A

467

I.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

MIKROFILMTÁR

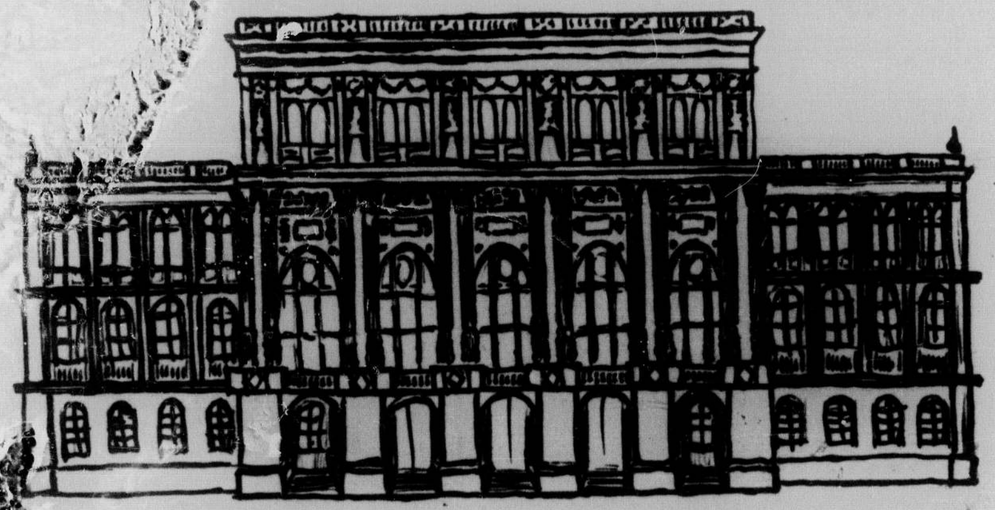

BUDAPEST

1959

BIBLIOTHECA ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE

FOTO
F. Sné.

2

MTAK – KÉZIRATTÁR

MAGYAR IRODALOM
LEVELEZÉS

4°. 105.

TOLDY FERENC
LEVÉLTÁRCAJA

L. "A-B"

1 2

M. Irodalom. 4 drót

[I Levelezés.] [I – LIX kötet.]

Tóth J. levél tárczája.

Ujabb folyam.

1. kötet.	Ágai Adolf	2 levele
	Aigner Lajos	1 „
	Alexander Bonát	3 „
	Alkovics	1 „
	Apponyi Albert gr.	1 „
	„ Sándor	6 „
	Arany János	42 „
	„ László	2 „
	Arányi Béla	1 „
	Axmann	1 „
	Babics János	2 „
	„ Kálmán	1 „
	Bakony Sándor	1 „
	Balogh István	1 „
	Baló Béni	1 „
	Balogh Zoltán	1 „
	B	1 „
	Barnaffy Kálmán	1 „
	Bartal Antal	1 „
	Buschkow	1 „
	Bauer Henrik	1 „
	Baumgarten	1 „
	Bayer	1 „
	„ Konrád	1 „

Ba

M. Irod.
[Levelezés]
4 db
105. Szám.

[I Levelezés.] [I – I, IX kötet]

Folytatólag levél szerzője.

Ujabb folyam.

71. kötet	Ágai Adolf	2 levele
	Aigner Lajos	1 „
	Alexander Bernát	3 „
	Alkonics	1 „
	Appony Albert gr.	1 „
	„ Sándor	6 „
	Arany László	42 „
	„ Lajosné	2 „
	Arányi Béla	1 „
	Axmann	1 „
	Abrahám Sámuel	2 „
	„ Vilmos	1 „
	Bakonyi Nándor	1 „
	Balogh István	1 „
	Balló Péter	1 „
	Balogh Zoltán	1 „
	B	1 „
	Barnaffy Vilmos	1 „
	Bartal Antónia	1 „
	Buschbeck	1 „
	Bauer Henrik	1 „
	Baumgarten	1 „
	Bayer	1 „
	„ Konrád	1 „

Folytatólag.

M. Irod.
[levelező] 4
9db
106. szám.

Bendik Sámuel	1	levele.
Berdó György	2	"
Berecky Miklós	2	"
Bernagyi Lajos	1	"
Bydaszki Amalia	1	"
Billiem Antal	1	"
Bitó Dezső	2	"
Blóna Sulárd	1	"
Blumenfeld Izidor	1	"
Bodorik Sámuel	1	"
Budnár Zsigmond	8	"
Bihuy Rezső	2	"
Bóka Péter	2	"
Borg Zsigmond	1	"
Bucher Max	1	"
Burkhardt	2	"
Burz Sámuel	2	"
Burzi Pál	1	"

Browing,
Brassai

43 levelezőtársi 108 levél.

Régi jelzés: 207. szám.

Igen tisztelt, kedves Barátom Úr,

2

Nem szívesen mondanám, mégis fájdalom szavlóttomra, midőn Barátjával fiús barátságával ismerkedtem meg. Az az, mely végett hozzám fáradni legszívesebben vénemből a legrosszabban s a legalapotabban intézném el s reménylem, arára volt is látszója.

Hogy hamvlóbb fájdalom ez, hogy ugyan inkább nem éltem, annál is inkább el fogja hinni, mivel magam is legszívesebb bátortalanom elére járulni.

Uramis: a M. O. nótára begyjegyzésnek nagy Barátai a „M. O. s a Volg" czímű lépes lapunk olvasóinak megjövetelem. Ennek fele szívük is: Cruciusz s Jósavári János arcképei ez legszebbe belerajzoltattam; amarát arró, mert az eleiben nagy munka van szíve, emezt meg azért, mert mindenszóban van szíve, mert fő. J. D. volt a bejegyzője. Ezen magyar Grimm-levtős-pártfogó azonban csak kevés adatom van. Cruciusz – ki nem is alkalmas, csak a fiúzára vonatkozva szeretnék megemlékezni – valamikép csak kiszemem – ámde J. D.-hoz hiába keresem eddig adatokat s Szulay P. ur biztatására vettem magamnak bátorságot Barátságtokat, mint a legjellemzőbb forráshoz folyamodni, sarkoró sietelettel, harapós szavakkal bírván: ami J. D. mindössze szíve jellemző, néhány adatba, néhány sorba belefoglalva, holnap délig keresztül jutatni. Tudom mily nagy a porpos jöttem ezen most, a n. gr. kúrióban! De a szívemőse sabrámarott kiállhatlanságo s sedendő fiúne az, hogy mindig alkalmatlan. Bocsássa meg bizalmamat, s kegyeskedjék – ha csak lehet – más arúz adatok is, ésszemmel megkell-gatni. Vár is hódoló sietelettel marokkam ugyanos alázatos tisztelő

„MAGYARORSZÁG ÉS A NAGY VILÁG"
SZERKESZTŐSÉGE.

3

Budapest 1873. febr. 25.

Nagyságos Uram.

Ő felsége kapcsában nem szerettem Nagyságodhoz siratóirataimat a boldog. Karolina Augusztina Királyné emlékezetének szentelni a máslat próbanyomatának kitisztításában. Nem oly tökéletes az mint akartam volna, de az idő szűkössége képesít elég jó.

Mámoszt csak a magyarázó czikkes vazolat kázat szerzni s kérem abba minden aprólékos körülményeket is megemlíteni. Ehez szedőimet arra bírtam, hogy szerdán reggel megkapják a kéziratot. Bocsánatot a zaklatásért! – de ez nekünk szerencsének sánkszámunkott, kellemetlen szükségünk.

Fogadja Nagyságod szinteszt legforróbb köszönetem kijelentése azon finom pártfogásért, melyben lapomat részesíteni kegyeskedik s kérem hazafiai szeretetét a jövőben is, marad

a Nagyságos Uramnak

alázatos híve és szolgája

Dr Ágai Adolf

Dr. Prof. Tolvy József
Tanár tsz. tsz. urnak

M. K. Tanácsos, m. k. e.
Budapesten

4

7

mely ő l engem Kalonai önkény levodott. Igaz, hogy most Béc lefolyta alatt,

KAROLINA AUGUSTA
AUSTRIAI CSÁSZÁRNÉ
MAGYARORSZÁG KIRÁLYNÉJA

Az illő tisztelet miatt, a lépcsőt nem rajzoltam. Ennek kikerülése, a mint az fogalmat adhat, jóllehet sok pelenkával az erdőcskét fogja.

melyről engem kalonai önkény levodort. Igaz, hogy most 18 év lefolyta alatt,

7

ncoém
envedései
bizalmas
ad jó szi

tölcöls
ég szabad-
ha egri
n adott
g nem fog
elme, mely
li és ki
atyailag

tlem és
azon pályá

melyről engem Kalonai önkény leveszek. Igaz, hogy most 18 év lefolyta után,

Lipcse, 1863. Nov. 3.

5

Méltyos kiszelt Nagyságos Úr!

Mielött hazámat jó évre elhagyván, a vándorbotot kezemben vettem volna, két ízben bátortottam Nagyságodat lakásán fölkeresni, a nélkül azonban hogy Tőle találhattam volna, és így nem marad más hátra mit tennem, mint levélben fordulni Nagyságodhoz azon kérés iránt, melyet személyesen tenni óhajtottam.

Tettes. Horvát Árpád tanár mellé t. i. volt szerencsém látni Nagyságod nagybecsü s irodalmunk valódi díszére válandó ujabb irodalomtörténelmének első 9 ivét, mely köredet ennyire megkedvelt nélkül, hogy fölfeltettem magamban, miközben Németországban biztos állomást nyertem volna, azt azonnal németre lefordítani, hogy a külföld még jobban tanulja becsülni a magyart és irodalmát, mint az a „Magyar Költészet Története

m. f.

melyről engem Kalonai önkény levedorl. Igaz, hogy most 18 év lefolyta alatt,

Rispalnyg" német kiadásával máris szép mértékben történt. Ha tehát Nagyságod a német fordítás iránt még nem tett intézkedést, úgy azennel mély tisztelettel kérem, annak jogát reám ruházni, és a már kinyomtatott ívelet, valamint a folytatást is szerzőtársa alatt Emrich úrral megküldetni méltóztassék, hogy azonnal hozzá fogva megkezdhessem munkához. A könyvért járó összeget megkaszal az érdekes munkához. A könyvért járó összeget megküldendem Emrich úrnak.

Szerénységem tilja, ezen munkára való képességemről szólanom, de ha Nagyságod kívánja abban, kérem méltóztassék Horvát, Römer, vagy Riedl urat megkérdezni, mely urak, nem kétlem, legjobban fognak felőlem nyilatkozni.

Egyszersmind bátorkodom, könyvészetem úgyét és újra Nagyságod pártfogásába ajánlani, arra kérvén, méltóztassék a bírálati bizottmányt, ha még nem történt volna már, mielőbb egybehívni, hogy az úgy az idei közgyűlésen végre eldöntethessék. – Nem lehetne-e a dolgot úgy elintézni, hogy én a Tudos. M. T. Akadémia

által a Jankovichféle „Magyar könyvtár" c. könyvészet (mely csak 1833-ig terjed és melynek az akadémiai titoknoki levéltárban kell lennie) kiegészítésével és folytatásával megbízatnám? Ez véleményem szerint a legcélszerűbb eljárás volna; Jankovich kiadásra régi elfogadott munkája megjelenne, rajtam is segítve lenne, és a mi a fő dolog: irodalmunk valahára becsületes könyvészetet nyerne.

Magamat és kéréseimet kegyes figyelmébe s pártfogásába ajánlva s becses válaszát mielőbb el várva, maradtam megkülönböztetett tisztelettel

Nagyságod

alázatos szolgája

Aigner Dajos

Címzés: Mr. Louis Aigner, aux soins de Mr. K. F. Köhler, libraire à Leipzig.

melyről engem Kalonai önkény levodott. Igaz, hogy most 18 év lefolyta alatt,

Nagyságos Királyi Tanácsos Úr
Mélyen Tisztelt Jóakarom!

Harminczhat éve, tehát egy egész emberélet már, mióta szerencsém van mondhatni, hogy Nagyságod engem ismer. Ismeri igyekezeimet, szenvedéseimet és tehetségimet, s ez az, mi engem egy a lázatos, de egy szerénytelen bizalmas kérésre felbátorít, melyet feltétlen bizalommal bátorkodom Nagyságod jó szívébe és hathatós pártolásába ajánlani.

Tudva van Nagyságod előtt, miszerint a szent Gellérthegyen töltött 24-évi szolgálat után a hadiörvényszéki ítélete engem mindenemtől, még szabadságomtól is megfosztott és miszerint végkép megvemmisültem volna, ha egyik ősök ő nagyméltósága, a nagynevű és aranyszívű Bartakovics Béla nem adott volna oly alkalmazást, melyben a tudománynak élhetek. Szomorúan megnem fogszúrni, ki nem fog aludni szívemben a hálának azon eleven és buzgó érzelme, mely e nagy jótevőm iránt keblemben él: de e nagy férfiú már agg korát éli és ki tudja, mi lesz az én árvám, ha a kérlelhetlen halál őt, az én kegyes és atyai legjobb gondviselő jótevőmet kiszólítja majd az élők sorából!

De győztél most azon elv, melynek én mártírja, áldozata lettem és talán nem követelek valami jogtalant, ha én is vissza kívánom nyerni azon pályát, melytől engem kalonai önkény levetett. Igaz, hogy most 18 év lefolyta után,

nem kivánhatok már visszatérni a vegyészi-collegiumi alárendelt állomásba, melyen 1848-ban álltam, azóta sok idő haladtával is én mindig a tudományok haladásával egy szinvonalon igyekeztem magamat tartani. De-és kérkedés nélkül mondhatom, hogy a mathematikai és természettudományokban, a nevelés és iskolaszerű körében sok tapasztalatot szereztem magamnak és tőlem telhető lelki épségével és kifáradhatlan szorgalmat mondhatok tulajdonomnak, úgy hogy hazámnak és a tudománynak még jó szolgálatot tehetek. Életemben mindig oly szerencsétlen voltam, hogy erőim kifejlésében meggátoltattam. Bizonyán Mayer Lambert irigykedő gyűlöletes áramnyai, Egerben pedig az által, hogy mint civilagiozi nem rendelkezhetem oly eszközökről, melyek a tudomány mai állásának megfelelnének.

Alázatos kérésem az volna Nagyságodhoz, tenne kegyes báró Eötvös Bini, szerezzen reám figyelmeztetni, ha ezt engem mélóznak lesszik tartani; hiszen az igazságos talán azt kivánná, hogy azok, kik ugyanazon elvért szenvedtek, melyet most a fejedelem is elfogadott, hogy azok mondom a kiállott szenvedéseikért kárpótlást nyerjenek.

Nem veszem több szóval igénybe Nagyságodnak drága idejét, hanem a legnagyobb bizalommal és mély tisztelettel jóakaró kezeibe bátorkodom letenni jövendő sorsomat

és örvendek az alkalmon, úgy-a-nyilvánítkalni azon határtalan tisztelettel és szeretettel, mellyel évek óta vagyok:

Nagyságodnak

Eger 1867. marcz. 21-én

alázatos szolgája és hű tisztelője
Dr. Albert Ferenc

Nagyságos Professor Úr!

Kötelességünknek tartjuk a dolog bugyegét érintő táviratot a következő aláiratos sorokkal megtoldani.

A postalórákkal Weszprém és Az Gal között nincsenek rendelkezéseink, tehát egyedül azoknak szivességétől függ, hogy elhozzák-e a leveleket vagy nem. Nagyságoddal való utazása ügyében rendelkezéseink úgyan minden kitetlelő módon, hogy az jól kerbeszélhessék, s mégis ma estve kaptuk csak meg a nagyfontosságu sorokat. Hogy történhetett, hogy a veszprémi posta 10-ikétől egész máig tartotta azokat vissza, meg nem fejtheljük magunknak, de biztosan tapasztaljuk, hogy Nagyságod meghívása tudtunkra jutott elmulasztok, anélkül, hogy e mulasztásban bármikép is részesíthetnők. Midőn azonban arra bátorkodunk utalni, hogy mindenesetre akarnánk azon kedvezményt elni, hogy most a tanárképzőintézeti vizsgálatot letehessük; alázatosan kérjük Nagyságodat, méltóztassék addig irányunk tanusított jóindulatot azzal tetézni, hogy a vizsgát jövő hétfőre, azaz julius 17-ére tűzné ki. Szombaton elutazunk s vasárnap e hó 16-án, bátrak leszünk a Nagyságodnak ismét tisztelettel és mély hálánkat személyesen kifejezni.

Ajánljuk magunkat a Nagyságod kegyébe s maradunk

Nagyságos Tolay Tanár ur. tanárok stb. Romok

az Gal julius 12, 1871.

alázatos híve

Weiss József Alexander

Nagyságos Rector Úr!

Korzánk is elhozott annak hírét, mily fényes általános ünnepben részelte maga a haza azon férfiút, ki egész életét érte élte. Visszhangja azon ünnepélyes hangulatnak fogadt, midőn azon évrőlat búcsúztatta. Nagyságodhoz intézni óhajtja Nagyságod kegyes beszédének idézésemat. Ha tetszéli kívánhatja tőlem azon szót kérésére, ilyétől, legalább érzem ellenszenvem szerencsétlen volna, ha mint fiú ilyen s ismeretlen más kép szem mertem Nagyságod figyelmét háborítani, mely mélyebb tárgyak által le volt kötve: bocsássa meg Nagyságod ha egészen nem tudok elhallgatni. Ugyan Nagyságodnak nem csak azt köszönöm a mit mindazok köszönnek, kik hazánkban irodalommal foglalkoznak, Nagyságod akkor midőn a tanárt vesszős szekerén le, oly kitagyhatlan jóakarattal adott utmutatást, oly kegyesen buzdított hogy bátorságnak érezném magamat, s ennek emlékét becsei emlékezésem fogom őrizni. Mit lehetek egyébet? Nagyságod gazdag jó akarattal szét, s mi, kik szerencsére vagyunk ebben részt vennek azon mély tiszteletet tanúsíthatnunk, melyet mindenki érez, mi szőn szóret vissza ezennel ennek szóltak jó.

Igen, Nagyságod, az en szóret visszanéni is szomorú, hogy valaha használhassak hazámnak. A fei, melyet vallottam, ugyban nem kedvezőtlen, hogy fogadom. Keveset gondolt rajta. S óriási meggyőződésem, mely tanulmányim folytatán mindig erősebb gyökeret ver bennem, hogy a tőlszivet az e eltérő forrása lehelne mi vellszigünknek. Hogy az en erőm mily csekély, fölig ha meggondolom mily nagy tételeszegt hárítanunk azon elvadt legszivesebb munkásaira is, sinti szem kudhatja gyakran, nálamnál. Se szót sokszor erő, ha vallszte folyozat, legalább annyiban használhat, hogy a "Halapt elő Kiszite". Ugyan gondolatok vesztek, midőn elhatároztam magam, hogy kulföldre megyek. A kudomány forrásainál akartam fülelni. Berlinben szokal tanultam. A. nagyszerű, tőlszivesti szellemtől átlalott szemléletszőrt s a szinészettudomány vk. Jó mesejt szerető tőlszivet tanultam. Mily élet körülöttem hatás! Mily ragyant tudomány! Megfontolva mondhatom: Három évig voltam Berlinben, s csak három hónap óta vagyok Berlinben de ezen három hónapban más is sokkal nagyobb tudományos hozadmat s sokkal élesebb behatóbb szellemet szalattam.

(folytatás)

csak egyben csalatkoztam. Énnekem nem fordíthatom kizárólag azon cél elérésére, melyet elembe tűztem. Ennek meg lesz zsibbasztó azon zaklató gondok által, melyeket az anyagi megélhetés okoz. Nagyságod oly kegyes volt s ajánlo levelet adott Pauler minister úr ő excellenciájához egy utazási ösztöndíj dolgában, melyért folyamodtam. Nagyságod e szíves lettét nem fogom elfelejteni soha. De a levelet nem adhattam át személyesen a miniszter úrnak, mert nem volt Pesten s csak egy hiszem, a dolgok közönségi gárda szerint, a miniszter úr alig emlékszik többé rám. Azonkívül is, bár nem hivalalos, de tapasztalt forrásokból értesültem, hogy Szvi Kilián van arra, hogy az ösztöndíjat az évben, Mely gammardan elnyerjem. Ösztöndíj nélkül kitűnő sem vagyok képes gondok nélkül tanulmányomat befejezni. Szülőim szegények, gazdag szőlőn vagy szőlőmunkáson. Ezen szegénységben ennembe jutott, hogy Nagyságod szívelyesen s nagyszerűen megígérte támogatását s megengedte, hogy levelemben hozzátok szólhassak. Nem tudom, miszerint-e méltóztatsz gottem megígérnelt Nagyságod pártfogását, mint-e. Ha van ak, akkor nyugodtan leszünk. Ha mégsem, akkor szeretném Nagyságodhoz vegyen pártfogása alá.

Ha a miniszter úr folyamodványomra fogyelmezteteni, talán szerencsésnek mondhatnám. A tanári oklevél mint Nagyságod tudja, minden gyorsaban elismerésen nyilatkozik. A szabó minden gyönyörű egy kitűnő bizonyítványom szintén gyönyörű. Négy bizonyítványom van (5) mind kitűnő. Az akademiai gyakorlaton az anthropologiára szert tettem s az ön nyomában (2 szám) szívelmes dicsérettel lett bátorítva. (Ezt mellékelhetném bizonyítványom) Hogy azonkívül rendszeresítés, szívesen, talán Nagyságod is a „Reform" hasábjaiból látta. Utóbbi dolgozatom volt. Faust s az ember tragédiája. Horváth Gyula ő nagysága kegyes volt megígérni, hogy azon dolgozatot, melyet most kiszítek, a „Lotze bölcsészete fölötti tanulmány", ha különben is megfelel igényeinek, fel fogja olvasni az akademiában.

Nagyságod minderek által közelebbről nincs érdekelve. Ha mégis szóltam ezekről, bocsánatot kérek, de azon gyakorlatin kívül, melyet Nagyságod más is mutatott, nem létezik talán férfiu, ki a törekvésel szemben oly hűtlen volna mint Nagyságod, s a mi szintén hűtlen, nem akartam minden szemére vetettem, míg csak egy szemérmetlenül marad.

Nagyságodnak az erfordulásra az ártya megígérettett boldogságot kívánva maradok

alázatos szolgája
Alexander Bernát.

Berlin december hó 26 dikán 1871.
Joachimstrasse № 10. 2 Treppen.

Nagyságos Dr. Toldy Ferenc Úrnak
Pesten.

(Szórtan)

11

12

Nagyságod!

Alkonyat nehány órával előtt bátorkodtam Nagyságodhoz nehány sort írásomat a Legyen pártfogásába kikérni, nem mertem remélni, hogy a rajtaütés, melyre oly nagy mértékben volt, nagyot meg fog zavarni. Midőn a magas Kormány megengedhetőnek az Elnökünket számomra, a mit otthonomba fordulópontnak nézhetek, jól tudtam hogy halála szentirányában nem vagyok annyira lehetetlenné mint ezután Nagyságod vánt, ki elszólat fogva nagyhelytt hozzámat helyezett, ha nem is erőmbe de halála törekvésein öszszetörjék. Nem akarom ezt szavakban folytatni s Nagyságodat sok arra kérni, hogy melyig halálom nyilvánulását fogadja el Legyen. A nagy feleleősség súlyát érzem. Ha a zonban a várakozás, melyet törekvésimhez kötnek nem nagyobb mint erőm capacitása, akkor bízva szívvel mondhatom, hogy azon várakozást ki fogom elégíteni. S feladatom folytatásában hazám s Szavazó elöljeinek szeretem, hogy azon szerint fogjanak halálval s hogy azon szerint hazámat, kinek halálra le van kötelezve Magyarország magyarnak minden jelen fia, s kinek magyarnak minden hazafiaire vonatkoznak egy-egy benne erejére száll.

J. Berkes

12

Ez nem fönhéjazó ivámszerdol, hanem azon kere-
mű alakban nyelvmutatóra nevezem, melyel egy mű-
ektől a folyosott szóvel szétszórnak szétszórnak ala-
gat elni.

A könyvtérő tétet szemben akarom tűlteni
a kel a tél végével a dolgozatot külföldiekkel
s physikával le akarom tenni. Fő tanulmányaim
azért most kivétlen külvidéket a physikára vo-
natkoznak s oktobertől vagy novemberben Kép-
ler egyik nagyobb dolgozatomat (Kant rendszerének
kritikai átdolgozását) a meg. kormánynak bemu-
tani.

Egyszersmind meg egy kérvel bátorkodom elő-
állni. Ehtarizon alatt Nagyságod Keppler volt meg-
emlitni, ennek életleírásban levő tudományos fo-
lyóiratot, melly ifjabb s nem ismert írónak is tar-
zagedne. Mutatás nagy örömmel, hogy jövő évben
megjelenik egy a "Birodalmi Szemle", nem fogná-
el a szerkesztőség az ujabb német bölcsészet fő
irányait, melyben kiválóan a göttingai School is
gyakorlom?

Marad

Nagyságod

Göttinga 1872 évi aug. 12én. hűtlen tisztelője

Kornmarkt N° 11 a Szendrey.

8

(Szűcs)

12

(Šeškař)

Wien, den 4/7 187~

12

Euer Hochwolgeboren!

Nur das Vertrauen zu der von Euer Hochwolgeboren bewiesenen fürsorglichen Theilnahme für die geistigen Interessen der Studentenschaft hat den Ausschuß der „akademischen Lesehalle" genötigt, eine Bitte zu wagen, welche das geistige Wol ihrer Mitglieder zum Gegenstande hat. Es gilt die Bibliothek des Vereines, die Lebensfrage jedes wahrhaft wissenschaftlichen Institutes, zu erhalten und zu heben.

Ihr Inhalt teils wissenschaftliche, teils belletristische Werke umfassend, weist zahlreiche Lücken auf, die durch den sehr kärglichen Bibliotheksfond nicht einmal annähernd ergänzt werden können. Es bleibt den Vertretern der „akademischen Lesehalle" nur die Wahl, entweder eine Lehrungsquelle für 453 Studirende in ihrer lückenhaften Zusammensetzung zu belassen, oder vertrauensvoll das Schicksal derselben in die Hände der Wohltäter des Vereines zu legen.

Den letzteren Schritt wählend glaubt der Aus-

schuß

(Studiert)

keine Schlechte zu thun, wenn er sich an Euer Hochwolgeboren mit dem Ersuchen wendet, dem Verein in dem angeführten Sinne gütigst eine den Intentionen desselben entsprechende Förderung angedeihen lassen zu wollen.

A. Lederer
z. Z. Bibliothekar-Verstand.

St. von Lm. Alkovich
z. Z. Bibliothekar.

ACADEMISCHE
WIEN
LESEHALLE

(Beilage)

Sr Magnificenz

Herr Dr Franz Toldy corresp. Mitgl

d. kais. Acad. d. Wissensch.

in

Pest.

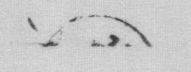

Helyes tisztelt Elnökünk!

Az ide mellékelt két levelet pár órás időköz nélkül vagyok bátor akkor kézhez venni, mikor nem tudtam tegnap és ma egy pár perces időt találni személyes előadásukra. Nem tartalmazzák egyebet mint hálánk kifejezését azon urakkal szemben, kik raktáraikat a Közgőrendőrségek befogadására felajánlották, és egyszersmind megfejtését annak: miért késik oly sokáig a hazájok szétszórt első levélben közel kilátásba helyezett felhívás megjelenése.

Az alárott levelek mielőbbi visszakülését kérem, őszinte tisztelettel maradok

Nagyságodnak
legkötelezettebb szolgája
Appony Albert

Pest 25/3 71

(Szöveg)

16

(Sivtar)

Langyel.
Post Bonyhád
den 22 Juli. 1868.
Wiederlin 25. 68.

Hochwohlgeborener Herr!

Ihr geehrtes Zuschreiben vom 12ten d. M. habe ich, nebst den darin erwähnten Beilagen, wohl heute erhalten und beeile mich Ihnen die „Comoedia lepidissima" in der Hoffnung zu übersenden, daß sie Ihnen noch vor der Abreise von Pest — rechtzeitig zukommen möge.

Ich habe bereits vor mehreren

„Er wird sich gewiß erinnern
einmal – schon sehr lange her – bei Ihnen
in Paris gewesen zu sein, und wird
Ihn sicher gut empfangen." Dieses
schon, geehrter Herr, daß ich auch
an das Jahr 30 appellire.

Ich will diese Zeilen mit der
Bitte schließen, daß ich diesen „guten
Empfang" dann mit meinem gute
Großmutter wiederholt, bei Ihnen
wirklich finden mögen, und daß Sie
vielen Fragen die ich an Sie zu
richten hätte, – bis dahin zu verschieben
Ich werde mich vorläufig

begnügt und gescheuchelt fühlen
Wenn Sie mir einmal das Glück
schenken werden – nicht mich zu
besuchen – sondern die ganz alten
und interessanten Hungarica die
ich Gelegenheit hatte im Auslande
zu sammeln, freundlichst bei mir
anzusehen. Eine derartige Collection ist
zu sehr eine Frucht der Zeit als daß
ein 24jähriger „Dilettant" wirkliche
Resultate aufzuweisen hätte. Aber
erst ist es auch Glückssache, und ich
habe noch manches Interessante

(Sektion)

außer der „Comoedia lyrica“ im
einem glücklichen Zufall zu verd

Schließlich kann ich mich nicht
dem Bedauern auszudrücken, daß
ich noch nicht im Stande bin so umfa
zu schreiben, als es eigentlich meine
Pflicht wäre. Aber Sie haben mein
Großvater und meinen Vater im
Auslande gesehen und wissen daher
daß ich mein ganzes Leben im beje
bagage war, – bei diesen Umständen
ist diese noch mangelhafte Kenntn
der Sprache Entschuldigung zu entschu

so wird gewiß mein erstes Bestreben
sein diese Lücke so rasch wie möglich
auszufüllen und ich bitte Sie einstweil
diesen Mangel wohlwollend hinzunehmen.

Indem ich Ihnen für die gütige
Zusendung der neuen Auflage Ihrer
Geschichte der griechischen Poesie meinen
wärmsten Dank ausdrücke, bitte ich
Sie, geehrter Herr, die Versicherung
meiner vorzüglichen Hochachtung zu
genehmigen.

Ihr ganz ergebener

Alexander Spiro

Berlin

Hatte Ihrem Sr. Vetter meinen Dank durch das Ist 16 oder 17 nicht mitgetheilt hätte, so bitte ich Sie ihn um denselben zu ersuchen. Ich wiederhole hier nur — unter Hinweis Bezugnahme — meinen Dank für das über die „Comedia" und deren Bem. erwähnt hat.

Pest Mark. Hy. tér 7.
Ur utca 12.

Igen tisztelt Tanácsos Úr,

A. ide mellékelt könyvecskét Most Vettem Lordunkat egy ideig annak olvasó, s ámulva gyönyörködtem. Ő Nagyságának, ezen szerelem mámorát szerzőjéhez s az illetőn lelkes Nagyságod iránt szóló szép szavaiban s ki szeretem hogy ily szívre s kis kitűnőnek, mily tisztelettel szívem jelent elszegve.

Míg egy ismeretlen kedvezőt vagyok ezen Nagyságát tisztelgetni.

(Szeretettel)

Mélyen tisztelt Barátom Úr!

Mikor tavaly olly bátor voltam Kegyedet megszólogatni, nem csak szíves fogadásba részesültem, hanem azon szívesen igérték is vettem, hogy Nagyságod egyszer eljön hozzám és csekély szándékomnak megnyi. Az szép tiszt el kötöttem vettem, csak imát tettem tisztze s emiatt hogy kegyed tőlem szép szóval vagy tőlem semmi ha, kongrem

(Sürtár)

Uri ügye 1241

Nájus 24-én

Igen tisztelt Tanácsnok!

Bocsánatot kérek hogy ön
nagyra becsült levelére a kegyetlen.
Hogyan ez eddigelé megtörténhet
eddigi volna a Galatti fél. De
Homine gyönyörködtet Hogy annyi
éltet nyomatott könyvekkel
ajándékoztam. Az igazat kérik
tudni egy kis indulatot vagyon
nekünk könyvtárban van a legtöbb
Hofféle nyomtatvány, az akademia

(Szántó)

darban öszlettek, és utána Kis-
kőrön, azon feltétel kapta hogy
a könyv innen eltűnt.

Maradok, Méltyos tisztelt Tanár
Ur,

Nagyságoddal
őszinte tisztelője és szolgálatja

Szemere Gyula

Paris 1873ik évi Nov. 25kén

Méltyos tisztelt Tanár úr.

Igen örülök hogy szíves
volt Magyarországi Pest lett igazságügy
minisztt hazafi szerencsémnek
fogom tudni ha Nagyságoddal
vagy az Akademiával valami
ockáby szolgálatot tehetek.

Sajnálom, e jelen eljárásomnak
kedvező eredménye nem volt.

Tacsberam innek ide mellékelt

Szabó

levelébe kitünik hogy a ki-
Kölcsönkiadását Kerekes megta-
Ösztönzi. Megvallom hogy akká-
nem merném egyszer helyesl-
I ámbár sajnálom hogy nem-
teljesíti kérésünket, nem próbá-
tóle más választ.

Minden esetre sajnos hogy
a fejedelmi munkák kiadása ügyéből
igen akadályoztatva van és hogy
valószínüleg kötlöztetve és fogva
a t. Akademiának. Gróffy

Nézetem szerint kk fogy attól
vajjon sok helyt és szemely nér.
fordul elő a Codexben? Ha igen,
bajos feladata lesz az Ecole des
Chartes tudós tanárának. Ellen-
kező esetben úgy hiszem teljesen
lehetünk correctségünk.

Egyébiránt e napokban megnyom-
a kéziratot. Igényelni valamivel
ba megyünk, közlni fogom vagy
Addig is ha szerencsém ér
levelén valami megjegyzése van

(f. Szabó)

Mélltztapik velem Eu delkezni

Bocsánatot kérek ha itt
Külföldön, ezekkel egyszakaszt meke
ha lehet míg könyvtárban ezek mu
zsélok. Bizom Nagyságod kegye
elnézésében, hogy a kérés, és stylus és az
l'homme mondatok ezek hom
tartalokkal fogja Szám alkalmazni

Megengedi hogy ily kérjelek
levelemben egy pár kérdést intézzek
Nagyságodhoz s hírmi bibliographia
adatok szerénye elkerjik? —

Mély tisztelettel s kitüntetés
kifejezéssel maradok Nagyságodnak
alázatos szolgája
Apponyi Sándor.

DIRECTION
DE LA
BIBLIOTHÈQUE
NATIONALE

Paris, le 27 novembre 1873.

Monsieur le Comte,

La Bibliothèque nationale met très souvent des manuscrits à la disposition des savants étrangers et les leur expédie en communication, quand il s'agit d'un texte dont elle possède plusieurs copies, ou tout au moins qui n'est pas unique au monde. Mais tel n'est pas le cas pour le manuscrit 13628 du fonds latin, contenant les Confessions du P. Ragotski. Si ce volume venait à être égaré comme vous m'informez, Monsieur le Comte, que l'a été la seconde partie de la copie qui en avait été faite, la perte deviendrait absolument irréparable et nous devons à tout prix conjurer une pareille éventualité.

Ce qu'il y a de plus simple, Monsieur le Comte, ce qui est tout indiqué, c'est qu'on fasse copier ici, sur place, la partie de ce volume dont on a besoin; cette nouvelle copie, bien collationnée, mettra à même de compléter l'impression commencée. Il y a donc à inviter M. François Toldy, à faire choix d'un copiste. Si l'on connaissait pas, il pourrait s'adresser à M. le Directeur de l'Ecole nationale des Chartes, qui s'empresserait de lui désigner un archiviste-paléographe digne de sa confiance. Toutes facilités seraient données par nous pour la prompte exécution de ce

Monsieur le Comte Alexandre Apponyi.

Mo. Elle C.

travail.

Veuillez agréer, Monsieur le Comte, l'assurance de mes sentiments de haute considération.

L'administrateur général, Directeur

J. Cauchemez

Pesten márc. 4. 1848

Tekintetes Igazgató Úr!

Folyó hó 15-én kelt hivatalos levelébe szerencsém volt megérteni, hogy a Magyar Képirodalmi Institut, február 1-jén tartott választó ülésében, engemet, tetemes szó-többséggel, tagjává választani kegyeskedett.

Addig is, míg a Társaság szabályai 16. §-a értelmében, a székfoglalás ideje és módja iránt, Tekintetes Igazgató Urat tudósíthatnám, tehát hivatalos levelére tulajdonképp válaszolnék, nem fojthatom el panaszomat, mennyire megkeserítik nekem ez elválasztatást valamelly szerkesztő méltatlankodása, ki nem átallja lapjába írni, hogy a közönség kegyelete azért kiál (?) a Magyar Tudós Társaság iránt, mert ez ollyanokat választ tagokul mint . . . . kipótolom: mint az, a ki 25 Forintért egy ívszem tömött ív verset az ő lapjába írni megszánt! Ki ezt azon ember munkja, vagy mondatja, kinek oktalan dicsérései miatt tárgyal annyiszor pirulnom kellett! Valóban, e mél-

(Szerkesztő)

tetszés olly igen fáj nekem, hogy talán nem annyira adott fáradságomat, mint a Kisfaludy Társaság iránti tisztelet tart vissza a lemondás-tól.

Hozzá járul ehhez némi megütközés, ne mondjam megbotránkozást, mellyet, ha sejtelmem nem csal, elválasztásom hire a napi irodalom emberei közt általában okozott. Azok, kiket barátimnak hiszek, jónak látják mélyen hallgatni róla, mint olly hibáról, mellyért pirulniok kell; mások, ha megemlitik is, olly módon teszik azt, hogy én az orfentoritást mindenüvé odaképzelem. Nem vártam én, hogy panegyricust irjanak nevem mellé, de annyit vártam, hogy melegen emlitse azt meg valaki; mint például a Toupa barátomét tavai. Ha a Kisfaludy Társaság azzal követelte el pártoskodás-hogy engem elválasztott valamivel előbb ezzen ágában sem volt tagságra itélteni, úgy most örömest lemondok.

Ki egyébiránt, a Tekintetes Urnak, nekem minden alkalommal érzékelett szivességéért ez úttal is köszönetemet nyilvánitva, teljes tisztelettel maradtam

Tekintetes Igazgató Urnak

Szalonán, februar 25. 1848.

alázatos szolgája

Arany János

(Szerkő)

1856 januárról fogva nem lett történt valami.

1857-ben Tisza Domokos Háera kapott mercit rendezem sajtó alá, mely azon évben (előszámmal) meg is jelent.
1858 dec. 15. akadt tagjává választatván.
1858. Toldi estéje népszínű kiadásban.
1859. nov. ahnkeszai pályafoglalás.
1860. Kisebb Közlemények II. kiadása.
1860. Kisf. Társaság igazgatójává választatott, ennek folytán lemondván a Kisfi. tanácsi állomásról szept. vége felé; Pesten közösen October elején.
Szécheny emlékezete — s annak felolvasása a nagy ülésen.
1860. November 1-től a szépirodalmi Figyelő szerkesztése. —
1860. Pest egy- bizottmányi tagjává választatott.
1861. Szekolcsán, — Szalonnai választási népéről szóló képviselőjére. — Ő nem fogadtam, s két ízben lépem. — egyre tiszteletbeli díszjegyűrűt választott Nagy Várad városi képviselőtől. 86 —

Nagy Várad

Ujtina „levelei" már megjelent az idei almanachban. Azt majd elküldem, annak csúnya lenne Ujtina Rényne a Közlönyben. —

Arany János levele 1861-ből.

17

Méltóságos úr!

Mátyás Flórián l. sajtót ma levelet kapnam, mely szerint értekezésére vagy felhívva a közelebbi ülésre vagy felhúzdi. E szerint, ha Mél. szándokat nincs kedve nincs épen e sürgősnek hiszem fáradni, inkább se és kalapszakája

Maradván

Pest, febr. 9. 1868.

Tisztelője
Arany János
tit.

f. Sirtatás

Nagyságos Királyi Tanácsos úr
Akadémiai rendes tag úr!

A minden évben nyelvtudományi megjelent értekezé-
sekre illető Sámuel-díj 1864-ben 1862-ki értekezésnek adat-
ván ki; miután az idei nagy gyűlés így későre haladt, lehe-
tővé vált hogy most már mind 1863-ról, mind 1864-ről kiadas-
sék. Azonban mielőtt e tárgyban az osztályhoz körlevelet
intéznék, kívántam Nagyságod bővebb véleményét kikérni.

A Marczibányi 40 # 1866-ra s a Grove-díj 1867-re szintén
most volna kitűzendő; az utóbbit nem tudom szépészeti-e vagy
miután az ügyrendben három tárgy "erkölcstudomány" "szép-
tan" "művelődéstörténet" van megnevezve: e tárgyak szerint
vagy-e a váltogatás, vagy a kéj osztály között?
Bővebb válaszát óhajtva, tisztelettel maradtam

Pest, nov. 17 1865.

Nagyságodnak

alázatos szolgája
Arany János
tanácsos

(Szerkesztő)

180/R

Magyságos Kir. Tanácsos Úr!

Bár a tanúk három köteget, egyenkint és darabonkint, négigtorgattam, Kis Károlynak nem találtam sem ~~korábbi~~ vagy later lepecsételt, sem ennél korábbi, mikor eterajzát. A miket pecsét alatt találtam, azok 5–6 tag kúvubóó időbeli beküldései, (legtöbb Edvi Illés) A nyilzat közül, ez egen fiatal Ko. vára vonatkozik; talán a későbbi indáb pótolható.

Teljes tisztelettel

Pest, febr. 19. 1866.

alázatos szolg.
Arany János

Ugyan

20

Nagyságos úr!

A Toldi pályamunkát közül itt küldöm az 1. 2. 13. 15. számokat. 16 már nincs. az 3-kat holnap küldhetem. Kérem azt az egyet, a mi azt van.

Most czítörtökön b. Kemény lemondott, s helyette senkinek nevezni ki az elnök. Igy csak a biráló bizottság elnökének Nagyságod-ra nézve. Gyulaival azt óhajtjuk, hogy a concertanio e héten czítörtökön legyen megi; különben szükséges lesz elkészülni a jelentésel. A szé-nészet miatt jobb volna déli órára tenni, mert megtehet este jószanak. Eljönek e Nagyságod?

Különben igy áll: a szinészek már mindenut elutasitanak. Gyulaiunk kétkedik v. három hónap-ig, de czítörtökre megjön. Ő 13-at elol-vasta, mert a 14-ea rágódva i hátra van.

Lehet-e Nagyságodnál levő egy darab. Kérjük Nagyságodtól?

A most oda menők közül csak a 2. sz. érdemel nevezést; a többi kizárjuk, mert egy helyenkénti kiláspik semmiségük.

Bevárjuk a czítörtöki harsó-időre nézve. Várom ma, az ülésben.

Tisztelettel

Pest, márcz. 12. 1866

alázatos szolgája
Arany János

Nyos Toldy szerint

(Szerkes)

31

Nagyságos Királyi Tanácsos Úr!

A jegyző úr kéreti azon közleményt, melyet helyben az archaeologiai bizottság nevében miltárcatalogus felvirasi, mivel azt egész terjedelmében be kell igtatnia. Pest, márc. 21. 1866.

alázatos szolgája
Arany János
titk.

703
K.

Nagyságos kir. Tanácsos úr!

A Magyar Tudományos Akadémia, folyó évi nov. 26-án tartott őszi ülésében, kedvesen fogadta elhúnyt rendes tag néh. Czuczor Gergelynek Nagyságod által az Akadémia részére ajándékozott arczképét; s midőn azt egyhangú titkos szavazás által elhatározá képes termében felfüggeszteni, egyszersmind tisztemül tette, hogy jegyzőkönyvileg kifejezett köszönetről Nagyságodat értesítsem.

Mely kedves kötelességet ezennel teljesítve, maradtam tisztelettel

Pest, dec. 1. 1866.

Nagyságodnak

alázatos szolgája
Arany János
titoknok

Egyet. Toldy Ferencz úrnak

Budapest

Nagyságos Királyi Tanácsos Úr!

Két évadatás már van, de nivel egyik tárgy nem lesz, a harmadik is elvárható; lehár pivesen fölvesszem az elővajzba.

Maradván tisztelettel, a ki voltam

Pest, jul. 22. 1867

Nagyságodnak

kötelessége (de épen nem „méltóságos") szolgája

Arany János

Szinnyei

Nyo Toldy

649
k.

Nagyságos kirátlyi Tanácsos úr!

A Jorove jutalomra érkezett egy pályamunkát, melynek sorsa a közelebbi nagy gyűlésen lesz eldöntendő, szerencsém van Nagyságodnak, mint kinevezett egyik bírálónak véleményre átküldni, kérvén annak lozzám elolvasás után visszajuttatását.

Tisztelettel

Pesten 1867. nov. 6-án

Nagyságodnak

Házassy szolgája
Aranyfalvi
titoknok.

(Nyo Poldy Ferenc úrtól.)

(Iroda)

122
K.

35

Nagyságos Királyi Tanácsos úr!

Hivatalom részéről a nagymélt. Elnök úrhoz az Eg. genbergen czég ellen beadott zöldrendű, különösen a kongolt kivedelmet küldésére illető panaszok megvizsgálását ő Eja az állandó kongolói bizottsághoz évén át: miltóbbszorosch egy napos kiszemi, melyre a bizottságos adhoc összekivhassam.

Tisztelettel

Posen 1868 febr. 18.

Nagyságodnak

alázatos szolgája

Aranyhárnak

szitokunok.

Tolthy Károly úrnak

Pénztár

250
R.K.

26

Méltóságos királyi Tanácsos Úr!

Miképp a titoknoki nyomtatott jelentésből értesülni mél-
tóztatott: a Magyar Tudományos Akadémia, fo-
lyó évi márczius 17-én tartott nagy gyűlésében, az
1861–1866 évkörre eső nyelvtudományi 200 arany
nagyjutalmat Méltóságod ily czimü munkájának
ítélte: A Magyar Nemzeti Irodalom története a
legrégibb időktől a jelenkorig, rövid előadásban.

Midőn e feletti őszinte örömemet tolmácsolni szo-
rencsém van, egyszersmind tudatom, hogy a 200 arany
az akad. pénztárnál felvehető, s hogy a jutalomhoz
járuló érem elkészittetése és megküldése iránt gondos-
kodni el nem mulasztom.

Maradván tisztelettel

Pesten 1868. április 1.

Méltóságodnak

alázatos szolgája

Arany János
titoknok.

395
R. L.

37

Méltóságos úr!

az Magyar Tudományos Akadémia történelmi osztálya tegnapi ülésében indítványoztatott, hogy néhai Nagy István jeles könyv- és kézirat gyűjteményének megvizsgálására s véleményadásra az iránt, minőden tekintetben czélszerű vagy célszerűbb részt, az Akadémiánk megszerezni, küldöttség neveztessék; mit az osztály elfogadván, a mondott gyűjtemény megszemlélésére, mely a boldogult fiának lakásán szombatig még megtekinthető, Méltóságodat és Toráczon Mihály akadémiai tagot határozta felkérezni.

Miről, az idő rövidsége miatt, értesítení siet., vén, tisztelettel maradtam,

Pesten, 1868. június 9-én.

Méltóságodnak

alázatos szolgája

Arany János
titoknok.

Mlgos Pulty Ferenczünek

Másolat

Igen tisztelt Barátom,

Ha a Történ. Bizottság működésének rövid vázlatát megnyerhessném: igen nagy örömemre válna. Most még csendben folyvá hatnám egy pár napig jelentésem szépre állításán: majd a nagygyűlési közleményével dolgaim is rám szaporodnak, s félek hogy akkor kell vevődni jelentésem szerkesztésé-vel, mikor másfelé is magyon el lesznek foglalva. Kérlek alázatosan, áldozzál erre egy-kés várat, és küldd be hozzám a vázlatocskát. Csupán ez hiányzik.

Szives üdvözlettel

Pest, 1869 márcz. 11.

igaz tisztelőd

Arany János

504
K.

39

Nagyságos Toldy Ferencz kir. tanácsos
és akad. rendes tag Urnak
Pest.

A hölgyalapítványi aesthetikai díjra pályázó
3 három munka közül a III. számú
szerzője van Nagyságodhoz, mint
választmányi kijelölt bírálóhoz, vele
menyre átvenni.

Tisztelettel

Pest 1869 oct. 6.

Házassy Julianna
Arany János
titoknok.

Titoknok

65
K.K.

Nagyságos tsz. Tanácsos úr!

A Hölgy alapítványi díjért pályázó III. számu esthetikai pályamunkát szerencsém volt Nagyságodtoz m. é. october 6-án áttenni birálatra.

A közelgő nagygyűlésre való tekintetből sürgetősen fölkérem, méltóztassék azt biráló társaival közleni, vagy hozzám, közlés végett, mielőbb beküldeni.

Tisztelettel

Pest 1870. febr. 11.

Nagyságodnak

alázatos szolgája
AranyJános
főtitkár.

Nagys. Toldy Ferenc úrnak.

cont.

főtitkár

255.
1870.

Nagyságos kir. Tanácsos úr!

Midőn a hölgy alapítványi a eszthezikai I. szám pályanövet eskütdeni szerencsém van: kérem egyszersmind a III. számúnak, melyet a többi bírálók még nem olvastak, hozzátöbbi beadását.

Tisztelettel

Pesten 1870. márcz. 2.

Nagyságodnak

a házasos szolgája
Arany János
főtitkár.

Nyős Soldy Szerecz úr B.

conf.

főtitkár

41

Tiszelt Barátom,

Ennek a pénzek is, és még hiába várunk jegyzeiden a tört. bizottság munkáiról: noha már jóleszszenek sajtó alá kellene adnom, mert az idő szűrges. Kérlek, ne várass sokáig.

Szíves üdvözlettel

Pest 1870. máj: 9.

tiszteled

Arany János

Nagyr. Szily Ferencz urnak

Tisztelt Barátom,

„Igen sajnálom, hogy a tegnapi összejönetel
idejét ismét oly órára találtam tenni,
melyre meg nem jelenhetnek. De ohajtottam
volna már ez ügyrend igazságosan átes-
ni, mert az Almanach nyomása xvo.l.
óta fel van függesztve, a történendő vál-
tozatás miatt. Mi, a négy titkár, meg-
állapodtunk egy tervezetben, mely Kineike-
tő.

Az Ügyrend (1870-ki) 15. pontja maradna,
a mint van, csupán ez tétetnék utána:
„(Kivétel a 17. pont.)"

A 17. pont azután így lenne: „Minden hó
„utolsó hétfőjén az akadémia csupán üzletes ülés
„tart, melyre a rendes tagok megjelenni kötelesek,
„a látogatók és levelezők elvárattatnak; ezen kívül
„a pályamunkák bebeküldési határnapja utáni köz-
„kézi" szerdaülés egyszersmind üzletes ülésnek jelen-
„tendő, de csupán a pályamunkák bemutatása vé-
„gett. October hó első szerdaülése után is üz-
„letes ülés tartatik, a fennidő alatt ügyszület-
„tárgyak bejelentése végett."

Ha e módosítás kielégítene, ennek szerint
nem az Almanach nyomatását.

Kérlek, tudasd velem pár sorban véle-
menyedet.

Pest, 1870 nov. 11.

tisztelő barátod
Arany János

Szász

Nov 15/70
47

Szeretett Barátom,

Bizzál. Szenhés év óta csalnom minden nap oly állapotban vagyok fejemmel, mint se nyfs panaszod. Boldog ember, ki „nét e bajt oly kéjen kezdődik. Nem egyik alteni panguinál, melyen sok üdvös sé„ ta fahon segítni. Javulást kívánok egészségedre

Arany

(Szilágyi)

Nagyon tisztelt Barátom,

Köszönöm kérlek, mikéntsemmál a tisz. Bizottság mondái, hogy rövid vázlatával, ha lehet pár nap alatt meg és rendezném. Itt vagy is Kézben van, a mint Ring a minap ratzul irá, Gerle arra kell kijavítni és ne tolám kipótolni. Dőm mulik, s munkám nem haladó e miatt.

Tisztelettel

Pest 1871 apr. 15

Őszinte híved

Arany János

Ferkó

Igen tisztelt Barátom,

Szengery azt igérte nekem, hogy ma, 3/4 öttre, jelző, hogy a Jókaiháznál juttatom könyveket, ülés előtt, vagy alatt, kijelölhetnék. Igen lekötelezne, ha apkorra printés el-jöhetnél. Még sőtlik van a Pixvtnágban, amait meg-hívat küldök.

Jó reggelt

Pest, 1871 jún. 12.

Igazine tisztelőd
AranyJános

46

Kedves Barátom,

A tegnapi összeülés sürgetőnek találta, hogy a könyvtári bizottság még a szünidő előtt, tehát e héten, összeülve, szétemelnyit adjon a hozzá utasított tárgyak iránt, s határozatai, elkészítsége, azonnal fogamatba vétessenek.

Hunfalvy könyvtárnoknak urral pénzeken délre gondolunk a bizottság összehivását; ha e határidő ellenére van, mél. szóval holnapig más határidőre tűzni.

Szives üdvözlettel

Pest, 1872 június 25-én

mindig híved

Arany J.

Kisszeb Barátom,

Tegnap elfeledtem mondani, pedig volt eszemben, hogy Czengery m. ednök úr kérte, szívesked nél időt szakítani Széphalmi küldetésed re. Azt mondja, hogy az epitkezésre most vál na alkalmas idő; ha későre marad, akkor ez évről el is maradhat a mi igen sajnálatos lesz ne. De nem tudom, hogy kinyák itt net arr a segitjék, ki meg volt nevezve az Igazgatósági ülésben; miközben itt voltál erre nézve szólani, ej a mint dolgaid engedik — talán mindjárt a gyűrűk elején, levonni magaddal.

Üdvezlettel kivánok

Pest 1872 jul. 3.

Szeretőd

Aranyfaszt

990
872.

48

Méltóságos kir. Tanácsos
Akadémiai rendes Tag úr!

A Magyar Tudományos Akadémia folyó évi October 28-án tartott összes ülésében, elfogadta I-ső osztálya javaslatát, hogy a Bessenyei György és társai 1772-ben történt irodalmi föllépésének, vagy is a magyar irodalom újjászületésének századik évfordulóját emlékezetbe kező akadémiai ünnepélyes közülés folyó évi december 15-re tűzessék ki, s hogy annak tárgyai az eluöki rövid megnyitó beszéden kívül, következők legyenek: egy emlékbeszéd, nem annyira Bessenyeiről, mint inkább az irodalom történeti nevezetes mozzanat fontosságáról; továbbá egy alkalmi óda; s az elsőre Méltóságod szólíttassék fel.

Midőn tehát e határozatról Méltóságodat értesíteni szerencsém van, egyszersmind fölkérem hogy az Akadémia ezen óhajtását teljesíteni méltóztassék.

Teljes tisztelettel

Pesten 1872 nov. 5.

Méltóságod

alázatos szolgája
Arany János
főtitkár

419

Igen tisztelt Barátom,

Szívesebbjét tudatni velem — ha lehet rög-
tön — be akarod-e adni jelenésedet a szép-
halmi ügyre; — mert ha nem, az Anytársaság vége
vem tiszteja a tagokat, nem levén oly
tárgy, a mire ez szükségesnek vélje.

Jó reggelt kívánva

Pest 1872 nov. 26

igaz tisztelőd

Arany János

Mojus 21. 1852.

Kedves Barátom,

Sokban meggondolva a dolgot, – s mikorra múlatnám vagy öröm, – meg is nyomatok vagy 500 programmot, az ünnepen kívülieket vigyem, hogy tudják, mi lesz.

Szívesebbet zártat rovatokat, elva, dúsat csinálnék, úgy bezülteni, hogy ennek egyenes a nyomdába vihesse a szedő.

Jó egészséget kívánok

Pest 1872 dec. 12

szíves híved
Arany

Budapest Majus 21. 1882.

Tisztelt Barátom,

Most pár napig a hiszfoi kés ülés — Igazgatósági és Öttes — jegyzőkönyv vei vignehajtásával tetszik elfoglalva, nem akarnám a bizottságot egybehívá sával jegyzőkönyvi dolgaimat halmozni; mert azt hiszem, hogy ez egy hét mul va fen tesz, kérő, hogy az öttes ülés re referálhassunk. Annálfogva hat napra nem hívtam bizottságokat.

Szives üdvözlettel

Arany

Budapesten Május 21. 1882.

Tisztelt Barátom,

Az igazgatósági ülést az elnökség január 12-re határozta, mert Tóngay elutazott, Csengery pedig még folyvást gyötrődik és nem járhat ki, de a tagokat is addig szándoka összehívni, hanem az elnökség elintézni vállalja, megmondtam Csengerynek, mikelyt összejönnek neki; de nem kívánom, hogy tehessen az igazgatóság határozata ellen. – Tehát akkorra szándékszik a jó testvérrel elutazni, az ülés legintább a Kaximoky ügyet lesz feszelve: a bizottság is bízza jótatszás a számadásokat, s a fő-kiszámítókat is a kezünkre.

Jó reggelt kívánok

Pest 1872 dec. 20

igaz híved

Arany János

A

Mojus 21. 1882.

Balló Béni

Tisztelt Barátom,

Kérlek, légy szíves tegnapi indítványo-
dat, úgy a mint azt a jegyzőkönyvbe
ei majdan az Értesítőbe is felvétessen
kívánod, papírra vetve ma vagy holnap
elküldeni.

Tiszteletel
Pest 1872 jan. 28.

híved
Arany

A

A

Budapest, Május 21. 1882.

Balla Bence
[illegible] szerzőnek levele

Kedves barátom! A nagygyűlési jegy-
zőkönyvre tett észrevételedet köszö-
röm, de nem fogadhatom el.
A XV. pont akkor volna „hamis"
ha abban az országyűlés által „elve-
tett, ezek jelenszerében nem foglalt,
vagy a nagygyűlésen fel sem vetett"
pont, egyesek általi tagjaiutásuk
benne valóának, mert a mi nem
történt a nagygyűlésen, azt
nem lehet a nagygyűlés jegyző-
könyvébe felvenni.
Az „erősebb sancio" kifejezést
magad „mellőzzetted" használni
intézményedben, s megtartottam
szóhűen. Egyébiránt, tekintve
hogy a régi alapszabályban az
áll, hogy ki egy év alatt fizetés
nem foglal, megszűnik taglemni
az ujban pedig: ki egy év alatt
fizetés foglal, tagi teljes jogai-
ba lép: lehetne vala, hogy erősebb
sancio még más is lehet a
„felakaszthatjon" kivál.

Jó reggelt!

Arany

Kivonat

a M. T. Akadémia 1873 február 24-én tartott összes ülése jegyzőkönyvéből.

[illegible] Az I-ső osztály jelenti, hogy a külföld számára czélba vett Értesitő iránti uj bizottságba Hunfalvy Pál Foldy Ferencz r. és Vadnai Károly l. tagokat választotta.

A II-ik osztály szintén, hogy Ipolyi Arnold r. Keleti Károly és Pauler Gyula lev. tagokat választotta.

E szerint a bizottság teljes lévén, közelebb összehivandó elnök választás és működésének megkezdése végett.

Kiadva

Arany János
főtitkár.

A III. osztály részéről választottak:
Szudrák Jenő
Hunyady Jenő
Szily Mór urak.

A bizottság összehivandó elnökválasztásra.

[illegible] Maj. 21. 1852.

[illegible]

226
69 Alj

222 86

Méltóságos úr!

A Magyar Tudományos Akadémia folyó évi februar 24-
tartott ülése határozatából szerencsém van fölkérni méltó-
ságodat, hogy az Akadémiai nagyszerű közönösen, egy saját in-
dítványa értelmében készítendő Mondást tartani szívesked-
jék a nyomda magyarországra leendő behozatala négyszázados
emlékezetére.

Azon szerénységben tovább, hogy az Igazgató Tanács egy e czél-
ra kiadandó emlékkönyv költségeit megfogja szavazni, fol-
kérem egyszersmind Méltóságodat, szívskedjék előkészületeket tenni a bizottsági jelentésben az emlékkönyv kiadása
közül Méltóságodtól várt többi munkálatokra is, mi-
nők:

b) alatt: A Szabó K. munkájának fameszszerek ki-
jelölése és szerkesztése, magyar mesterek által készítése.

c) alatt: A régibb magyarországi papirgyárak és
könyvárusok jegyzéke

e) alatt: A statistikai rovatos táblázatok elké-
szítése, hogy a magyarországi nyomdászok körlevélben
felhivatlassanak a nyomdászat mai állapotát kiszinte-
ző statistikai adatok beküldésére.

d) alatt: A Budai Kronikon új kiadása.

Becses válaszát elvárva tisztelettel maradok

Budapest 1879 marc. 5-én

Méltóságodnak

Lázaros szolgája
Aranybános
főtitkár

Budapest Majus 21. 1852.

ameszlen régi tipicsoje
Balóbeni
arabi szám betű

Tisztelt Barátom,

Már a többi bizottsági előadóktól megkap-
tam a jelentésemhez szükséges adatokat.
Igen szépen köszönöm. Szakaszra vő egy kis
időt és jegyzet illik a Tord. bizottság a
munkálataimat fölé momentumait. A
jelentésem eljön más ki is szedik és
csupán a te jegyzeted kiadva gátol
a folytatásban.

Tisztelettel

Pest 1873 apr. 30.

igaz híved
Arany

Tisztelt Barátom,

Mintán a folyó évben Mirabe Udvardy Ignác l. nag. nab vera behúdott illustrajza, ami az Almanach, kau, szegénynyügyi egy munkájára kívül más emlékünk nincs: kérlek légy szíves irodalmi munkáidéról, melyek 1888-ban megválasztatva, évadjá nyújtani, és vera csomrel, annyi felvilágosítást nyújtani, a mennyi szükséges arra nézve, hogy nevének a hatvanat közzé felembíteckor, jellemének odavetése.

Szívesen jóindulattal

Budapest 1893 május 13.

Igaz híveddel

Arányi Dávid

Szinnek Barátom,

Gr. Lónyay kéri tőled, szíveskedjél fél-egy kor ma az Akadémiában megjelenni, hogy az angol főkereszteknek bemutassanak.

Megjelenés csak díszlövés salonkabátban. Pest 1873 máj. 13.-án

Arany

Máj. 16/73.

60

Kedves barátom,

A codex megérkezett Bécsből — nem mind, a nyomtatványok közül több elmaradt — mit csináljak velük?

Arany János

61

Tisztelt Barátom,

Nagyon kérnélek, ha idő szakával papírra vetni a bizottság mult évi működésére vatói tudósítást a tisk. jelentés számára. Kéreznia addig várakozni, míg a dolog nya- kamra nem japorodik.

Ő szeretettel kívánt

24/IV

igaz híveddel
Arany László

Kedves barátom,

Czegeny apám igazgatósági bizottsága, melyben mi hárman vagyunk, holnap (ketfő) 11 vagy 12 órára akarja összehívni az eskü-megkezdni, sikerül-e akkor és ha nem, mikor sikerülni? Ha sikerül, ha kivitt... Ha nem sikerül, csak még a nem fog... Czegenynek is, hogy az iroda-ban szolgálat. Jekai holnap 11 órára, hogy az iroda-ban Jekai ügyben valamit megkezdünk.

Szíves ügyben Gi reggelt kíván

14/VI 74.

Szíves híved
Arany

63

Kiszels Barátom,

Ostergeny ismét kéres abba a kis 3-as bizott.
ságba, ma vagy holnap déli 12-kor. Szerzj
át neki a szolgától jöhetsz-e, és mikor?
Ő szombatra sem bánná, de akkor talán egyes
szavi ünnepélyesek lesz.

Szívesen üdvözlettel

Pest 18/VI.74

igaz híved

Arany

MAGYAR TUDOMÁNYOS

Méltóságos Foldy Ferencz úrnak
tisztelettel.

Budapest.

AKADEMIA FOLYÓIRATAI
HIVATALA

65

Az ó-budai arch. kirándulásra, találkozás Kedden vagy 3 órakor Pesten, a gőzhajóé állomásán vagy 4 órakor az ó-budai városháznál.

Römer úr tudósítása. 18/VI

A. J.

Pörz Ignác

N

Mojus 21. 1882.

ismeretlen vegyi lepiloge
Balóbeni
avati reform könyv

Ő a Martinus hamvadt naptárt
[illegible] kiküldött 2-dik
de csak a kereszteket
szerint nyájas (8) vax fájlja
gyűrve.

1817. March 8-ka [illegible]

Egy kis levelező tárgynyal egy
akademiai ülésben.

Majus 21. 1882.

ismerősen vagy hypologe
Balóßéni
[illegible]

Majus 21. 1852.

umesztem vége h. prologe
Balóßéni
[illegible]

Méltóságos Uram!

A Nyelvőr dolgában hozzá akarván fogni jelentésünk megírásához, most vettem észre, hogy egy számítási hiba van a dologban.

A Nyelvőr budgetje most így áll:

Bevétel:

1.	200 pesti előfizető per 4 ft	— 800 ft
2	150 vidéki " " 5 ft	750.
3.	Subventio	1000
		2550.

Kiadás:

1.	Nyomtatás számonként 110 ft; 10 szám	1100 ft
2	Expeditio 10 ftral . . — . .	100
3.	Apró költség	50
4.	Honorarium összesen 15 ivért, 25 ftjával	375
		1625

Marad tehát a szerkesztő javára 925 ft, vagy ha 20 ív honorálását számítjuk 15 ív helyett,

Maj. 21. 1882.

ismeretlen régi h. professor
Balló Béni
[illegible]

akkor is marad a szerkesztőnek 800ft. Ez nem kevés. Ezt én 500 ftal megtoldám s rászánám.

Talán újra össze kellene hívni a bizottságot s újra tanácskozni a helyes számítás alapján.

Kiválo tisztelettel

Pesten 1872 octob 22

alázatos szolgája

Aranyházy

68

Méltóságos Uram!

Igen sajnálom, hogy a közebéd rendezését nem vállalhatom magamra. Már az idő is rövid; két nap az ívek szétkordatására kisé kevés. Én pedig épen holnap és holnapután hivatalomban rendkívüli dolloggal is igénybe leszek véve.

Ha azonban más, kevésbé elfoglalt tag, például az ipszekben igen ügyes Szavas Gábor elvállalhatná a rendezést, ez igen derék dolog lenne s örülne neki apám is, kár ő, betegessége miatt az ebédben nem vehetne részt.

Kiválo tisztelettel maradok

Pest 72. dec 12-este

mély tisztelője

Aranyházy

Majus 21. 1882.

ismeretlen régi tisztelője

Balóczéni

[illegible]

Majesty's rule.

10

Mélyen Tisztelt Nagyságod!

Ferencz fiát, minthogy a mennyiségtanból jó tehetségei dacára mitsem tanult, meg kellett volna buktatnom, mit azonban Nagyságod iránti tekintetből nem teszek azon kikötéssel, hogy Ferencznek a szünetek alatt a mulasztottakat pótolnia kell. A vacatio végével a vizsgálatot azon

Majus 17. 1861.

tantárgyból leteendi és csa-
ügy fog az igazgató úr n
hagyása folytán a felső
osztályba bocsáttatni.

Maradok

Pesten Julius 31en 1869

mély tisztelője
Arányi Béla k.
R. r. tanár

71

Május 21. 1882.

72

Euer Hochwohlgeboren

haben ich die Ehre anzuzeigen daß ich heute d. 14ten d. M. Gr. Nord-Eisenbahn eine Kiste absende, worin 4500 Lebensläufe v. d. Portraite Sr. Hochw: von Tarkányi und die Stahlplatte sich befinden.

Bei der großen Empfänglichkeit die unsere wenigen Freunde für Ihre Lustspielnotizen hier haben, habe ich mein möglichstes gethan, um diese Lebensläufe heute zu erhalten. Ich habe den Druck übernommen, und lassen die Lebensläufe jetzt, als wir immer hier zu erhalten sind.

Die zur Bestimmung dieses Auftrages von 4500 Exempl. heute 100 Lebensläufe Gross Prachtexemplare mir zudem übersendeten 120 fl Conv: Mz, habe ich in meinem Schreiben an Euer Hochwohlgeboren nach Marienbad gleich verwendet. Die kleinen Auslagen für Emballage, Kisten etc. etc. erlauben mir bei nächster Gelegenheit in Rechnung zu bringen.

Ich empfehle mich treuen in Euer Hochwohlgeboren Gnade und bitte, daß Alles übersehen, oder nachsehen unterlassen möge, und habe die Ehre mich zu zeichnen, als

Euer Hochwohlgeboren

Wien den 14ten Oktober 1857.

ergebener Diener
Joseph Lehmann
Akadem: Maler u. Kunsthandlung
Wien Stadt Himmelpfortgasse
No 964.

Wien

Sr. Hochwohlgeboren
Herrn Herrn
Franz von Toldy
Sekretär der ki Ung: Akademie
der Wißenschaften
zu
Pest.

Trattner Károlyi'sches Haus in der
Herrngasse.

Axmann Neue Wieden Nro 764.

76

Saal József

m. t. academia tagja

meghalt 1866 február 28án

élte 55ik évében

Hála emlékül!

A nevelőnek

Hü tanítványa!

ve maradtam Szombatyán 1874. apr. 3.

Nagyságoddal

alázatos szolgája

Babics József

m. gr. Csekonics E. úr titkára

Majus 21. 1852.

imeretlen régi tipusoje

Balló Béni

arab reform. lelkész

Igen tisztelt Nagyságos Úr!

Boldogult Gaal József sírhantjára állítandó emlék Ő a napokban elkészülvén, a sír feliratát rá mielőbbre lenne foganatosítandó; megfogja engedni Nagyságod hogy ez alkalommal bizorságot vegyek nagybecsű véleményét ismételve kikérni: hogy a már előtt egy pár feliratot kapnáljunk-e? avagy valamely jellemző mondat vagy verssel is megoldjuk azt? mely utóbbi esetben ily vers vagy mondat ajánlására az emléket állító Gróf nevében Nagyságodat újolag bátorkodom fel kérni.

Ki is kitünő tisztelettel jelent-

Maros Vásárhely Máj. 21. 1852.

ismeretlen régi tipusoje
Balló Beni
arati reform. lelk.

76

Szmrecsányi Vince vő.

12.

ve maradtam Szombatyán 1874. apr. 3.

Nagyságoddnak

alázatos szolgája

Babics József

m. gr. Csekonics E. úr titkára

Szal József

m. t. academia tagja

meghalt 1866 február 28án

élte 55ik évében

Hála emlékül!

A nevelőnek

Hü tanítványa!

Maros 21. 1852.

ismeretlen régi tipusoje

Balló Béni

arad. refom. lelkész

GAAL JÓZSEF
A M. TUDOM. AKADEMIA S A KISFALUDY-TÁRSASÁG
TAGJA.
SZÜLETETT MDCCCXI
MEGHALT MDCCCLXVI FEBR. XXVIII

HÁLAEMLÉKÜL A NEVELŐNEK
HŰ TANÍTVÁNYA
GR. CSEKONICS ~~ANDOR~~ Endre

BABICS JÓZSEF
KÖZ- ÉS VÁLTÓ-ÜGYVÉD
gr. Csekonics E. úr magán könyvtára
Zoombolyán.
Torontál-ban

76

Majus 21. 1882.

ímeserlen vagy kifolaje
Baló Beni
a nagy reform könyve

Igen tisztelt Nagyságos Úr!

Köszönöm Gaál József sírfeliratára vonatkozó tervezését megkaptam, s az ezután Ő a pénzt fog beküldeni.

Fogadja ezért Nagyságod a Grófnőtől köszönetet és tiszteletet nyilvánítását, melyhez magamat is csatolva maradtam Szombathelyen 1874. apr 17.

Nagyságodnak

alázatos szolgája

Babics József

gr. Csekonics Ur titkára

Pest, Maj. 21. 1852.

ámeszelen régi tipusoje
Balló Beni
arati reform titkár

76

imeszlen régi tíffiedője
Balló Béni
arató reform lévén

Majus 21. 1852.

Nagyságos Kir. Tanácsos és Tanítóvizsgáló-Bizottsági Elnök Úr! Kedves Uram!

Bizonytalaét ezederem, hogy, fenékszer forenczém nem lehetvén, még írásommal is bátortalan alkalmatlankodni! Mire egyszerűen az is kényszerítettek, mert velem szemben semmi nemű bizonyítvány nem volt.

A mester nyelv- s irodalomból tanítképesítettségre volna szükségem, hogy a szemben most állítandó állami reáltanodákban elfoglalhassak. E tárgyzal 10. éves tanítói szolgálatom alatt szakadatlanul foglalkozom a mellékelt bizonyítványok szerint is. Tanítottam a legalsó és legfelsőbb osztályokban felváltva úgy, hogy más többet mint tanítóvizsgálatom tárgyait a bölcsészeket és classz. philologiát, sőt, ha ezzel szemben azonnal bizonyítással tanítani képes vagyok, ez mindenek felett lesz.

Egy aesthetikai általános szépe képem van más szerint szerinetben, melyből vagy e programm étekszerére is a comicum szigorúl körülte belőle mutatványokat a „Reform" tárcájá a farkhefti dicsőő magyszerére fiszerelésben, továbbá a középt. tanítószyel szolgálva s a „Fővárosi Lapok" nem ezelőtt ve a szerzői szín helyiszerek.

A Kisfaludy-Társaság ez idei pályázatra

Maj. 21. 1882.

imeszlen régi tipusolaje
Balló Béni
arabi reform. lelkész

tán dolgozatomat, a Comoedia Elnöksége
annak dicséretére érdemesítette s nevemet
kitüntette.

Már évek óta irogatlam tanúrzyki
körlőzjünkbe s különféle napi-lapok-
ba is, vagy már megjünt folyóirat-
ryükbe. Egy nevezetest is kéfüttem,
melyet több oldalról megdicsért a bün-
tetés birálat.

Oly állomásom van, melyre csak fomom
kém pénzségből váltalkoztam ideiglenesen
Pulfölbről hozatóra s bol fellemileg é
testileg a fő fomos értelmében tőntbe
kell mint menuem, ha régi fomó ohaj-
tárom, a fővárosba jutni már nem sze-
rezhetek.

Nagyságod magyelkin kegyeszéjét
várnék fibadtárt é kelhatós segélyt
fölez ma már az időnek nagy szigorsége
miatt. Döntő egyénizéjek arra fölítottak
fel, hogy Nagyságodtól igyekszem ki-
nyerni vagy a felmentetést éltelem a forma
li vizsgálat alól, vagy legalább oly kegye-
milselkoztok, hogy eddigi mitködésem
s approbatióim alán elég biztos remény
nyújtok a folyamatba hozott vizsgálat
mis sikeres bevégzésére minél gyorsab-
ban.

Legalább az illtoni iserbeli séftől

kegyeskedném Nagyságod megmentani, nem
azért mintha a munkát rosztellenem, vagy
annak nehézségeitől félnék: hanem mivel
a kinevezés, közelebb esztendőrem fordult már
már a végleges elrendelés stadiumában jutott
el, s így fennáll volna jombor ohajtásom
szerint valami positivumon is hivat-
kozhatnom; e mellett pedig öszintén megvall-
ve már bele kaptam egy logika kidolgozá-
sába a jövő akademiai pályázatra.

Nagyságod legbőlcsebben tudja, mit telje-
sithetne alázatos kérelmemből s mi módon
méltóztatnék azt tenni.

Azt képzelem, Nagyságod kegyeitől egész
boldogságom s jövőm függ ma, azért öszinte
mély tisztelettem mellett ismételve is bélyeked-
nék arcképét esedezni.

(~~Győr szemere~~) Győr Szemere, jul. 25. 1872.

Nagyságos Kir. Tanácsos és Tanítóvizsgáló-Bi-
zottmány! Elnök Urak, Kedves Barátaim

alázatos szolgája,
Babics Kálmánné
gyám. szemé.

Győr Majus 21. 1872.

Bato Szemé
arckép szám lelő

18

Mojus 21. 1882.

Data [illegible]
[illegible] reform [illegible]

Nagyságos Tanár Úr!
Igen tisztelt Uram!

Pályaversen művem, Lucanus magyarra fordítási Thansaliája e hóban meg fog jelenni.

Nagyságod, mint a M. T. Akademia köréből tisztára bizonyosan emlékezhetik rá, hogy e mű megjelenhetését „egy néhány hónap” s’ közölve, midőn 1850/51-ben egy jelentéteny öthegyből álló pályadíjat bocsátott e czélra az Akademia rendelkezése alá.

Meglepet hogy azok az okok, melyek ama nagytekintű férfiút a pusztalom bizúrése alkalmával nevének elhallgatására indították, ma már nem léteznek; s talán maga sem ellenezné, sőt mint hazafias adományának elismeretében nyilatkozó jutalmát, jó nevén is venné, ha neve az általa eskövölt pályaversű homlokán biróságos tudomány pusztaszappanok rokai kielemzi gőtef (vagy kmrc) pécsi nagyprépostnak tulajdonitottak a pályadíj kitüntetés, azonban én hirlapi adatokon

Kolozsvár, Maj. 21. 1852.

nem merek elindúlni, nehogy félreveresset
s hálából helyrehozhatatlan hálátlanságot
követtek el: azért azon tisztelettelyes kér
fáúlok Nagyságodhoz, hogy – ha a tisztel
emlékű adományozó nevének nyilvánosság
hozatalát illőnek látja, méltóztatt
nak nevét és rangját tudomásomra jut
tatni.

Mély tisztelettel vagyok Kun Szen
Mihlósvon 1868 Augustus 5.én

Nagyságodnak

alázatos szolgája
Balsay Sándor
reform. lelkész.

Majus 21. 1882.

ismeretlen vegy. szolgája
Balló Béni
arató reform. lelkész

80

Majus 21. 1852.

Balóbeni
avati reform. lelkész

Ügy. szám. 4/69.

81

Nagyságos kir. Tanácsos úr,

Mivel ho. 28 kárt honán ineresse nagybecsű sorában szerkesztésére az iratoknak kiszolgáltatott kivonatok ugyanán kérve kérhessen szerencsém válaszolni.

Az 1ső hogy nek. Szemere Bertalan, mjének 1868 dik évi January 4kén a. pénzi a. tőke kiszolgáltatott kivonat January 6kán szívemnek nem ugyan meg é felszerelt az Amnestiás

Az 2 dikra, hogy Szemere Ignác 1868 January 24kén.

A 3 dikra. Meghalt 1869 évi January 18kán.

A 4 dikra. Mentődés leánya Szemere Mária k. a. gyógyult évben az idő megjelentetett Horváth Mihály és felszegelen dan Szász Károly és szerelmetes, mennyegző ünnel Dömsödi ranás és van meg bina dibbinek sikeres felszegelése és kiszerelése s e mivel elfogadtatása

kérettetik

Budapesten Május 21. 1882.

A mészeten régi szépiratok
Balóßéni
arab. reform. lelkész

kerekedésben – hanem inkább Kossuth d
de a' fő'dben mindenesen az, hi andas
meggyőzi, mindhasa nagy bizalommal
s fő'adhatlan megalomnal, nem anya
arra annyira erős angaji hazaszere
nelly ellen rá' s hiszem szerénnie ha
ranlik. hanem arra nézy hazafiait bu
dizva, midőn ő' szabadságát bizo
vistesszi.

Nem len egyébiránt szám ódzk
len a' pesti kiürítés adva válasza
hogy nemely magyarok s szaltom
is nagy folyamodos, ebben ő' maga a
mint Szabóky egyik szemelben Pain
nak éjjeli alan volt, hanná ő Wohl
Pain pesti sebészt, hi a vége Pánsz
küldetni, ahonnét az szemészen hazu
térni. – Megérkezésére megállapodva
hogyok kis ma le nagy dinom ann
magyar pillanatra, midőn a vasma
vonat indult jön, a magyar hazaszeret

ébren

ébredve s midőn ő' szédre bontva pláná
dos fel szmbor. – Az indítékat egyes
ivel Balassafalvy intézete válaszolva, hi
azonban megszerzés, hogy hazafi kis van,
mindőnek ő' nem szerzé magára, csak pá
hány szerződés, amely mutta hogy
hogy Balogh Szlavonchoz, innét pedig ré
hány nap mulva Tolnaszi vállalajutta
lelkiszes, hi egyes Majus 5 hig szere
kedve, midőn hazafiának nagyelli mi
ri b fejtésére mivel, a fegadó folyda
inén a' Sze vároi kapszángi hivatal
tabajonivel & Schwarcer intézete
viszen ár.

Még ustan nátszéglendi adatok
nelgalmazáró egész hazafiaus fela
jaitra kitünő vinetkam hyelem
szmelhes nagyk

Naptságodnak

Szem 1869 Okt 8kai alázatos szolgája
Balassafalvy

Majus 21. 1852.

mesen szegi kapitége
Kőszeni
[illegible]

Majus 21. 1852.

Balóbeni
[illegible]

Kedves Tekintetes Úr!

temnek – melylyel oly sokáig adós maradtam – habár késön is valamennyire megfelelni akarván, itt külöl a Muz. részére egy értekezést, melyben két multszázadi okmány foglaltatik. Ha a közlésre méltónak találandja, méltóz„tassék közölni amig jobb vagy érdekesebb dolgozattal szol„gálhatok. Magamat további szives jóakaratába ajánlván, maradok Bánhorváthon 860. decemb. 12

Tekintetes Urnak

őszinte tisztelője
Balassy Ferenc

Majus 21. 1862.

Balló Bem
[illegible]

12.

Maja 21. 1882.

imeresten regi prologe
Balóßeni
reali reform

Szanyi Kázmér egy „ünnös" című versét vette közre a Vasárnapi ujságban, mely mindkettőnk egyik szomszédja szerzőjével

[redacted]

Budapest, 29 utolsó nap. 1868

Majus 21. 1882.

86

Majus 21. 1882.

Tekintetes Úr!

87

A' hazai irodalom fonnsága kimenti nevétségemet hogy nevében ismeretlen levelemre mindjárt indokolandó kérelemmel a' Tekintetes Urhoz fordultat.

A' valóit vallásos életnek – melyalatt nem a' napjainkra imádkozást értem – egyik nagy akadálya a' jó vallástankönyvek hiánya. Üdvösebb volna ugyan a' vallástanulók kezébe könyvet nem adni, de miután mi vallástanítók egy Sokrat és Krisus körlétét talentomárt oly nehéz kárul állunk, a' tankönyveket nem nélkülözhetjük. Vagyon is több mint elég kis és nagy catechismusunk, de valamennyien célfelületlenek azon lélektani elleni vétek miatt, miszerint kivül-ről akarnak a' lélekbe vallást önteni, holott a' lélekben szendergő elemeket kell kifejteni – étrefűteni, és az életbe átültetni. Ez a' baj pedig annyan fásmarott hogy a' Külemesfet gyönyörü tanemenyeit, és a' lélektan törvényeit az illető irók mellőzik. Ezért alkalmam nincsen hogy a' napjainkban divatos vallásfalanság nagyobb részint a' vallástanításból vesi eredetét

J. J. Kis Bálint szentesi lelkész Ur a. tev. tag, kinek nem kevés érdeme van az irodalomban – e' bajón segíteni akarván egy lépést előre. Mult évben kereskedésen nyomatott vallástanába a' természeti vallást is felvette. Egy ilyen fontos első lépés közfigyelmet és megvizsgálást érdemel. Ezedszerem azért meltóztassék a' Tekintetes Ur szíveskedni ide zárt épre vételemnek muzeumába – melynek a' belőle vett élvezetért hálaadója vagyok s hálatartozásomat – ha másként nem tudom – előfizetők pénzével lerovandóm – helyet engedni

Hazafiui tisztelet hordó érzeteivel maradok a'

Tekintetes Urnak

Kecskemét Május 21. 1852.

ismeretlen régi tisztelője
Balló Péter
ev. ref. tanító

Kedves barátom. Nagyon köszönöm a szíves részvétet a boldogult kis kisfiam halálán.

Levelére – pontot sehogy sem – nincsenek szavaim az eddigi szépen hangzó szófosásokat kelyettesíteni. Olyanok vagyunk az szerencsénk nagy részt, mint ini pihenőnek óriás egyszer.

90

Kassa máj 4-én. 91

Nagyságos Úr!

Utóbbi Pesten létem alkalmával oly halmozott teendőim voltak, hogy minden igyekezetem mellett sem lehetett többé szerencsés nagyságoddal találkozhatni: bátor vagyok elpárosultan igen igen kérni nagyságodat, méltóztassék az idezárt 10 ftot azon embernek, ki a Kertből a Könyveket szállítja, átadni azon kérelmemmel, hogy vegyen egy, vagy két ládát s könyveimet pakolja be és vigye a pesti miskolczi vasutra, feladván azonnal alatt Csobajra u. p. Tokaj, mely utóbbi helyre egyuttal utólsó vasuti állomásunk is.

Alázatos kérelmem ismételve s engedelmet kérve a terheltetésért, maradtam nagyságos urnak tisztelettel

alázatos szolgája

Balogh Zoltán

Nagyságos Úr!

Legelőször is kérem Nagyságodat, ha e bizalmas levelemet csak magán levélnek tekinteni méltóztatnék.

Én a bajai kir. főgymnasiumban most tartandó évi vizsgálatok beosztásánál ugy intézkedtem, hogy Fábry Jenő helyettes tanár julius hó 12-kére zárkörü és szóbeli tanárvizsgalára füldézletetett. E tanárral volt már kellemetlenségem 1868-ban, midőn a bajai gymnasium az állam által átvétetvén, ő mint nem vizsgált tanár már akkor mellőztetett, és helyébe ide más rendes tanár neveztetettki, de ő méltányos mellőztetésének okát nem önhanyagságában, hanem bennem keresvén, Türr István bajai születésü harántfia Közbenjárása által feltételesen meghagyatott, a feltétel a tanári vizsga lett volna, melyet azonban két év lefolyása alatt még nem tett le.

Ha Fábry most, — miként az egész tanárteslület hiszi — elbukik és a tanárpályáról eltereltetik, ismét hajlandó lesz elbukásának okát, rosz deákok modjára, önmagán kivül más valakiben keresni. Azért igen szépen és bizalmasan kérem

/.

Nagyságodat és a nagytekintetű tanárvizsgáló bizottmányt, hogy elbukásának alapjául egyedül csak gyári hanyagságából származott tudatlanságát méltóztassék felállítani, hogy nevem és bizalmas bemondásom elhallgatva, személyem kímélve maradjon minden további gyanusításoktól. Fábry még erőteljes és munkaképes korban van, gyermekei nincsenek, mint jogvégzett ember, ha jól emlékszem, már egy birói vizsgát elis végzett, tehát folytassa jogi vizsgálatait, e pályán talán hivatottabban fog kötelezettségeinek megfelelni, és magán életű szerénytelenségét sem kellend majd a jó példatadó tanári modorhoz oly szigorúan kötnie.

Két év előtti kellemetlenségeim onnan származtak, hogy róla tett hivatalos jelentésemet egy alrendű irodai közegnek megmutatta; annál inkább esedezem tehát Nagyságodhoz, ha e magán levelem tartalmát nemes kebelébe zárva, jelen soraimat is minden kíváncsi szem elől elrejteni méltóztatnék. A tanárkar csodának tartaná, ha Fábry el nem bukna, és a tan- és nevelésügy továbbra is sujlatnék.

Bizalmas jelezésem után becses hajlamaiba magamat ajánlva vagyok

Baján 1870-junius 29-en.

Nagyságodnak

alázatos szolgája

9"

MÜNCHENI MAGYAR EGYLET

CAFÉ MAX-EMANUEL

95

München, december 10-én 1872.

Nagyságos Urunk!

Van szerencsénk ezennel tudatni, hogy a „münchenii magyar egylet" f. h. 7-én tartott rendes gyűlésén, Nagyságodat tiszteletbeli taggá válaszotta.

Igen megtiszteltetve érezvén magát az egylet, ha Nagyságod, e határozatát, annak elfogadásával megörvendeni méltoztatnék.-

Az egylet célja: a külföldön tartózkodó honfitársak egyesítése e közművelődési elmozdítása végett, a nemzeti öntudat fenntartása és főleg, átutazó valamint itt tartózkodó szegény sorsú magyarok segélyezése.

A „münchenii magyar egylet" nevében,
Nagyságoddal legalázatosabb tisztelője
és szolgája

Barnaffy Károly
e. elnök

Grünfeld Sándor
főjegyző

Nagyságos Toldy Ferenc urnak, Pesten.

Nagyságos kir. Tanácsos és tanár Úr!

Megkaptam a könyvtárárak lajstromát, és erről átküldött czédulákat áttekintettem, de nem akadtam valami jelesebb munkára, melyet egri könyvtár nem bírna, még pedig sokat többé-kevésbére, és különböző kiadásban – így a latin classicusokat és czédulái a kiró, Quintus teljesen – a hiányzó irodalom különösen Egyházon utóin gazdagon van két, vagy más pontban az Olasz, és a Magyar, melyet több évre más és szerzettem.

Emellett pedig a könyveink már annyira szaporodtak hogy azon egy tágas terem is, melyet ennyiben ő elődei az ujonnan szerzett könyvekre kértelen voltam könyvtárnak szánt helyre tenni, más egyszer megtelt és így kapaly lesett oda is, ez kée könyvek elhelyezésére is Magyságodnak ajánlott könyveit, ha azokkal el szerettünk látni, nem tudnám hova elhelyezni. Mint körülmények látszik, nem tudnám, hogy könyvtárunkat átengedjét el nem fogadhatom, és ebbeli kéréséget ezennel megtöröm.

Mindazonáltal nem fogadhatom az elő legyen az ára azon ajánlott 1000 db vitsa könyveket, de más könyvnek mellőzve nem más ez előtt átadott. A czédulákat mielőbbre a könyved czímei elvárnak jegyezve mentül több vitsa küldeni ehhez mulhatom – ki minden tisztelettel maradok

Nagyságodnak
Egerben Böjtmás havában 15en 1869

kész köteles szolgája
Barta Dániel
Elnök.

Nagyságos kir. Tanácsos úr!

Szivesen vettem Nagyságodnak, valamint nevem nagyára hozzám intézett levelében kijelentett kivánságait, úgy a Magyar irodalom történetét tárgyáró két kötetü munkájának ajándékát. Fogadja ezen volam megemlékezésért őszinte köszönetemet, ki Nagyságodnak éj tisztelt családjának további becses emlékezetébe éj hajlandóságába ajánlott minden tisztelettel maradok

Nagyságodnak

Gyöngyhaza 25-én 1870

alázatos szolgája

Bartalovics Albert

Arpád

Nagyságos úr!

Honczián Küldött Kötelyei Kört legfontosabbnak tartom az utolsót: jam primum ..... vel lecta. A jam igen hosszú időt is jelent, de itt értelme is van: már, mely multra vonatkozik. Méltóztat felütni Schellert, s megtekinteni a 6. számú magyarázatát: Nun, demnach dannenhero, also; s kerint ön itt értalmezni: Már newrég, már előtte, más egyszer stb: Ezt látsik igazolni az évszám; ha csak Schilling a nagy negedrészt is alkinak nem mondá; mi ha itt volna, én legfelebb ezt tehetném hozzá: Kis idiak, s egyszersmind ki is igazítom amaz jegyzetet, kiritábban írva. –

A Tsbbi: étrevételekre csak azt mondom, hogy én mindent ily itten le a mint találtam, ha netalán a Kéniret, vagy nyomtatás hibás volt is. Tisztelettel

Vartaky Wráffin

Pest. 870 jul. 28.

Mai 2

Liebes gutes Fanny! Unsere Pro-
-vinz Hr. Virginie ist da und wird
heute bei uns speisen. Ich habe eine
Menge Sachen, von Ihr und auch Ihr Bruder
machen Ihr Ihre Gegenwart unthunlich
schlechthin zu genießen, nur so viel da
Ihr Virginie Ihr zu sehen und zu
sprechen wünscht, bachte Ihr damit
so viel Zeit zu rechnen und Freitag
Ihr unserem allseitigen Wunsche
wiederum Ihr recht verbindet und
Ihr regelmäßig bleibt
Ihre Josephine Bartley

Ew. Wohlgeboren

wollen gnädigst meinen Dank für die Zusendung des Verzeichnisses, das ich Ihrer gefälligen Mittheilung verdanke, gütigst entgegennehmen, und mir die Adresse des genannten Buchhändlers zu bitten, der Todtt's französischen Uebersetzung. Derselbe hat sich in Paris befindet, wohin ich meinen Uebersetzungen des Kispaludy zur Veröffentlichung senden will.

Ew. Wohlgeboren befinden sich bei meinem Aufenthalt nach Mabe, wo ich Ihrer Einladung eines Cognacs ~~u~~ zur Weinlese folgt, ein Andenken

der Erhältnisse meiner Liebe sich entgegen

Ew. Wohlgeboren

ergebenster

Dr. Daschkow

zu Mabe bei Tokay

Daschkow

d. 30 Oktober

1866

105

Wh. Saar f. 1868

Ein
Wohlgeboren
dem Herrn Dr. Goldg
Professor an der Universität
zu
Kiel.

Post.

Nagyságos elnök úr!

Alig bírok még a szükséges bátorsággal e sorok elküldésére, mert kissen tudom, hogy Kegyed ellen hibáztam, tudom hogy Kegyed ellen az illedelmet is megszegtem. — A helyett hogy mindjárt az iskolaév kezdetén írtam volna nagyságos úrnak és siettem volna vizsga-ügyem állásáról felvilágositani ugymint eziránti kivánságaimat nyilvánitani, egyszerűen — mire talán megemlékezni is tetszik — Tonkázy Gyula barátomat, a pesti ügyvédet küldtem Kegyedhez és csak az ő közvetitése által kértem vizsgálatom határidejé elkalasztását. Ennyel hibát ejtettem igen tisztelt elnök úr ezt belátom és ezt mindjárt barátom küldetése után is beláttam. Akartam is már Pestre utazni és nagyságos úrtól személyesen bocsánatot kérni, midőn egyszerre néhány nap előtt barátom leveléből kitudom azt, hogy Kegyed őt szivesen fogadta és a mi több hogy irásnyomba még érdekkel is viseltetett. Lehetséges volna ez? ....

De bár hogyan is legyen nagyságos úr, ön nekem minden esetre megbocsátand, ha meghallgat.

Képzelje magának egy ifjas kedélyt, egy tö kedő, de nagyon szórakozott szellemet, egy embert ~~mely~~ ki kettős levényt él, félig a mű szetnek, félig a tudománynak szentelve magá és mind ezen szenvedő élet egy testhez kötve mely több hónap alatt komoly betegség ellen küzdeni kényszerítve volt, egy testhez, mely kö volt hozzá szeme világát elveszíteni, képze je magának mindezt tisztelt tanár úr és hű képmása áll ön előtt October havi szem lyiségemnek. Gondolja magának hozzá meg azt is, hogy ép akkor, azon czélból, hogy szü öreg, beteg atyám közelébe jöhessek, a Beszte czebányán ivresedésbe jött tanszéket (melyet meg nem kaptam és mely intézetnél most pró baévemet töltöm, a francia nyelvet tanu tom és a dalárdát igazgatom) folyamod és hogy ezen ingy kimenetele végett egy hó nál tovább folytonos aggodalmak és in gerültség közt éltem és kényszerítve lesz belátni, hogy ily helyzetben az ember kö nyen hibázhat, kényszerítve lesz nekem megbocsátani.

Ezen bocsánatot megnyerni levelem első vi gálatom gyében pedig nagyságod őszinte, jószándékú tanácsát megkérni, az ő második feladata.

Ön (mint bekküldett bizonyítványaimból elő ive előtt ismeretes is lesz) 23 éves fiatal ember vagyok, a ki tulajdonképen a zenének akarta szentelni életét, a ki ezen pályán már némi sikert is aratott volt, midőn atyjának túl praktikus alanyisága őt más élethivatalt választani kényszerítette. Szerencsémre fiatal korom óta a zene iránti hajlamom mellett mindig a tudomány iránt is nagy volt a vágyom s így tehát ezen uj munkakörömön belül is feszített buzgalommal és kitartó szorgalommal működtem.

Egyetemi éveim alatt — mondhatom — sokat dolgoztam és sokat tanultam szakmám ban, de ép annyi időt a zenével is töltöt tem és sokat a tanultakból el is felejtettem. Évek óta szenvedek már súlyos, komoly mé lységű mely fiatalkori, kitűnő emlékező tehetségemet annyira gyöngítette hogy évről évre, hónol hóra sokat felejtve, mindig megint ujra a tanuláshoz hozzá fogni kényszerítve vagyok és soha se bírom ma gamat elhatározni a szóbeli vizsga végső letételére.

209. Vetten nov. 27. 1872.

Ezen állapotnak véget kell vetnem és mivel öreg, bete
atyám — kinek napjai úgyis már számv
ák — egyetlen kivánsága e földön me
hogyengem mint tanárt és jövőmet biztosítva
lássa, elhatároztam magamat nagysá
wrat egy, jövő év Marcius havába eső
vizsgálati terminus ért kérni.

Igen tisztelt elnök úr! ád e reményt va
lalatom szerencés kimenetelére? Akar e
bátoritani e komoly lépésre?

Merész vagyok, legalább néhány sorból
álló feleletet várni.

Őszinte tisztelője

Beszterczebánya,
November hó 25 kén.

Bauer Henri
tanárjelölt

Der Präsidentens-Stellvertreter der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften hat von Seiner Excellenz dem Herrn Minister für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten unter dem 19. Februar d. J. Zahl 497 nachstehende Zuschrift erhalten:

„Der k. k. Vicеadmiral von Wüllerup hat bei dem k. k. Kriegsministerium beantragt, Behufs der Uebung der Mannschaft und Förderung der commerziellen Zwecke mit einem unserer Kriegsschiffe eine Seefahrt ins atlantische und stille Meer zu unternehmen. Der Antrag hat im Ministerrathe allen den Anklang gefunden, den er verdient, und ich theile unter Einem im Wege des k. k. Ministeriums des Aussern meine Ansichten über die Ausdehnung, die innere Einrichtung und den Plan dieses Unternehmens mit. Ich erwähne dann unter Anderen, dass das Schiff statt vom stillen Meere wieder auf dem Wege über das Cap Horn zurückzukehren, seine Fahrt nach Westen fortsetzen und China, Siam, Singapore, Ceylon, Bombay, das Cap und die Westküste Afrika's berühren sollte. Es schien mir ferner eben so nützlich, als der Achtung, welche jeder Staat der Wissenschaft schuldig ist, entsprechend, dass dieser Expedition auch bestimmte wissenschaftliche Aufgaben gestellt oder selbst ein oder zwei Männer der Wissenschaft beigegeben würden.

Ich zweifle nicht, dass die kais. Akademie der Wissenschaften für den erwähnten Zweck aus ihren Fonds Einiges zu verwenden im Stande sein wird, und dass sich sachkundige Männer finden werden, welche aus Liebe zur Wissenschaft sich der vorliegenden ehrenvollen Aufgabe unentgeltlich unterziehen werden. Die Kosten der Ueberfahrt und die Panatica (der Unterhalt auf dem Schiffe) würde ohnehin von dem Staate getragen werden.

Bei der Dringlichkeit der Sache, denn die Expedition soll schon im April d. J. Statt finden, glaubte ich mich unmittelbar an Euer Hochwohlgeboren wenden zu sollen, ich ersuche aber, Ihre Vorschläge gefälligst im Wege des Herrn Ministers des Cultus und des Unterrichtes, dem ich gegenwärtiges Schreiben mittheile, an mich leiten zu wollen."

v. Bruck m. p.

Dem in der Gesammt-Sitzung vom 22. Februar gefassten Beschlusse gemäss, werden Sie, hochgeehrter Herr Secretär von diesem für die kais. Akademie so ehrenvollen Antrage hiermit in Kenntniss gesetzt und ersucht, der Akademie in kürzester Frist mitzutheilen:

1. ob Sie geneigt wären an dieser Reise Theil zu nehmen?

2. wenn diess nicht der Fall sein sollte, ob Sie ein Individuum zu bezeichnen hätten, welches die Interessen der Akademie vollkommen zu vertreten geeignet ist, und sich zu der Reise herbeilassen will;

3. welches die Wünsche sind, die Sie für Ihre Wissenschaft durch die Expedition als realisirbar erachten. In dieser Beziehung werden Sie ersucht, jeden Punct bestimmt zu formuliren, mit den nöthigen Nachweisungen zu versehen, und unter Bezeichnung der zweckdienlichsten Hilfsmittel der Akademie einzusenden.

Die schleunigste Beantwortung dieses Rundschreibens werden Sie, falls Sie demselben überhaupt eine Folge zu geben geneigt sind, nach dem kurzen Termine, in welchem die Expedition abgehen soll, selbst als unerlässlich erachten.

Die kais. Akademie gibt sich der Hoffnung hin, dass eine so günstige Gelegenheit, welche den Wissenschaften in Oesterreich geboten wird, aus den fernsten Regionen der Erde Stoff und Mittel zu den wichtigsten Forschungen zu gewinnen, auch auf die für unser gemeinsames Vaterland ehrenvollste Weise in möglichstem Umfange benützt und für die Wissenschaft ausgebeutet werde.

Wien den 1. März 1850

Die kais. Akademie der Wissenschaften.

Ad. des correspondirenden Mitglied der kais. Akademie der Wissenschaften,
P. T. Herrn Secretär Franz Toldy in Pesth.

272. Leitschreiben Ala Dancs an das Mitglied der kais. Akademie der Wissenschaften Herrn Franz Toldy, Privatdozenten a. ungar. Universität in Pest, Ofen und Gegenstand.

Pest, 1 Juni 1857.

WIEN

470.

Vekt. juinius 1. 1857.

109

KAISERLICHE AKADEMIE
DER
WISSENSCHAFTEN.

Die Direction der kk. Hof-bibliothek hat dem Ansuchen der kaiserlichen Akademie bereitwillig Folge gegeben und überläßt Euer Hochwohlgeboren das Exemplar der Werke des Grafen Nicolaus Esterházy an Katiozi und Lonyai zur literarischen Benützung auf die Dauer von 6 Wochen.

Dieselben erhalten demnach das erwähnte Werk in der Anlage mit dem Ersuchen die mitfolgende Empfangbestätigung unterschreiben und baldigst zurückzusenden zu wollen.

Die Direction der kk. k. Hof-bibliothek

WIEN

972. Leiphalisch Akademie der Wissenschaften

Sie dem-
der
in welchem
die
Gelegenheit,
einen

Der Director des Ungarischen Nationalmuseums
Franz Toldy
Wirklicher Mitglied
Ofen d. 9. Gegenstand.
Pest

STR

470.

Vekt. jmius 1. 1851.

109

KAISERLICHE AKADEMIE
DER
WISSENSCHAFTEN.

Die Direction der kk. Hofbibliothek hat dem Ansuchen der kaiserlichen Akademie bereitwillig Folge gegeben und überlässt hier hochwohlgeboren das Exemplar der Werke des Grafen Nicolaus Esterházy von Kaprioze und Lonyai zur literarischen Benützung auf die Dauer von 6 Wochen.

Dieselben erhalten hiemit das erwähnte Werk in der Anlage ./. mit dem Ersuchen die mitfolgende Empfangbestätigung unterschreiben und baldigst zurückstellen zu wollen.

Die Direction der kk. Hofbibliothek stellt an hier hochwohlgeboren zugleich das Ansuchen, ihr auf ihr Kosten zur Ergänzung dieses Exemplares von den in dem Besitze

an Longai abgängigen Briefen
57 und 58 aus dem Máros-Vasár-
helyer Comitate ein Facsimile
nehmen zu lassen.

Die kaiserliche Akademie
zweifelt nicht daran, dass Sie
geneigt sein werden diesem Ge-
suche zu willfahren, und sieht
Ihrer diesfälligen Erklärung
und gefälligst baldigen Einsen-
dung der gewünschten Copien
entgegen.

Wien den 30 Mai 1851.

Die kaiserliche Akademie
an den Wohlgeborenen
Abgeordneten
Dr. Schmidlechner

An Dr. Schmidlechner

Euer Hochwohlgeboren!

Die Weltfahrt von Sr. Majestät Fregatte „Novara“, welcher die kaiserl. Akademie der Wissenschaften, in Folge der ehrenvollen Einladung Sr. Kaiserlichen Hoheit des Durchlauchtigsten Herrn Erzherzogs **Ferdinand Max**, Ober-Commandanten der kaiserl. österreichischen Kriegs-Marine, zwei Naturforscher beigesellt, ist ein so bedeutungsvolles und wichtiges Ereigniss, dass die Ehre der Akademie es erfordert, Alles aufzubieten, die ihr gewordene Aufgabe in der umfassendsten und würdigsten Weise zu lösen, um so mehr, als diese Expedition durch das lebhafte Interesse, das sie in den weitesten Kreisen gefunden hat, zu einem wahren National-Unternehmen sich gestaltet.

Die Reise der „Novara“ soll, soweit bis jetzt bestimmt, zuerst nach Rio Janeiro gehen, von dort über Montevideo und Buenos Ayres nach der Capstadt fortgesetzt und hierauf Ceylon, Madras und namentlich die Nicobarischen Inseln im Meerbusen von Bengalen besucht werden. Von den Nicobaren soll die Fahrt nach Sumatra, Borneo, Celebes und den Philippinen fortgesetzt und von dort weiter bis nach China und Japan ausgedehnt, hierauf Neu-Holland, Neu-Seeland berührt und ein längerer Aufenthalt in Neu-Caledonien genommen werden. Die Reise wird dann weiter zu den Freundschafts-, Gesellschafts-, den Sandwichs-Inseln und zu den Gallopago's gehen, die wichtigsten Häfen der Westküste Südamerika's berühren und hierauf wird die Expedition entweder durch die Magellans-Strasse oder um das Cap Horn nach Rio Janeiro und von dort direct nach Triest zurückkehren.

Die Akademie wird die von ihr gewählten Naturforscher in einer Weise mit Instrumenten und Apparaten versehen, wie der jetzige Standpunkt der Wissenschaft es erheischt, und die von der mathematisch-naturwissenschaftlichen Classe für diese Angelegenheit eingesetzte Commission ist mit der Ausarbeitung einer ausführlichen Instruction beschäftiget. Ebenso ist in der philosophisch-historischen Classe eine Commission zur Erörterung der Fragen zusammengesetzt worden, welche die in diese Classe gehörenden Fächer betreffen.

Das Gebiet der bei dieser Expedition in Berücksichtigung kommenden Wissenschaften ist demnach ein so umfassendes, dass nur durch das Zusammenwirken aller Kräfte der Akademie ein erspriessliches Resultat zu erwarten ist.

Euer Hochwohlgeboren!

Ich gebe mir daher die Ehre, Euer Hochwohlgeboren verbindlichst zu ersuchen, der Akademie Alles bekannt geben zu wollen, was Euer Hochwohlgeboren in was immer für einer Beziehung für diese Expedition für wünschenswerth erachten und selbst auf den kleinsten Umstand aufmerksam zu machen, der im Verlaufe der Reise näher erforscht oder aufgehellt werden könnte, so wie auch jene Gegenstände zu bezeichnen, deren Acquisition als Object wissenschaftlicher Untersuchungen wünschenswerth ist.

Ich erlaube mir nur noch Euer Hochwohlgeboren zu ersuchen, Ihre schätzbaren Mittheilungen bis 15. Jänner 1857 einsenden zu wollen.

Wien, den 27. December 1856.

Der Präsident
der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften.

Aus der k. k. Hof- und Staatsdruckerei

Kais. Akademie der
Wissenschaften
An
das corresp. Mitglied
P. T.
Herrn Prof. Toldy,
Secretär der k. ungrischen
Akademie d. Wissenschaften
franco tutto
Akadem. Gegenstand Pest

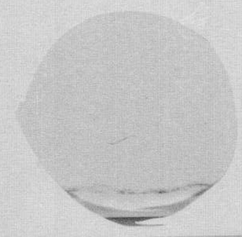

Euer Hochwohlgeboren,
Hochgeehrter Herr

habe ich die Ehre hiermit in Kenntniß zu setzen, daß Ihre Majestät die Kaiserin und Königin Hochdieselben morgen, Donnerstag den 9. d. M. Mittags um 12½ Uhr zu empfangen geruhen.

Mit ausgezeichnetster Hochachtung
Euer Hochwohlgeboren

Ergebenster

Ischl, 8. Juni 1867.

v. Bagern,
K. B. Kammerherr

München 1.16.68 /11

Hochlöbliche Bibliothek-Direction!

Von Johann Löwenthal, Ungarn von Geburt, seit Jahren in England lebend, wurde ein Unicum in seiner Art – ein Archiv die Zeit von 1854 bis 1866 umfassend – zeigte Jahr in Jahr entgegen und es kam nur darüber und billigender Circular zu, welches ich aus dem Grunde zu übersenden mir erlaube, weil vielleicht die Erwerbung dieses Unicums für die königlich bayerische Bibliothek zu wünschen sein dürfte.

Mit vollkommener Hochachtung

ergebenst
Rosenberger

Chess.

THE PARIS EXHIBITION.

GROUP 2. CLASS 6.

BRITISH SECTION.

The Volume having for its title "THE GAME OF CHESS", exhibited by Mr. Lowenthal in the British Section, is now offered for sale.

The book is a splendidly bound folio of 230 pages, of vellum paper, containing the weekly articles on Chess contributed by Mr. Lowenthal to the "Era" newspaper during the thirteen years, 1854 to 1866, an epoch remarkable for the number, variety, and brilliancy of the Chess contests which took place, and for the impetus given thereby to the cultivation of the game. The record of many of these matches is to be found in these pages alone. To the amateur it is simply to re-call the names of Anderssen, Barnes,

contributed by him to the "Era" newspaper during thirteen years, from 1854 to 1866. Therein are recorded upwards of 1200 games and 600 problems, the product of the labours of the greatest living masters in these two branches of Chess science.

The games, being accompanied by critical and explanatory notes from the pen of the editor, are thereby rendered especially valuable to the student. In addition to all this scientific matter, there are archæological notices, and a chronicle of current events.

In fine, to the amateur desirous of learning everything connected with the game in its modern aspect, whether as regards its theory, its practice, or its history, this splendidly bound volume will prove to be as admirable as it is unique.

(Signed) GEO. W. MEDLEY,
Hon. Secretary, British Chess Association:
Hon. Secretary, London Chess Club.

From T. I. HAMPTON, Esq., *London.*
20, KING STREET, ST. JAMES'S.

Having been a constant reader of the Chess articles, in the "Era", for the last ten years, conducted by Mr. J. Lowenthal, I have been gratified and instructed by the able manner in which that department of the paper has been conducted.

A collection of the games, published with the editorial notes, will ever be one of the most valuable additions to a Chess library.

The magnificent volume now in the great Paris Exhibition appears to be the only complete one in existence. A republication would, I am convinced, repay an enterprising printer and publisher, as no Chess club or Chess player in Europe would consider his library perfect without this interesting record of the noble game.

(Signed) T. I. HAMPTON,
Hon. Secretary of the St. George's Chess Club.

From HENRY CATTLEY STEWART, Esq., *London.*

I have seen the volume on Chess, by J. Lowenthal, now being exhibited in Paris, and I give my humble opinion that the Collection of the games, problems, archæological and historical articles form one of the most curious and valuable collections of Chess records which have ever been produced.

The value of this volume is greatly enhanced from the fact of its being the only volume extant, most of the "Era" numbers being out of print, and it would form a most valuable addition to any public or private library.

I express, with pleasure, my admiration of the book; and may add, that I have devoted much of my time to the perusal of Chess works.

(Signed) HENRY CATTLEY STEWART,
Hon. Secretary to the St. James's Chess Club.

From Dr. DUNCAN FORBES, *London.*
58, BURTON CRESCENT, 28*th Nov.*, 1867.

MY DEAR SIR,

I have no hesitation in saying that I consider your splendid and unique volume entitled the "Game of Chess", recently exhibited at Paris, a work well worthy of an honourable place in any of our public or private libraries. It is well known to every Chess player, throughout the Old World and the New, that you have been an able and successful cultivator of the "noble game" (or rather should I not say science?) for the last quarter of a century. Your special talents as an analyst and annotator of difficult moves and critical positions may be amply seen in your edition of "Morphy's Games of Chess", a work which I presume is well known to every amateur of Chess at all worthy of the name.

54h. Rottfeley

115

Nagyságos kir. Tanácsos és váró képviselő úr!

A meg folyóban levő ügyiratoknak az az egészen lecsudálatraméltó, s páratlan szerencsés körülmény szerint szívós fonalú, van szerencsém Nagyságodat tisztelettel megkeresni, azt szíveskedjék:

1. a begyűlés határozata alapján f. é. $\frac{25440}{25}$ sz. alatt Nagyságod elnöklete alatt kiküldött tanügyi albizottságnak kiadott, s Nagyságodnak felterjesztett iratokat s a levéltárból a vármegyei ügyben valamint ugyan az ügyben 32174 sz. a kiadott begy. határozattal elárvult ad. mint rendelteket,

Továbbá –

2. a f. é. 32610 sz. a kiadott Baraba's feleirattságot az pénzkezelő tárgyában nekem az albizottsági jelenlegi kiszerelésben, s az ezen ügyben eddigi eljárásban és tovább elterjesztheté végett annál is inkább megküldeni méltóztassék, mivel az az évről fennmaradt elintézetlen ügyek sokaságát January elején a t. begyűlésnek jelentés fog tétetni, s kivánatos lenne ha a tanügyi bizottmány mostani szerkezete

ben levő tárgyaival a hátralékban
maradt pótlólag jegyzékben elő nem fo-
dulnak.

Kiadatlan levelezésre vonatkozólag
megfelelő bizottsági tárgyalásra nagyol-
a Nagyságodnak

Kézcsókolja

Budapest, 1897 decemb. 27-én

Kovacs Imre
tanácsnok
mint a tanügyi bizottság elnöke

Nagyrécse

Foldy Ferencz kir. Tanácsos
és Pest vár. kerületi főnök
p.o.v.

Pest

Perlen

Kedves Tiroknak úr!

Maiglan várom az „Egyházi Tár" utolsó füzetét, de haszralan; s én adandó válaszomat
későbbre nem halaszthatom, ne tán elkésem némellyekkel, mellyekről kegyedet
tudósítanom kell.

A' tiszteletdíjhoz, mikent t. Tiroknak úr' vég levelébül értem, még van né-
mi remény, s én bízom hogy a' főapát tudva körülményeimet kész leend az
iratot néve alaírásával hitelesíteni; én nagyan még vele e' dologról sem level-
tem szó által nem értekeztem, de folyton várom őt haza, s mihelyt hírét veen-
dem jöttének, azonnal Cannonhalmára vándulandok, ez, s más egyéb tárgy
iránt is vele végzendő. Hiszem továbbá, hogy a' „kulcsos könyvet" is, nehézség
nélkül átfogja engedni az academiának; jóllehet meg kell vallanom, hogy
azzal az academia sokat nyerni nem fog, mert eleradatai, mellyek e' vastag
könyv' csak első ötlapain vagynak foljegyezve, jóbadán első évei értetlik,
s némelly szakokon mintegy átrepülve Kazinczy első levelével 1822 ben fejezi azo-
kat be; mit én e' könyvből használhattam életírásában, használtam, mellyis
az „Egyházi Tár" decemberi füzetében fog arczképével együtt megjelenni.

Igen helyeselem kegyed szándékát, mellyszerint Kazinczy' leveleit
személyesen fogja a' főapáttól Posonyban kérni, ki mint leveléből értem, azon
iratokat, mellyeket innen a' b. apát' halála után elvitt, még eddig át sem
nézte, s így tán nem is tudja, vallyon Kazinczy' levelei az elvitt papírok
közé vannak-e vagy nem? De én jól tudom hogy azokat Kis' leveleibel
együtt, s tán szemeivel is elvitte; jó lesz tehát őt erre emlékeztetni,
ha szabadkozna.

Mi a' boldogult jó apát Szemics' képét illeti, azt örömmel engedem
át a' társaságnak használatul, annál inkább, minthogy a' kép úgyis lesszen

van Deimel József úrnál, ki azt az „Egyházi Tár" számára másoltatta le. Tessék tehát tőle azt elkérni, s használni, míg szükséges leend. Nem lenne-e talán jó, ha az „Egyházi Tár" részére készült másolat hiv volna, s fennmaradna egy nagy, azt használni az „Evkönyvekben"? akkor a t. társaság e' kötelességtől megkéméltetnék. A' képet mindazonáltal, melly egyik legdrágább kincsem, kegyednek ajánlom, s reménylem, hogy minthogy a' másolat elkészülend, azt szerelem nélkül saját ládikájában biztos alkalom által kézhez veendem.

Furnics' kéziratainak lajstromát mellékelve küldöm. A' mi pedig az „erkölcsi világ történetének" kéziratai illeti, azról annyiban adhatok kegyednek tudósítást, hogy a' gyűjtőn, de szerfölött összevissza hányt, s alig rendezhető adatok mintegy 115 ívre terjednek; a' rendszeresen kidolgozott, s letisztázott rész pedig mintegy 300 lapra negyedben. Kár, igen nagy kár! hogy e' nagy munkát, melly egy lett volna a' maga nemében honunkban, be nem fejezhette. Engem nagyon fölszólitott a' főapát, hogy azt fejezném be, s adnám ki, mintán s' átnézte, de megvallom őszintén tehetetlenségemet, mert azon szellemben, mellyben ő kezdé, folytatta s végezte volna, én azt képes nem vagyok folytatólag kidolgozni, azt sem tudván, a' gyűjtőn adatokat hol s miként kellene használni, s theologiai ismereteim és sokkal szűkkörűebbek, hogysem illy nagy munka' további kidolgozását elvállalni bátorkodnám. En, ha összejövendek a' főapáttal, azt akarom neki tanácsolni, szólitaná fel theol. professorait, kik, több tudománnyal, és segédeszközökkel ellátva, környetben folytathatnák, s lésesithetnék e' munkát, mint én; egyébként, ha ő hamarjában e' terjedelmes kéziratot tőlem át nem veendi, kegyed pedig azt iránt örömest arnézné, el fogom küldhetni bizonyos időre, s átnézés után kegyed megitélhetné, milly módon lehetne, s kik által kiadását eszközölni. –

Furnics' válogatott munkáinak minél hamarabbi kiadása, szándékaim' fő tárgye, s a' kéziratok' tömege közt akadtam itt ott némelly korábbi poetai munkáira, mellyek kiadva alig voltanak, s mellyeket azokért a' kiadandókhoz kapcsolni lehetne. Megegyezné-e ezt a' főapát? nagy kérdés; szándékom van legalább első összejövetelkor ezt elébe tevegeszteni, s engedelmét kikérni; s ha kegyed vele leend bizonyban, erről is jó leend emlitést tenni; reménylem előleges áruérés mellett nem fogja ellenzeni a' válogatottabb munkák' kiadását, s ha egyszer az engedelem megleend, elvárom kegyed' tervét, mellynek kivitelében örömest ajálkozom munkás társnak.

Ezek volnának a' fő tárgyak, mellyekről nádosításomat későbbre halasztani nem akarám. Mellékelve küldöm itt:

1, Furnics theologia dogmatikáját kegyed számára.

2, A' Békeházi válaszára tett észrevételeket; meg vallom igen kevés az, mi itt találtatik, és én hiszem, hogy a' b. apát, ha él vala, másképp felelt, mert a' papiroson kel ezeket találám, egész lapokat találtam üresen, mellyeket ő bizonyosan üresen nem hagyott volna. Ugyan ezen adatokat el fogom a' prof. úrnak is a' figyelmezői recensensnek küldeni, ha azokkal élni akarna, midőn a' Tár' utolsó füzetét ismertetendi meg a' Figyelmezőben, melly alkalommal valóban megérdemlené a' kémélettelen s durván iró Békeházy, hogy hasonlémélettelenséggel, s goromba sággal támadtatnék meg s tartattatnék vissza.

3, Az „Egyházi Tár" aug. sept. octob. füzetei, s ha ezekből valamellyik megtenne már, tessék visszaküldeni; valamint ha Deimel is vágondolná magai, hogy a' közelségből adandó füzetek kegyednek áttegyétnek azokat is nekem tessék elküldeni. Emlékezetem pedig ismételg tetszik azt, ha az 1838 és 1839ik évi folyamból egy-egy példányt kíván saját részére; én örömest fogok szolgálni, annál inkább, minthogy e' két évi folyamból közel 12–15 egész példány találhatik könyvtárunkban, mellyeket, hogy hijába ne helyet ne foglaljanak, s olvasatlanul itt ne heverjenek, vagy elajándékozni lassadan,

vagy leszállított áron később hirdetni, s eladni fogom. Reménylem, ha é' másodikra fog a sor kerülni, fölszólításom után szíves leend kegyed é' kérdezésnek az Athenaeumban helyt adni.

4. Decses Athenaeumjok' számára, mellyhez ezennél szorgalmatosabb társ leendhetek, mint eddig sokoldalu hivatalos foglalatosságain miatt, küldök kéz eresztezés é' czimek: „A szép szavalatról" s „Az ember testi lelki és szellemi rehessegeivel" alatt. Mellékelem ezekhez a harmadikat, mellyt fordiras Herder után: „A növény és az ember" boldogult Surmicz ajánl. Iratai fogattában akadtam erre illy czimmel: Uj eszrendei elmélkedés 1840.re „A' növény és az ember" s é' mottóval „Mi az ember, hogy meg emlékezel róla, és az ember' fija, hogy gondolkodol róla." Nékem é' fordiras igen megtetszett, s azért lecziráván azt, bátor vagyok kegyednek elküldeni. J. (Izidor) aláirással — neveit egészen kiverni nem akarom — s ha méltónak találandja a kiadásra, lásson világot, különben a' kézirat visszaküldetését kérem.

Nálunk rögtön változott meg é' napokban az idő, és a' 13 fokonyi hideg 10–12 fokonyi meleg váltotta föl; a' hó elolvadt, s tavaszilag mosolyg a' nap; bár igara lenne az öreg kertésznek az időjárásra nézve, ugy hamar átváltozván zordon radonynunk virágzó paradicsomuvá, mellynek alkotójára jó s elfeledhetlen atyánkat, Surmiczunkat olly hamar szállitá sirba az ingalmatlan halál.

Ajánlva ismételg a' tiszteletdijügyet, s egyébtárgyat, s kérve kegyedet, hogy a' vettekről annak idejében engem szives legyen tudositani, s T. társulati oklevelemet elküldeni; tisztelettel jelentve egész házunkról; szives barátságot és bizodalmat ezennél is kihérve, vagyok minden tisztelettel

Kedves Tiroknak úrnak

Pakonyból Januar 25.en 1840.

igaz szivü szolgája s barátja
Dreidl Fidelis
Prof.

Kedves Tiroknak úr!

Pesére menendő bakonybélicker levél nélkül nem akarom elereszteni, habár vég levelemre nem vettem is még válaszát kegyednek; nincs nékünk bizodalmabb alkalmunk ezeknél, s azért ha valami küldendő volna, bátram veájok lehet bizni.

Február' elején Pannonhalmán voltam, s dolgaimat a' Főapával el is végezém, valamint számadásomat is. Szóba került a' tiszteletdij is, és én a' dolog' mikénti állásai őszintén elmondám; a' Főapát kérnek nyilatkozott az ügynök' kitelesztésére. Kazinczy és Szemere' leveleit, mennyire beszédjéből értém, mint? nem mondá, szivesen kezéből ki nem adja; azonban tessék őt csak sürgetni, és reménylem, ki fogja ő azokat adni. Előkszámi szándékomat is Surmics válogatott munkái' kiadásáról, és ő nem ellenzi, csak, mielőtt nyomtatásba adatnának, látni szeretné az egész szerkezetet; annak okáért, fel-

szélitem kegyedet, hogy szándékát, s tervét a munkák kiadása iránt velem tudatni szíveskedjék, ha lehetne, úgy kellene igyekolnunk, hogy augusztusi vásárra a kiadás megtörténhessen. Én örömmel fogom minden üres időmet e' nagy munkának áldozni, mert általa egy férfiunak emlékét foghatom halhatatlanitani, kit csodálok, s pártfogoniként szeretten, tiszteltem, ki szivemben élni fog örökön. – A' kulcsot pedig elfeledém megemliteni a' Főapának, azban biszem, hogy a' társaságnak örömest engedendi, mert biszen az egész élet vázolatát alig foglalnak a' vastag könyvből 5 lapot e'.

Ennélfogva emlékezetem kegyedet a' Egyházi Tár 1838, s 1839iki folyamaira, mellyekel szívesen szolgálok; s mikelyest a' hanyatt Deimel elküldendi a' nov. s decemberi füzet összefogom a' két folyamot csinálni, s hat nem, mednardvásárra Pestre utasitandom, mint értetődik kegyed szívesen veszi azt.

A' kép iránt nem tudom, mit határozott a' t. társaság, elválalja-e Deimeltől a' vezet, avagy újra metszeti-e, az előbbi esettel kérem kegyedet szíveskedjék nékem a' képet becsinálva ládájában vissza küldeni; különben maradjon ott jó gondviselés alatt.

Az „erkölcsi világ' története" iránt a' Főapával semmit sem végeztem, s ő csak annyit mondott, hogy nyáron hosszabb időre jővend el Rakonyba, a' munkát e' tetszedelmes munkát nagyobban legalább átnézendi a' kiadandókkal együtt, s akkor foghat csak valamit határozni is. S én hatni nem bizonyosan mikor tájban szándékozik ide jőni, s engedhetném kegyednek átnézés végett e' nagy terjedelmes, néhány hónapra; de bizonytalan esetben a' munkát messzebb nem küldhetem. Ő úgy véli kedvem, bevárhatnók a' Főapát, s miután ő a' munkát velem együtt átvizsgálá, s róla tanácskoznunk lehetne bővebben e' felől értekezünk, s a' kiadásra, ha meg engedi, mit biszek, többekkel egyesülnünk.

Kedves szívemnek urnak

Bél april 15en 1840.

kötve szolgája
s hő tisztelője
Szeredi Fidelis k.r.

Az Athenaeum' számára egy kis évrekerésére, a' ta
szükségesebb hivatalkezderbeni szálajdonai
s egy valamennyire regédelmesebbet „Ember
rez" czim alatt küldök. Februarban készüle
kez, többidöm lévén, midön nevendékeink
basérokre készülének.

Időjárásunk szép ugyan, de 9–12 fok
hideg mellett, s így a' remélt kora tavaszt
annak idejében kisszönhessük. Az öreg ke
gyöslaával aligha meg nem bukik. Egészség
áralan nincsen". Társaim üdvezlerőkes jell

Szeretetmát, és szives indulatait czenn
is kikérve, és várva a' szerencse, mellyt szerén
dolgozhassam, minden tisztelettel vagyok

Kedves Barátnak urnak

igaz szívü tiszte
Friedl Fid
Orf.

Bakonybél Marcz. 7én 1840.

120

Kedves Barátnak úr!

Kedtem volt a' minap a' „Hellen-magyar dramaturgiá"
a' 6. ajánlól maradvat, s a' t. társaság által az ér
könyvekhez elfogadóvat kegyedhez visszavani, azért
most eresztem azt annak, s kiszem, hogy nem fog késön
érni Pestre. Mellékelve küldök kis három fordítás
czikket, mellyeknek elsöjét „Sebastiné s Triton"'s at meg
czavat nyáron fordítám a' „czigányokról szóló czikkel
együtt, a' többit e' napokban fordítám le a' „Brentanschulé
czimü folyóiratból. Mind a' három rövid, és tán hézag
pótló czikknek jó lesznek azonban, ha az Athenaeum
irányával meg nem egyeznének, tessék azokat visszaküld
dení bátyám által, én legkeresbé sem fogok azért nehezmel
ni. – Továbbá küldöm az „Egyházi Tár" novemberi füzetei
lei példányban, mellyeknek egyike a' t. társaság' könyv
tárát, a' másika kegyedet illeti, de minthogy megfeled
keztem, jegyzőkönyvemben pedig semmi nyomo annak vall
jon nincsen igérem, kegyednek az „Egyházi Tár" 1838ki egész
folyamát, az 1839nek öz füzeteit elküldöm-e már, tehát
tessék engem erről tudósítani, hogy a' hiányt pótolhassam.

Egyébként biztat a' remény, hogy kegyed engem
nem sokára foglalatosságainak daczára is, meg fog leni
elly levéllel, mellyben eddig ten, s különösen vég leve
lemben kegyedhez intézett kérdéseimre, de leginkább a'
b. apát munkáinak kiadási szerve iránt válaszolni fog.

Várva e' utasításokat és tisztelettel jelenve egész
házunktól, meg különböztetett tisztelettel vagyok

Kedves Barátnak urnak

kész szolgája
s hü tisztelője
Friedl Fidelis Orf.

Ibél april 15én 1840.

Tekintetes tudós Tudnok úr!

Azennel szerencsém a közelitő határidőre a levelező tagokat kötelező körlevél'erejénél szerint mind élet-tem'rajzát a m. academia' levéltárában elrendős, mind literaturai munkálataimi' pontosan összeirt lajstromát a mellékeli lapokon, elküldenem.

Tudom, hogy ttes Titeknek úrnak sokkal több hivatalos foglalatossága, hogysem minden levelre azonnal feleelhessen; bátor vagyok mind e' mellett kegyedet most barátságosan felszólitani, legyen szives engem minél hamarabb azon tekintől tudositani, melly szerint velem egyesülten b. Szemics' válogatott prosai, és poetai munkái, kiadni szándékozik; mert sebesen halad az idő, s én, ki ezentul többremü literaturai foglalatosságot tüzzem ki magamnak, Szemics' munkáinak kiadására, mellyhez máimár kezdem a' készületeket, s rendezem a kiadatlan költeszi töredékeket, Szuinst – Kövenberg' határozom, azentul az egyetem's magyarországi academiák' történeti viszonyságai' kidolgozásához látandó. – De vannak más tárgyak, és kérdések, mellyekre szinén elvárom kegyed barátságos válaszát.

6. Szemics' képének másolása, ha eddig Zavadás által megörökitve volna, essék azt ládikájában tüzpa-küldeni, mert szükségesnek a' Jegyzés' által ki a tan-nenbalmi gyüjteményben okar annak helyt adni; ha pedig nem kész még, legyen szives e' torekrek nu leg-

alább azt kiszközleni, hogy a' jövő augusztusi vá
rifsa küldetessék.

Várjuk mindennap ide a' fő apát, ki nu
kor heter strándokozik nálunk eltölteni, ez
alatt a' 6. szát' iratait átnézendő; s ha ő szám
ny rendeletet az, Erkölcsi világ' történetéről szóló
köriratt iránt nem szend, fogom azt, ha petsrik,
két hónapra, Befre elküldhetni átnézés vé

A' bakony más valódi paradicsom, s ha
gyerek néhány napra hivatalos foglalatossagu
kibontakozhatnának, milly örömmel látnám
hajtket körünkben?

Tartson meg kedves titeknek ön tovab
is becsos barátságában, ki jelenvre egész ha
tól a' tisztelettel, vagyok mindenkori

Alu' szívelő
Bredl Gia
Ord.

Bakonybél Május 29én 1840.

k urat,
annal jól
széki bir
átadand

ára fő
ászár
klago
a' jó

Kedves Tiszteknek úr!

alás szerint küldöm ez alkalommal a mellékeli lapon 1842ki

literaturai munkálataim' lajstromát.

Meghalván bátyám, miután most még rendes megbízottom Bessen nincs, bakonybéli járatlan embereimet pedig szerfölött terhelni nem akarom a keresésnek egész bizodalommal kérem kedves Tiszteknek urat, hogy a' vissza küldendő Surmirs-iratokat tessék azonnal jól elosztálni, s átküldeni Császár Ferenc váltó-törvényszéki bírának, ki azokat azután egyébb küldendőkkel együtt átadandja bakonybéli embereimnek elhozatás végett.

Ha az igért földsebekhez még lehet reménynk, tessék ezt is csak Császár úrhoz utasítani, s a tán ujonnan szükséltetni vezsklagort járó díjt Császártól követelni, kinek emberem fogja a' járandóságot lefizetni. – Ugyan ez alkalommal vehetném kegyed szivessége által Eggenbergeurtól az academiai évkönyvek VII kötetét, az Erzsébetnek hátralévő számaival; de ezt csakúgy, ha kegyedet nem fárasztom. Az évkönyv VII kötetéért úgyan pro hic et nunc nem fizetnék, mert egyébként is még Eggenberger urral számot kell vennem, mi tán a' több évi késület után Isten segedelmével ez idén meg fog történhetni; hogy t.i. az academiai gyűlésekre vehessek, s ekkor némelly dolgaimat Bessen elegyengethessem.

Mi mindnyájan megvagyunk, s nyugodtan élünk jó Császárunk' atyai kormánya alatt. Isten ebese ör sokáig.

Vegye kedves Tiszteknek úr egész házunk' legforróbb üdvözletét, s engem tartson meg eddigi szivessége, s barátságában, ki voltam vagyok s leendek is folyton

kegyednek

tisztelője

Bredl Fidélis
prof.

Bakonybél május 29én 1843.

A kés. jegyz. s elküldve.

lgaja's
all fidelity
rof.

BENDIK JÁNOS
KÖZ- ÉS VÁLTÓ ÜGYVÉD

Poston.

Tisztelt Nagyságos!

Miután Ráfs nagy kimutatásai szálliót megdiráva folytán bátorkodom Tisztelt Nagyságodat jelen soraim átvételére felszólítani, miszerint a múlt megszelt czégnek kintlevő 13 ft 50 kreuzer tartozásai, jelen soraim vételétől számítandó 3 napon belül, vagy az üzlet helyiségében, vagy pedig nálam, annak bár ingyenesen kiegyenlítésére megbízva; a mennyiben ezen csekély összeg miatt nem akarnám, hogy további lépéseim által Nagyságodnak kellemetlen végbe menjen.

Ki egyébiránt mély tisztelettel lépésemet, tett maradok.

Tisztelt Nagyságodnak

Poston 1872 évi Márczius hó 14 én

alázatos szolgája
Bendik János
ügyvéd

Postra 2 sor ára 18 kr.

[illegible]
April he 13n 858

Marattain alapatas folgája
Benkö György
ev.ki Cassa kiadója

Kajosnár 24ik Novem. 857.

126

Tekintetes Úr!

Bátor vagyok a Tekintetes Urat meg kér-
ni egy alázatos kérjével, hogy ha olly-
kor egy meg bizával Méltoztatna reá
leni erányom ban, a Magyar Muzeum
könyvet meg küldené, egy bizonyos Úri
Egyén meg kért hogy számára meg ko-
zatnám, de ő nem tudta meg mondani
az árát, sem pedig én sem tudom, ennek
következtében, az érte járandóságot be
küldeni nem tudom, most jelentek ha-
nem méltoztatsóg az velem tudadni
az első szekér postával a leg nagyobb
köszönettel be fogom küldeni, a Tekin-
tetes Uranak, hogy ha gondolja a Tekin-
tetes Ur hogy a levél postával is ellehet
küldeni tehát azzal méltoztassék el
küldeni, hogy minő elöb meg kapathatnám
és az érte járandó vitelbért, méltoztas-
sék ki fizetni, amit sintén köszönökel

j.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

mil gyi meg kaptam beirás levelét melyben tudomásul mely
zalott adni hogy Tekt. Úrhoz intézet levelem el tévedéd
sin tén olvasván beirás leveléből hogy már mélytoztatott
intézkedni kéréseimre az 1857ki évi Muzeum meg küldési
szere, a mely ért szives köszönettemet fogadja Tekt. Úr
En már nem tudtam bevárni hogy Tekt. Úrtól választ
nem kapván, igy meg tudtam azt hogy sinthent tiszteld
Emich Gusztáv Urnál a Muzeumot meg rendelni lehet
és sinten az érte járandó is be küldöttem az illető helyre
csak hogy elenkezőleh kapom a Muzeumot mert én szen
deltem az 1857ki évitt t. Emich Ur meg küldi az 1858ki
évitt, de ő sebaj ——— mert az a t. Ur kinek részére meg
rendeltem szintén az 1858ki évi Muzeuma is elő fizet
tett, ehez meg kérvén főnökömet, hogy szivesked jen
tehát ő az 1857ki évi Muzeumot meg rendelni, am it
ő tehát lesitett is de ő sinten olly szerencsétlen teen
ded mint én a meg rendelésel, mert az ő meg rendely
lesére is az 1858ki évi Muzeumot küldik a melyle tér
alkalomal van szerencsém vissza küldeni, csak mélyto z
tasék a meg rendelt leveleinket éjszaki kasolitni meg
mélytoztatik látni, hogy a Mezeum kiadó hivatal
nál a hiba, és a tévedés.

Ehnek következtében mélytoztasék Tekt. Urnak az 7 f 50 xr
az 1857ki évi Muzeum ért, a masik 7 f 50 xr meg 1858ki
évi Muzeum ért be számitani, a melyet az idei zren
desen meg kapván, igy tekéletes tisztában leendünk
a főnökem Tekt. Nagy Imre Ur részére rendelte én
Sinten az ő részére rendeltem, csak a magam Nevemre
kértem meg a Tekt. Urat hogy mélytoztasék meg kül
deni, mind hogy az érte járandó árt nem tudván igy
a feletős fizetést magamra válalván, a mely levelemből
~~mely~~ meg mélytoztatik látni. Igy tehát kérem a
Tekintetes Urat ezek utánn a Tekintetes Nagy
Imre es kis. Urbéri tanácsos Ur nevére küldeni a
M. Muzeumot. Kéréseim ismételve kelt kapowár
April he 13n 858 Maradtam alázatos szolgája
Benkö György
es kis Coszta kiadó

Zomborban, Febr. 25.kén
1826.

129

Kedves Barátom!

Előttem a' képe miképpen várod de-
hóztasomat, vagy magamat személyesen.
Hogy tehát a' tünödö vasakozásbúl kive-
gyelek ezennel tudodra adom mi történt
léggen vélem a' Zombori Restauratio al-
kalmatosságával. Előre bocsajtvan hogy Febr.
2.kán délutánn egy órakor Zomborba egy kis
kerrettel, melly több napokig ennozott, meg
érkeztem, Febr. 10.kén Ő Méltóságánál Báró
Torraynal, mint Restaurans Commissariusnál
magamat bejelentettem, melly alkalmatos-
sággal Ő Méltósága méltóztatott egyébb-
ki nyilatkoztatni, hogy belőlem Zombori Se-
natort kivánna tenni, ezen kinyilatkozta-
tásnak következtében Febr. 14.kén Zombori Pol-
gárságot kértem, s megis nyertem, s minek
utánna a' szokott 50. forint taxát pengőben
letettem volna Zombori polgárnak felis
esküdtem. Febr. 15.kén volt Veni Sancte,
melly

melly utám Ő Méltósága a Capitoriumot
tmatumot felolvastatván, amak következtében
be S. Senatori Kétkirsen maradott, azután
közzá fogott a Választott Polgárság szám
nak tellyes feléhez, mellybe Febr. 18tan va
sario által en is bevettettem, ugyan a' mon
mondott napon delutam egy óra tajban minthogy
a' harom elsőt között Senatornak candidal
de az egyik mixtandatus egyetlen egyen
summal fellyül haladott. Candidáltattam ez
fellyül még kétszer de a' votisatio ezen mi
ve folytatott azon okból, hogy nem vagyok tor
borjfi, roszul ekett ki. Végre Febr. 19tan
Méltósága a' Restaurans kir: Comyt. Ur
szt Ord: Tiszaljnak, engemet pedig a
chivarinak, és Honorarius Notariusnak
kinevezni méltóztatott. Mint archivarius
ban 150. from vagyok infixo fe
gyben, az audentiat a' mint mondják
még egyszer amyit lesznek. Igy tehát lassa
kint a' mig valami nyilas történik mindj
dolok. Csakolom kezét, kinek olvasó fe
ezen levelemet. Tisztelem Stradat, hormo
vat. Élj jó egészseg be s nefelytkes
a' Te

hiv barátod
D. Mikalyné

Banatky

Lomborban, Aprilis 2kán
826.

Kedves Barátom! Az
Meg Februarius vége
felé küldött levelembül de-
gendőképpen érthetted, hogy
én Lombor Városa Ekrekis-
vezirjsává, s egyszersmindt
V. Notariusává Febr. 18kán
kinevezettem. Jól meg tér-
let hogy vagy; mit csinál
Pázer barátunk, megkó-
zapodott é már? ha meg
nem: tehát igyekezzél raj-
ta; mert én másképp meg
fogom előzni. Egyébkül
jól van, meg innd
addig az Archivumnak
az

Wagner'sche Buchdruckerei.

átvételével bajostokom,
már nem sokára vége lesz.
Kapitányom koronagyűrűt,
Szablyát, Vizsgát, és Melczert ka-
pott. Nére rendig a vitéz
Gróf s. Spanyár Barátom
Gróninus által megindítva
a' jó alkalmatosságot, hogy
is ezen levelemnek átadása
által megfogva ismeretni
ajánlván, jó egészséget
kívánok, s maradok

Igaz barátod
D. Mihály

171

Wien, am 1. November
1860. 131

Hochverehrter Herr Doctor!

Ich erlaube mir bei Ihnen anzufragen, wie weit der Satz des Entwurfes: Das Steuer- und Grundgesetz für Ungarn unter türkischer Herrschaft im türkischen Originaltext gedrucken ist und wollen Sie die Güte haben, mir davon recht bald eine Correctur unter meiner Adresse einzuschicken. Von der in ihrem geehrten Schreiben vom 20. Juni d. J. vorgeschlagenen Quellensammlung für die Geschichte Ungarns im 16. Jahrhunderte habe ich unermüdet schon Material gesammelt und wird diese Sammlung nach meiner jetzigen Berechnung wohl gegen 1000 Seiten Manuscript in 4°. umfassen, welches ich in nicht zu langer Zeit der historischen Commission vorzulegen hoffe. Ich ersuche Sie zugleich nur über den Empfang zweier türkischen Diplome (Sicherheitspass von drei Bürgen) welche ich am 27 Juni an Herrn Baron Josef von Eötvös nach Pest für die Akademie zu billigem Ankauf eingeschickt habe sowie über die Beschlussfassung der Akademie eine baldige gütige Auskunft zu geben.

Indem ich einer baldigen geneigten Antwort entgegensehe empfehle ich mich Ihrem und der geehrten Akademie gütigen Wohlwollen und bleibe

mit grösster Hochachtung und Zugethanheit
Ihr ergebenster
Dr. Walter Behrnauer.

Stadt, 1116.
4. 12.

133

134

Kedves barátom!

Pisztóry Géza úr a Kolozsvári Egyetemi szemorvosi katedrára elnyerése végett szándékozik az illető helyen folyamodványt beadni. Kérlek szives bizalommal, nyújts segéd-kezet a derék fiával Tudor úrnak szép célja elérésében.

Ő egy közviszonyban álló édesatyának jeles fia, – testvérbátyja is tanár a Győri akadémiában: méltó minden tekintetben kegyes pártfogásodra. – Régóta ismerem a derék családot. A fiatal Tudor édesanyja testvére özvegy Érdyné asszonynak, s édesatyja Józsefvárosi kapitány volt sokideig, s jelenleg nyugdíjas: talán ismered is őt. –

Ismételve kérésemet, szívesen barátsággal vagyok – kivedd az ügyet –

B. Sándor

Budapest, 874. aug. 10.

Nagyságos Toldy Ferenc kir. tanácsos Úr-
nak kiváló tisztelettel ajánlva.

Helyben.

Damjanics u. 74.

Wagner'sche Buchdruckerei.

Vett. junius 23. 1853

Tekintetes Úr!

Nagy érdemü férfiu!

Hálás köszönettel fogadjuk mellyen tisztelt Kazinczy Gábor Úr nové-
ben meg küldött „Levelezései Kazinczy Ferenc és Berzse-
nyi Danielnek" de nem titkolhatjuk el mély fájdalmun-
kat azon lealázva sújtó ítélet felett, melly fiui, úgy mint
egyéni tiszteletünket sérti, midőn Berzsenyi Daniel édes
Atyánkat mint embert, hunyta után, mikor magát nem
mentheti többé, de ezen lét szép hazában sem találtatik
senki, a ki szellemi védszárnyával fedezné: „többel mint
gyengeséggel" mi csak gonoszság vagy butaság lehet vádja,
mi annál inkább elsötétíti belső" lelkivilágunkat, mint hogy
azon vád olly férfiutól jön, kit mi is az egész hazával együtt
mint nagy érdemü hazafit, irodalmunk és nemzeti művelődésünk
egyik vezér csillagát tiszteljük, s kinek bámuljuk azon nagy
lelki erejét, hogy olly pályára merte lépni mellynek sürü töviszei
és méltó jutalom nélküli fáradalmait ismerte, s nagy elődjé-
ről ismernie kellett. Mi illy erősek nem voltunk!

Nem

Nem akarom azon irói harczot, mellyet már ők maguk olly szép be végeztek meg újítani akkor, midőn már üdvözült szellemök a' Mindentudó előtt testvéri jobbal ölelkeznek. Küzdtek az emberiség javáért, küzdtek az igazért s hazájok dicsőségéért, de ha az igaz utat egyik sem találta el egészen, ne vádoljuk egyiket se, hanem inkább sóhajtsunk fel Lamartine-al „Science que sais tu!"

Ha a czél szent az eszme harcz csak akkor kárhoztatható hacz nemtelen fegyverrel vivatik.

Berzsenyi Daniel szivének leg elrejtettebb hurja lassu rezgése is ismert volt előttünk mint gyermekei előtt – de belátjuk szivébe mind az ki munkáit olvassa – s tudjuk hogy a pártoskodás szellemé ő hozzá nem fért, miklai magányában nem is férhetett – ugyan ezt akarjuk kinni Kazinczy és Kölcsey ről is, de hogy eltérő utaikon mellyik járt közelb az igazsághoz ítélje meg az utókor.

A' Döbrentei Gábor Ur általi kiadásban lévő változtatásokat, s toldalékokat mi sem helyeseljük, találunk benne mi szépizlés tanunkal ellenkezik, de azon túlszigoru megrovás csalhatlan nem érdemelte azért mert B. Dt védte, s nem adta ki Kazinczy minden levelezéseit, mellyek talán birtokában sem voltak; sőt a mennyire ő a Magyar irodalom történeteséhez, s akkori íróink élet rajzához több adatokat gyűjtögetett a' hazától méltó elismerést érdemel.

A' mik Berzsenyi Daniel személyiséget illető levélkivonatokból állittatnak csak részben igazak: mert olly eleven képzelődésű költői természet szavait nem lehet mindig az ő prosai értelmekbe venni. – Az atya s fiu közti viszony csak a gyermek években volt némileg küzdelmes, de a szigoru atyai kormány már tanuló korában a' távolság miatt korlátozva, utóbb mint egy 22 éves korában meg házasodván s kikapván Somogyi nagyobb birtokát végkép meg is szünt; azt a' kölcsönös jóakarat fiui tisztelet s boldog gyermek évekre való vonzó vissza emlékezés csendes örömei váltották fel.

Somogyba lejövén itt az elhagyatott pusztabirtokon a' gazdaság minden ágában meg kisértette a' tudományos előhaladást, mellyre a' többféle gazdasági könyvek s különösen Pethe Ferenczy munkái mint ébresztők s utmutatók nagy befolyással voltak, de tapasztalván hogy leg szebb tervei a' politicai viszonyokon s helyzete vad szordon s népetlenségén hajótörést szenvednek, és hogy környezete őt sem becsülni s szeretni, sem magukat általa szerettetni nem tudják, magát családi körében meg vonván a' kellő mivelt felső vidéki rokon szivü hazafiakhoz vissza vágyott s itt létét csak számüzetésnek nézte, s ez szülte a' kremenes

alyátoly

allyátóli bucsu dalát, mellyben érzését valódi mértékben fej-
te ki.

Szenvedelmei és gyötrő vágyai á szó szoros értelmében nem vol-
tak, á köznapi mulatságok örömeit ő nem ismerte – az élet gondjai-
ment órait csendes philosophia vagy költői elmélkedéssel nyugo-
vidamságban töltötte, á harag csak akkor tört ki keblében ha
méltatlan ingerltetett, s így indulatai inkább szenvedőlegesek
sem mint támadólagosak voltak, á boszuállást nem ismerte,
bélülkeny szivélyes s á szép és jó iránt kebele mindig nyi-
s könyen kevülő volt. Utóbb á hypochondria s betegségek nehány
évig testi és lelki erejét le bilincrezték ugyan s zárkozottá s
ingerlékennyá tették, de á munkához csak akkor kezdett ha
teste s lelke szabad volt, innét van hogy dolgozatiba csak any-
melancholia vegyült mennyi á szép vegyes érzéseivel megegy-

Az 1811ki patens sok gazdasági terveit megsemmisité s
állását mint mindenkinek neheritté ugyan, de á stoaban ne-
velkedett férfiu lelkére befolyással nem volt.

Kölcsey recensiója á furiától testben s lélekben megtá-
madott embert csak ugyan gyengének találta s olly lépésre veritte
mellyet utóbb megbánt.

Minthogy azon recensio sem mélly tudományt sem szép
stylt nem tartalmaz s még is azt á nagy tudománye s valóban

szép

szép stylu Kazinczy nagy gyönyörrel s csudálkozással olvasta
én meg nem foghatom, boldogult Edes Attyám pedig abban á párt-
szellemet véltefelfedezhetni, s azon fájdalmas helyzetbe jutott, hogy
azok ellen kellett néhui egész életében az elvhatarozot folytatni, kiket
szive mélyében szeretni s becsülni soha meg nem szünt.

Berzsenyit á tudatlanság lealáró érzése nem ingerelhette
mert ámbár a görög nyelvet s á fenteszteti technologiát nem értette
még is á recensióba foglalt vádakat felfogta, s mint egy recensensi
flosculusokkal terhelt támadásra betegkorában is eléggé meg
felelt s á nagy titku görög szóra s az ajaxra levelében csak
gúnyal emlékezik, ellensége lévén az elméleti tompitó nyelv ma-
niának.

Tehát nem á felhozott környülmények, hanem egyedül á két
iró külön jellemétől folyó külön meg gyözödés adhat csak felvilá-
gositást azon viszony valódi okairól melly B.D. és Kazinczy Ferenc
közt idő multával elő ált.

Azon meg támadás után B.D. kellő szomorun bezárta,
s á máskép is olvasodásra hajlandó ember az aesthetica tanulmá-
nyozására adta magát, s á csaknem 15 évi olvasás tanulás
s elmélkedés eredménye lett á „Kritikai levelek „Poëtai
Harmonistica„ s nehány lyrai darab. Ha tehát elvonta is ma-
gát barátaitól, nem szünt meg élni a literaturának.

Azon

Wagner'sche Buchdruckerei.

azon jóslatot hogy B.D. elég jótor elérte a' határt, valamint a' vádlott maga nem értette, úgy en sem értem mert ha az azt jelenti hogy az utóbbi művei nem szépek, oly határozatlan mint a' szép irlés szabályai; ha pedig azt hogy már nem tudott többet írni az sem igaz mert még az után is irt s ezen esetben is a' vád határozatlan mint a' kevés vag sok fogalma, s ő nem is sokat hanem jót akart irni.

A' ki későbbi munkáit figyelemmel olvassa át fogja látni hogy csak ezek által váltak a' barátai által néhei szám korszerűn meg érdemelté, s hogy ezek minden előbbi művei költői szépségben s érett felfogásban tetemesen felyül multják: Egy pr. o. „Szilágyiban" több a' hősiesen mint a' Romlásnak induló „ez darabjaiba.

a' „Poezis hajdanta" férfiasabb mélyebb s költőibb felfogása a' tárgynak mint Schiller „Die Götter Griechenlands" ja.

A' „Vig Ilkói" a' naiv philosophia csak nem a' legszebb költői darabjává teszi, s az utolsó versszak kedves visszaemlékezés Karinczy Frek a' „Margit szigetén" czimű szép versének utolsó sorában levő szokon ideára.

Ha kriticai leveleit s harmoniskiáját többen olvasnák s értenék nem kellene oly sok csengő-pengő czifra rímekben vágyunk sem a' sok álomjáró s hajmeresztő regényekkel időnket rabolnunk, s irlésünket rontanunk.

Hogy a' dicsőség nimbusa mellyben olly kis mértékben részesült képrántatta szemeit olly iró felől, ki csaknem minden

alori

alori neveretes emberről nem csak megemlékezett de többnyire odaival is dicsőitett igazan mondani, sem költiglani barátját ki hazai művelődésünknek hasonlóul nagy elő mozditója volt törpének nevezni – nem lehet. –

Kötelességünknek tartottuk ezeket elmondani, nehogy az utókor bennünket mint gyermekeit s nevendékeit kik nemes sivét s magas lelkületét kellett hogy ismerjük gyengeséget vádoljon, de tartoztunk ezzel az igazságnak is hogy egyszerűmű adalékul szolgáljon egy pártatlan magar irodalom történelméhez.

Az arcképet Szőr Somssich Pál Urtól már régen kijárv nélkül megkaptam.

Hogy a' tulajdon jogi pert elveszítettük sajnaljuk: B.D. a' munkái kiadását, s mikori szerkesztését s kiigazitását bizta csak Döbrentein s nem annak utódjára, s azon költői hitelből, az előzmények után mást következtetni nem is lehet, nem pedig a' munkái tulajdon jogot, mi egészen más, miután Dtei nyugtájában elismeri a' számadási kötelezettségét, s egyik levelében a' bejövendő örveget elhunyt édes Anyánk és utódainak ajánlja vissza, valóban nem tudjuk minélfogva követelhetett magának Dtei utóda ezen személyi jog s kötelezettségből vagyon jogot, s mino fogalma volt a' birságnak a' jogról s méltányról? Mi elhunyt édes Atyánk irodalmi fáradozásai után eddig is csak a' szegénységet s le nézetést arattuk, úgy ezután

sem

Wagner'sche Buchdruckerei.

sem reménylünk egyebet, s köszönettel fogunk tartozni ha a Tekintetes Ur á művet nemes lelkek számára tovább terjeszteni igyekszik. —

A'mi Stechenast Ur díjlesszállítási kivánatát illeti: megnyugszunk abban ha az 300ftra lesszállíttatik, melly összegből levonván á Tekintetes Ur számára önzetlen fáradozásai s kiadásaiért á 100ftot – á fennmaradt 200ft a.a. pedig csatoltatván á Kazinczy alapitványhoz, aromban falusi magányunkban nem foglalkozhatván az illy intézmények belálapitványaival, óhajtanánk mindenek előtt annak czélja s szerkezete felől bővebb tudósitást nyerni; mert több nemes czélu intézetek is vannak mellyek az illyen áldozatra igényt tartanak.

Az előrebocsátottakbul önként következtethető hogy mi Dr. Gábor utóda ellen á pert folytatni nem akarjuk.

Az á Tek: Ur jónak látja B. Delnek á legkissebb dolgozatait istis nyomatni, ime emlékeretemből leiron azon néhány sort onnellyekben Veszprém Megyei Bódé helység igényes völgyében birtokló Bódai Amalia Urhölgy emléklapjába 1831ik évben Halimbán létekor irt:

Virulj Bódé szép völgyében
Tartsd szivedet tisztán s épen
Ép szivben virul az eden.

Vannak azon müveinek is líbája, s könnyü azt találni emberi müben, mert sajnos még eddig tökéletest alkotni nem tudtunk

de

de az ifjuságot nemis á hibákra kellene figyelmeztetni s azáltal Mestereitől elidegeníteni, hanem csak á szépre s jóra hogy azokat utánozni s tovább fejleszteni igyekezzen, akkor á hiányok önkénts kevesbedni fognak.

De van nekü egy neveletes hibája t.i. hogy gyakran á görög mythologia képleteire hivatkozik, – erre ö azt felelte hogy azok á költészetnek, és szépnek örök s természetből meritett ideái; – én ugy nézem azokat mint Hellas Gratiajinak utolsó mosolyát mellyel á keresztény világtól örökre búcsuzt vettek: nyert-e á költészet ez által vagy veszett itéljék meg azok kik avatottabbak.

Az utolsó kiadásban elő forduló hibák miképi kiigaritására vérve észreveteleinket már megirtam s azoknak figyelembe vételét ismételve ajánljuk.

Mi előtt hősznra nyalt levelemet bezárnám nem mulaszthatom el á feletti mélly fájdalmunkat ismét kijelenteni, hogy édes Atyánk, kit mi az erény s becsületesség példányaiként tisztelünk mint embert elitéltetett, de ezen fájdalmunk még inkább nagyobbodna ha ezen feletet által alás á nagy Kazinczy Ferenczet ki belüli szellemé alás á mast élő hagyomány Utód akaratunk ellen megsértve ezzenné magát. —

Fogadja á Tekintetes Ur testvéreim részéről is örök hálados

kijelet

Wagner'sche Buchdruckerei.

tiszteletünket s magamat továbbra is nagy becsü kegyes
ajánlva maradok.

A' Tekintetes Urnak
Miklósfaun 18ⁿ 1863.

alázatos szolgája
Berzsenyi László

Wagner'sche Buchdruckerei.

seine Hochwohlgeboren!

Ihre gütigen und freundlichen Wünsche die mir zu dem Jubeltage meiner zweiten ff. Profession zugesandt sind, haben mich angenehm berührt. Es ist eine der wirken Gnaden, die Gott der Herr mir gegeben, die menschlichen Leiden zum Heilmittel entgegenzunehmen zu können, die zu tiefern Tage mir zugesandt wurden. Empfangen auch Ihr Hochwohlgeboren meinen Dank für die Gratulation.

Ihrer lieben Tochter Wohl
erhalte ich eine so innige
Gebetsfr. Gott. Sie ist
eine unbeschreiblich lieb
e Braut; denn ihr Herz
hat Seine mag
sie mir ihres schönen Herz
würdiger. Sie ist der Herz
der Kraft meines Alter
ein edles Blütenblatt unser
Justitiudus. Wir hat d
ihre Aufgabe bestimmt
die ihr noch und über
ihr Geschick mit Liebe
und Demuth. Es wird
Gottes Segen auf ihr ruhen
Ich nehme mich mit ganz

besonderer Hochachtung
Ihre ergebene

Bydeskaty

141
6/

Wagner'sche Buchdruckerei.

141. 6

Hochgeehrter Herr!

Unter Bezugnahme auf unsere in Fachzeitschriften und öffentlichen Blättern erlassene Bekanntmachung haben wir die Ehre, Sie und Ihre dortigen Herren Collegen und Fachgenossen zu der bevorstehenden

29. Versammlung deutscher Philologen und Schulmänner,

welche vom 23. bis 26. September

hier stattfinden wird, ganz ergebenst einzuladen.

Wir wiederholen die dringende Bitte, Mittheilungen über beabsichtigte Vorträge in den allgemeinen und Sections-Verhandlungen, Thesen namentlich für die pädagogischen Besprechungen baldmöglichst einsenden zu wollen, weil davon die Anordnung des Programmes abhängt.

Wir hoffen durch unsere Mitbürger in den Stand gesetzt zu werden, den Besuchern eine freundliche Aufnahme zu sichern; doch bitten wir bei der Beschränktheit der hiesigen Verhältnisse die Wünsche wegen des Quartiers rechtzeitig an uns gelangen zu lassen; nur so sind wir in der Lage, einzelne Freiquartiere und bescheidenen Anforderungen entsprechende Wohnungen gegen mässige Vergütung besorgen zu können.

Der grösste Theil der deutschen und österreichisch-ungarischen Eisenbahn-Verwaltungen hat den Besuchern der Versammlung Fahrpreis-Ermässigungen zugestanden, die aber grossentheils nur gegen Vorzeigung der Mitgliedskarte schon bei der Hinfahrt gewährt werden; es empfiehlt sich daher die Mitgliedskarte schon jetzt zu lösen. Mit Rücksicht auf die in Innsbruck obwaltenden Verhältnisse haben wir den Preis derselben auf 5 Mark oder 3 fl. rhein. oder 3 fl. österr. W. B. N. festgesetzt; gegen Einsendung dieses Betrages wird die Zusendung der Mitgliedskarten nebst Verzeichniss der die Vergünstigungen gewährenden Bahnen sammt anderweitigen Mittheilungen sofort erfolgen.

Die gegenseitige Begrüssung und erste gesellige Zusammenkunft findet Montag Abends den 22. Sept. statt.

Die weitere Tagesordnung wird erst bei der Ankunft im Empfangs-Bureau (im Bahnhof) ausgegeben werden.

Innsbruck, im August 1873.

Das Präsidium:

B. Jülg. **W. Biehl.**

Wagner'sche Buchdruckerei.

NACHABGANG
DER POST

Herrn Dr. Franz Toldy, königl. Rath,
Mitglied der ungar. Akademie, ehem.
Professor etc. etc.

Budapest.

Palais de la Malcasa vecchia
St Fantin N° 1953

(147)

Venise le 28 Janvier 1866.

Monsieur

Je vous donne avis que M. Antoine Fabris Graveur en chef de la Monnaie de Venise est mort le 8 Février 1865.

Parmi les objets d'art qu'il a laissé il y a deux coins (achevés mais pas encore trempés) de la médaille du comte Széchenyi dont vous avez lui donné la commission, et en ma qualité d'administrateur de la succession du dit défunt j'en ai le dépôt.

Chargé de rendre ces coins au committent, je vous prie Monsieur d'avoir la bonté de les retirer et de me dire où je vous en dois faire l'expédition.

En attendant agréez Monsieur nos compliments très distingués

Votre très humble serviteur

Antoine Billiani

Avocat de Venise

A M. Toldy Secrétaire de l'Académie de Pest

110

Euer Hochwohlgeboren

beehre ich mich in Erwiederung des geehrten Schreibens vom 23. l. M. in Kenntniß zu setzen, es die kaiserliche Hofbibliothek das Hodoeporicon Joannis Decii" leider nicht besitzt.

Das angeblich von der heiligen Margareth von Ungarn herrührende italiänische Manuscript der kaiserlichen Hofbibliothek, das Ihnen von einigen Jahren bei Mussafia zeigte, trägt die Bezeichnung „Supplem. N° 2149. Codex chartac. saec. XV. in 4°. 128. Blättern stark. Es führt den Titel: „Libro chiamato specchio dell' anime semplici dalla beata Margarita, figliuola del re d' Ungaria scripto".

Ich erbleibe, wie immer, mit besonderer Hochachtung

Euer Hochwohlgeboren

Wien 29. Januar 1866.

ganz ergebenen
Dr. E. Birk

Wien am 19/66.
Hier

Euer Hochwohlgeboren!

Als Nachtrag zu dem, was Herr Gustav Emich Ihnen wegen Anfertigung von Copien aus der ungerischen Bilderchronik mitgetheilt haben wird beeile ich mich nur mitzutheilen, dass ein Einschreiten der ungerischen Akademie bey der Hofbibliothek nicht weiter nöthig ist. Es wäre nur dann nöthig, wenn der ganze Codex auf photographischem Wege vervielfältigt werden sollte. Da es jedoch davon abgekommen scheint, wie mir Herr Emich mittheilte, so kann der mit Copirung der ausgewählten Miniaturen beauftragte Künstler ohne weiters die Arbeit in Angriff nehmen und vollenden. Ich freue mich sehr, dass die prächtige Handschrift unserer Palatina endlich einmal, wenigstens ihrem werthvollsten Theile nach, durch Veröffentlichung zum Gemeingut werden soll und bin mit Vergnügen bereit das schöne Unternehmen nach Kräften zu fördern.

Mit besonderer Hochachtung

Euer Hochwohlgeboren

Wien 18. März 1866.

ergebenster
Dr. Ernst Birk

146

Verehrtester Herr Collega!

Die werthvollsten Handschriften der kaiserlichen Hofbibliothek wurden allerdings bey der drohenden feindlichen Invasion von Wien weggeschafft. Ich brachte sie jedoch schon Ende August in Folge hohen Auftrages wieder nach Wien und derzeit sind dieselben, wie früher, jeden Augenblik zu benützen. Es wird mir zu besonderem Vergnügen gereichen Sie recht bald in unseren Räumen begrüßen zu können.

Mit besonderer Hochachtung verharre ich

Euer Hochwohlgeboren

Wien 11. September 1866.

ganz ergebener

Dr. Ernst Birk

Z 120
HB

Löbliche Direktion!

In den Anlagen übersendet man das in der geehrten Zuschrift vom 24. l. M. Z 112 genannte Werk:

(Sarti, M.) de claris archigymnasii Bononiensis professoribus etc. Bononiae 1769–1772. fol. Tom. I. t. 2.

(73. J. 57)

auf die dann den hiezu Sagen zur Benützung gegen gefällige Sendung der Empfangsbestätigung.

Das gleichfalls genannte Werk, Masfrichii, Historia iuris ecclesiastici. Hafn. 1719. besitzt die kais. Hofbibliothek nicht, wohl aber einen frühern Druck von Amstelaedami 1686. 8°.

Wien, den 31. Mai 1871.

Der Hofrath und Erster Custos der kk Hofbibliothek

D. Birk

149

Pest máj. 31- 1872.

149

Nagyságos Rector Úr!
Különösen tisztelt Úrnak!

folyó hó 29-én kelt kegyes soraira, melyekben a magyar nemzet annyi örökbecsű kincsével gazdagította törhetlen munkás lelkét láttam visszatükröződni, fogadja csekély válaszomat.
Egyéni meggyőződésemnek adtam kifejezést midőn Nagyságod előtt köznek nyilatkoztam már a jövő tanévben tárgyammak magyarnyelven leendő előadására, ezt másoknál is igyekszem érvényre juttatni
Legyen Nagyságg szíves meggyőződve, miszerint a hittudomány

kor kezeiben nem kivoltak
annak vallásszerűsége s ama
a hazai körülményeknél fog
va a fölött kétség, s ma
gyertannyelv értemében rendő
ri fog, kötelmének tartanok
ezzére a kivitel nehézsége
nek, megtami
De értekezletben már orre ko
nok nyilatkoztattak, a
többit bizottságilag tárgyalja
mód ülés előtt.
Legmélyebb tisztelettel kifejezés
mellett vagyok
Nagyságos Rector Urnak
legalázatosabb szol
Pintz

Nagyságos Uram!

Kegyes meghivását legnagyobb szeretettel, mint am vettem szívembe, már reggel gyengeségem a kedves köztem teljesítése még inkább nemleg kizárta. Ő ektoltsa ezután szomorúságban kozamnoszban irányuló figyelmem legmélóbb tárgyára.

Ő mikor szívből mondtam ezek ismételtem kiváló tisztelet.

Legszívesebb üdvözlettel vagyok

legkötelezettje

Pétay

Nagyágos

Ez. okt. 1.

157

Vett. jan. 10/73.
152

Nagyságos Toldy Ferenc rector magnificus Úrnak.

Pesten.

Midőn egy példányt Nagyságodnak a világ három részében tett kalandjaimat magában foglaló életrajzomból tisztelettel bemutatni bátorkodnám, legalázatosabb kéresem oda irányul méltoztassék Nagyságodnak kegyére méltatva ama szomorú körülményt, hogy mint világtalan és munkaképtelen az államtól naponként járó 50 kr. nyugdíjból szegény családomat eltartani nem birom, és hogy alamizsnáért könyörögni pirulok s hogy nyomorgó helyzetemen életrajzom kiadásából befolyandó jövedelemből óhajtanék segíteni, – egy a bemutatott példány kegyes megtartása által segélyemre lenni. –

Hódoló tisztelettel maradok

Pesten 1873 Januar hó 6 án

Blána Szilárd.

Lakik: Lövész utca 7. sz. I em.

11

153

Nagyságos T. V. B. Elnök úr!

Rendes tanárrá történt kinevezetésem után indíttatva érzem magam ismét legmélyebb hálámat kifejezni nagyságod iránt, mint kinek kegyessége folytán lehettem oly szerencsés e tisztes polcra juthatni.

Midőn most az új év kezdetével azon forró óhajomnak adok kifejezést, hogy az Úr tartsa meg nagyságodat még számos éven át szeretett hazánk javára, nem mulaszthatom el nagyságoddal tudatni azon szándékomat, mely szerint a legujabbkori magyar költészet történetét szeretném megírni, ha nyugon ©

szándokom nagyságod helyeslését
megnyerni szerencsés lehetne.

Legyen szabad tehát nagyságodat
mély tisztelettel kérnem, hogy
ebbeli ~~szándé~~ véleményét szen-
közölni kegyeskedjék.

Egyszersmint háztartadom
lanárképesítő bizonyítványom
megküldését alázattal kérel-
mezni.

Mély tisztelettel
vagyok nagyságodnak
legalázatosabb polgár

Keszkeméten 1872 dec. 29 én

Blumenfeld Sigm

reáliskolai tanár

155

Eingesendet an die Redaction d. Orosz.

186

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Miért esedezik következő nyilatkozásának, mint az Hírnökben 97 szám alatt felvett Czikknek czáfolatját felvételéért.

Az Hírnök 97 számába az *†* jelű alatt felvett Czikk által a Kam: kradeki ordei tiszteség azzal vádoltatik, mintha egy egyede a Pesther 268 szám alatti Tagoblattba fel vett, és D. K. Nev kezdbetűkkel jegyzett Czikknek lett volna a beküldője, és mind hogy vitodnán alolirtnál más ordei tiszt nem latna, sőhat ezen vád engemet kizárólag illethetne, mivel pedig se én, se tudomásom szerint más kradeki ordei tiszt ezen Czikk: mint ha ez idén árva „Lipto Kürocz megyéből angi gabona termésnek diosekethetnének „melyet csak nem Egyiptomi termésnek lehetne mondani, s. a. t. nem vallanak, s mellan nem is lehettek, mivel ez idei termés csak ugyan a tavalyinál sokkal silbyánabb volt. Sőtt miket a fenn emlitett Pesti Tagoblatt az elöljárommal kradeki erdőmester szerint a sókivatali ellenőr által közöltettek, és az alairásó D. K. nev kezdbetűkk miatt a kradeki Orvos Dr: Korn gyanuba esvén, ez az irant ő általa meg szoletattott, s midőn ő magát szerzőnek lenni tagadta, az emlitett erdőmester szinte azon okokból mellyek az *†* jelű alatti alvon beküldőtől elő hozottnak nyilvánitotta: legyen bár le ennek a német Czikknek szerzője de ez csak ugyan egy hazug következetlen csoportos. Hogy ezen alaptalan gyanuságot személyemtől sőtöletessen eltávolitsam a Tekes. Ns Lipto Megyei Károk és Rendek alázatos esedező levél által egyidőleg általam arra kéretettnek, hogy a Pesther Tagoblatt szerkesztője Dr: S. Saphir a N. M. M. kir: Helytartó Tanács utján a fenn emlitett 268 számalatti Czikknek D. K. beküldőjét fijelelni kénszeritessék, a mit esedezni annyival s inkább szükségesnek tartottam, mind hogy ezen esseleben, ha ne talán valaki a magyar ujság olvasói közöll a Liptoi szegény adózó népet, a lovag katonaság valódi ide szalasdás eseiben, a felől értessitené, mintha az kradeki ordei tisztség de névszerint én tennék az óta, ez csak ugyan botszonkodásta kifakadhatná.

Egyébb iránt a Tekes Szerkesztő Úr arra kéretettik az *†* jelű alatti levelezőjét oda tessen utasitani hogy ő jövendőben

gyanuságból

gyanusságból sentit ártatlanul meg ne sértse, a mi anyával is bünö-
lenne ha azen lett egy ajtatos erötollnak a tokolmánya volna-
kinek tökeletessége bétit, és nem szenbonát gerjeszteni. – Az-
azen pöffeszkedö Magyar levelezö ne gondolja, hogy csak ö one-
Ujságokat olvasß, mert eszted a kam: kradeki [illegible] nagy-
nisse szinte tazi, és ep pen ugy mint ö konne nifelö tudomás-
elnyerésén ügyeszik, ne is gondolja hogy mivel mi erdeiszö-
a föld müvelessel Kovessel vagy épen foglalatoskodunk a ga-
és szlány termés tözt tölömböget tenni nem tudnánk, söt mi-
bonünket más hivatalbéli foglalatosságok a merötön kere-
kassal vezetnek, majd nem minden napi, és bizvást gyak-
mind kiki másra sokon lintö Kövésnek fogonatjának szem-
tanúk vagyunk – tehát es moretess volt elöttünk az erdei tu-
més. –

Azon kivül közsudomásul adattik, hogy a kradeki ka-
Uradalmi birtok kendelenittek az ösi vetésseknek nagyobb ré-
kiszántatni, és hogy általánossan véve nékik 1223 keresztsz-
tovalynál tovessebb termésük volt. Folytatólag a szerzö magy-
alvónivátul kérdeztettik, hogy mivel ö az alvónirafsolat gyu-
tolag kárhoztatja mert ö fs peldamat nem követvén, az al-
talan kökolmányát alá nem irta? – mellyet hiketöleg an-
véleményre állapitotta, hogy mivel a Bestker Tageblatti ezi-
ben a Kuvani Csücson felalitott emlény emlegettettik a
ért is senki más mint egy kradeki kám: erdeiszö a
küldö lehetett, ugy van é? – de csak ugyan meg csalodot-
tudja a szerzö, hogyezen emlény minden dusvágy nélkül
felálitatott, és tudja meg estnemi az állitonak szerény-
jellemét. végtére nyilvanitni el nem mulasztkatom, hog-
ha 33 felentor számában a Bestker Tageblatti betüld-
tól kémélettel mondattik hogy könyelmü, a tirdés be áll-
Hérnötte 97 szám és ++ jell alatti szerzöjéröl meg
nagyobb kémélettel legdiszeffebed mondhatne hogy
Ragalmazó!! – Kiöl Vihodnán 1847 évben kara-
havanak 27ién Roboth János m. k. kir. kám.
Vihodnai kerületi erdöszügyelö.

Ugy. A kinyegy darabjai meg lesznek
szétszórva, és elégetve lesznek a kiadó
szen szétszórt lehetöségig sok szétszórva.

[illegible] a tes Hs Kisö Vármegyéhez benyujtatt esedezö levélnek,
[illegible] Vármegye. Egy névtelen level a D. t. bekülöl jegyzett
bekülönnek a Bestker Tageblattban f. é Nov. 7ikéröl 263 szám
között Czikkbe e következöket foglalja magában: Vihodnaszkon
[illegible] dm din kisö provincia [illegible]
[illegible] hum nincs mint [illegible]
[illegible] indszellenszenz, de dommudu [illegible]
[illegible] nincs [illegible] dm [illegible] Czikk
[illegible] Erdei, Vizdau, Szucsog nincs szükségünk, [illegible]
[illegible] Czigány [illegible] gmeind [illegible]

A fentebb Czikknek tartalma odáig volt alkalmatott, hogy egy
[illegible] Czikken névtelen bekülöl a Hirnök f. é. 97 számában,
[illegible] a
[illegible] 97 számában, fentebbi tiszteletb. meg gyalandó a
kir. kám. kradeki Uradalom erdei tisztjéül vadolda, minthe
e tisztség tagja emlitett czikkel szemben naplóba iktatta vol-
na. – Es mivel magamon kivül Vihodna helységébe semmi
más Erdeiszö nem állomásol a fentebbi vad diretorszö-
log csak engemet illethet.

Minden pedig sem én, s meg győzödésem szerint se
más valaki a D. Kirai erdei tisztek közül a tiszteletbe
levö czik bekülöje nem vala, és allapotom nem is lehetett,
minthogy alkalmatossan véve e megyének idei termése
mult évenél valamivel silányabb volt, ezen okánál fogva
alázatos esedezésemmel a tes Vármegyéhez járulni
bátor vagyok, miszerint a Nm. m. kir. Helytartó-Tanácsa
tetszik a Jeszki Német naplót szerkesztője Dr. S.
hir emlitett czikket bekülö levelezöje nevének fel-
fedezésére intezni.

Mellyalázatos kérésem okszerüségének véve az alsó
kindelenitetek, minthogy a Hirnök f. é. 97 számába
mondatik: hogy a Bestker Tageblattba hel vett czikk az nev.
„szlen iroja ellen alkalmatossi botyonkodás gerjesztette, és
„hogy vagy irónak akarni, és igy szitány, kegyetlen
„szemtelen földünkröl egész ország szine elött trefál-
„ni, vagy hogy azt akarta hogy Kisö megye Kisö megye szerröl
„a Nm. m. kir. Helytartó-Tanácsnak azon kir. intezménye,
„melynek eregénél fogva lovag tiszteletre szálásra
„ide rendeltetik szövetkezésben lett felterjesztés, és

gymn. tanár a lonicus elétjan.

gyanuságból sentit ártatlanul meg ne sértse, a mi anyával is bünö-
lenne ha azen sok egy ajtatos erötollbrat a kokolmánya vólna-
kinek tökeletessége bétét, és nem szenebnát gerjeszteni. – Az-
azen pöffeszkedö Magyar levelezö ne gondolja, hogy csak ö one-
Ujságokat olvasó, mert eszest a kam: kradeki [illegible] nagy-
ieszte szinte leszi, és ep pen ugy mint ö konni nifelö tudomá-
elnyerésén ügyekszik, ne is gondolja hogy mivel mi erdeiek
a föld müvelissel kovessek vagy éppen foglalatosokunk a ga-
és szántó termés közt kolömbséget tenni nem tudnánk, sőt mi
bonünket más hivatalbéli foglalatosságok a merötön kere-
kassal vezetnek, majd nem minden napi, és bizvást gyak-
mind kiki másra sokon tinti növésnek fogonatjának szem-
tanúk vagyunk – tehát es moreless volt elöttünk az idei te-
més. –

Azon kivül közt tudomásul adatik, hogy a kradeki ke-
Uradalmi birók kintelenittek az öszi vetésseknek nagyobb ré-
kiszántatni, és hogy általánossan véve nékik 1223 keresztes
tavalynál kevesebb termésük volt. Folytatólag a szerzö Magy-
alvöniroktul kérdeztettik, hogy mivel ö az alvöniraksolat gyu-
tolag kárhoztatja mert ö f. peldamat nem követvén, az al-
talan kokolmányát alá nem irta? – mellyet kiketöbeg an-
véleményre állapitotta, hogy mivel a Pesther Tageblatti ezi-
ben a kivánni csáeson felalitott emlény emlegettettik
ért is senki más mint egy kradeki kám: erdeiispö a
küldö lehetett, ugy van é? – de csak ugyan meg csalódot-
tudja a szerzö, hogy ezen emlény minden dusvágy nélkül
felálitatott, és tudja meg esmerni az állitónak szerény
jellemét. végére nyilvanitni el nem mulasztkatom, hogy
ha 33 felentor számában a Pesther Tageblatti betüle-
tül tiszteletel mondattik hogy könyelmü, a tirdés be áll
Hérnötbe 97 szám és ++* jell alatti szerzöjérül meg
nagyobb tiszteletel log tudósítva mondhatni hogy
vagalmazó!! – Kiál Vihodnán 1847 évben kiszáct
havanak 27ién Bobott János m. k. kir kám.
Vihodnai kerületi erdöfelügyelö.

Utó. A kinyegoz darabja meg lesz
szem, és elöfordulo hibáit szerint
azon szöveth lehetöleg fogja javitani.

[illegible] a tes Hős Kiszö vármegyéhez benyujtatt esedezö levélnek,
[illegible] vármegye. Egy névtelen level a d. t. bekülöl jegyzett
bekülönnek a Pesther Tageblattban f. é. Nov. 11ikéröl 266 szám
közlött cikkbe e következöket foglalja magában: Vihodnaskon
[illegible] dm. dm. kürlisnu provincynu [illegible]
[illegible] hmem nincs mun fest [illegible]
[illegible] indsfell bnsenzl, dm domnudu [illegible]
[illegible] nihnunifil dm nördlifsna [illegible]
[illegible] Erim, Vijdau, Thurocz nincs [illegible]
[illegible] herbilisül gmaud [illegible]
a fentebb cikknek tartalma odáig volt alkalmatott, hogy egy
[illegible] kiki szinten, névtelen bekülöd a Hirnök f. é. Dec. 1-ső
[illegible] 97-dik számában, fentebbi tiszteletl. meg gyalázó a
[illegible] kám. kradeki Uradalom erdei tisztjére vádolda, minthogy
f. kir. kám. kradeki Uradalom erdei tisztjére [illegible] vádolta vól-
e tisztjére [illegible] emlitett cikkben [illegible] naplóba iktatta vól-
na. – Es mivel magamon kivül Vihodna helységébe semmi
más Erdeiszt nem állomásol a fentebbi [illegible] tisztségö-
log csak engemet illethet.

Minden pedig sem én, s meg győzödésem szerint se
más valaki a d. t. kirai erdei tisztek közül a tiszteletbe
levö cikk bekülöje nem vala, és alázatosan nem is lehettek,
minthogy alkalmatossan véve e megyének idei termése
multevénél valamivel silányabb volt, ezen okánál fogva
alázatos esedezésemmel a tes vármegyéhez fordulni
bátor vagyok, miszerint a nm. m. kir. Helytartó-Tanácsnak
ujján a Pesthi Német Naplószerkesztöje Dr. S.
[illegible] emlitett cikket bekülöd levelezöje nevének fel-
fedezésére intessék.

Melly alázatos kérésem alöterjesztésére az alsó
kindelenitetek, minthogy a Hirnök f. é. 97 számába
mondatik: hogy a Pesther Tageblattba bel vett cikk az né-
„telen iroja ellen alkalmatossi botyonkodás gerjesztette, és
„hogy vagy irónak akarjuni, és igy szántó, kaszáló
„termésetlen földünkröl egész ország szine elött törjük
„ügyni, vagy hogy azt akarja hogy megye kiszö megye szekerül
„a nm. m. kir. Helytartó-Tanácsnak azon kir. intézménye
„melynek eregénél fogva lovag tiszonassag szálásolásra
„ide rendeltetik következésben tett felterjesztés, és

gyms. tanii a levisen felsjan

„Szüdiebb termévündröl elöadást meg hagyuttolm. Ily
nüs állitást valamint tettünk vármegye deggétól meg
fogyhatnának, ugy a szegény meggyéli tizzó magát bizu
ngerelhetnék, ha kérbe jönne, mind ka'n vagy más ördö
gön ügyül nagyba irdatasával eszügülle volna lova
tatonavégnek szegény vitétbe szálitatásáb, — ünnel
jedig szabad szolás, szabad irás, melynek magem is
tisztelője vagyok eggedül nyilvánosságal gyakorolta
hatik; s szegen polgári szabadságot alatamos tiszte
sorütse fogosithatnak igazságomnak tanálom fenn
emlitett cikk tüzlöjét most elöadásra szolitani, h
vál is inkább, mert ha a névtelen allatomos kirdö
elnek szabad mezeje nyitatik, akkoron becsülettében
serti se bizton.

Mint hogy pedig hiadalommál fogva is helybéli
tisztjeitül sok szorozatt tetemellen végetet szenvedne
tettünk, e pontbol is alázatos esedezésemnek nyitva
tisztességbe s hathatos pártfogásába szánd mélytu
datettel vagyok, leg alázatosabb szolgája. Dobrott
Janos m. k. kir. királi vihodmai erdei tiszteletes
fenügyelö.

Nagyságos kir. Tanácsos és Egyetemi tanár Úr,
Mélyen tisztelt Barátom!

Szintán tisztelkedésem alkalmával Nagyságod kegyesen megengedte, hogy munkáimat egy pár vonyán Nagyságodnak mély tisztelettel megküldjem, bátor vagyok azt ide csatolni, és róla Nagyságod őszinte bár elnéző véleményét alázatosan kérni. Egyébiránt kegyeibe ajánlottan mély tisztelettel vagyok

Nagyságodnak

Nagyszombatban april 26-án 1867

alázatos szolgája
Wodrás Zsigmond
gymn. tanár a tanszemi elöljáró.

Nagyságos Királyi Tanácsos Úr
Mélyen Tisztelt Hazafi!

Hatala Péter egyes. tanár úrnak s barátomnak kegyes volt Nagyságod tájékoztatni, hogy a „Havi Szemlét bírni óhajtja. Ő ugyan is e tekintetben felszólítás folytán voltam bátor egy tiszteletpéldányt küldeni Nagyságodnak; mert én érzem legjobban, mily gyönge lábon áll e vállalat, mily gyarlók a benne közlött dolgozatok s mennyire erőtlenek abban közreműködni, hogy midőn a magyar egyház emelésén tűzi ki céljául, az állam s egyház annyira kiránaos szétválásán dolgozik s midőn az egyház isteni rendeltetésére vágyik, a század igazait is beismeri.

Egyébiránt magamat Nagyságod kegyeibe ajánlva mély tisztelettel vagyok

Nagyságodnak

Nagyszombatban nov. 2-án 1869

alázatos szolgája
Bednár Zsigmond
gymn. tanár.

Vett 1869 5

169

Nagyságos Királyi Tanácsos Úr.
Mélyen tisztelt tanácsi!

Jelen sorai folytán bátor vagyok az „Kath. Közlöny"t" s a „Magy. Közlöny" hiányzó számait 7. 8. 9 az egyetemi könyvtár számára megküldeni míly tiszteletet kérve Nagyságodtól, hogy a „Kath. Közlöny" másik példányát tőlem legyesen fogadni és megtartani méltóztassék.

Miután e folyóiratot megnivitám, a kath. vagyunk jól chaosában nehéz volt bizony tompasra találnom; a legtizenötöd tekenységet az ubrammazsa nézetéről nyomatva, folyton ellenmondtat önmagunknak s alárkánytszor hiába keresém kivisz a tömkelegből. Nő velderi reminiscensiát s a legtülönböztebb irányu világi és egyházi irót nézetei harcoltat lettemben a rétkül, hogy kellő megállapodásra juthattam volna.

Nagyságod legyes figyelmeztetését a fajzitibátra, nagyon tisztelem. Bizony nincs jó concentrum.

Ah a jezsuiták ügyesen illen, az mop a rotkanicot tapszárnyájant fogott. A jezsuiták a bencéket kiszáz és templomán fogtatták el. A németrendszer

j.

alatt egy-két jezsuita tanítóra is az városi gymnasiumban, de most csak a lelkipásztori szemináriumban végzik saját templomukban is noviciatusuk van.

Nagyon örültem, mikor meghallám, hogy Lacz. Bé[illegible] be jutott szép lehessége ott fiatal téré nyer.

Tőlem magamat Nagyságod kegyeibe ajánlva míg tiszteletel vagyok

Nagyságodnak

Nagyszombatban decemb. 4 én 1869

alázatos szolgája
Bodnár Zsigmond
gymn. tanító

Vett. dec. 7. 186[illegible]

Nagyságos Királyi Tanácsos,
Mélyen tisztelt Uram!

Általában Sárvár István egy érdekes levélfogalmazására s egy múlt
századi elbusult magyarnak versezeire terem szert, bátor
vagyok azokat Nagyságodnak mély tisztelettel megküldeni,
s ha érdemeseknek tetszik találni, méltóztassék nagybecsű
gyűjteményébe sorozni. Az elsőtől egyik tanítványom kedves
levele, ki a déli irodalmi férfiunnak unokája. Említé, hogy te-
mérdek ily levélzetek van, de mivel az ifjú, typhus és egyébb ba-
jok következtében rendkívül gyönge testiségű s atyjával mind-
addig nem érintkezhetem, kellő felvilágosítást mindaddig
nem szerezhetek, míg magam ki nem rándulok hozzájok. A
másik darabot a helybeli jó-szerencsés szárdatónytárban lépe-
tey Ágoston fölbinoda s magyar történetbeli emlék-gyűjtő ta-
lálta, kiről azt az írás némi irodalmi jellemére ítélném.

Midőn a múlt hó vége felé Pozsonyon át Nagyszombatba
tértem, a gőzhajón Nagyságod mélyen tisztelt nejével, Laurával,
s vidám és okos kis leányával egyszer szerencsés voltam,
mely nu a Nagyságos asszony kegyes jósága s szerencsés szere-
mélétiságának mindig emlékezetes marad előttem. Méltóztassék
ő kisasszonyi tisztelettemről értesíteni.

Nagyon szomorúan lelkemet annak tudása, hogy mai na-
pig nem kérezkedhettem el a tanárvizsgálati feladványokat. Egy
levelet elfogadtam, levén 18 órai előadásom s számos más gya-
korlat

korlat.

kostajavitásom, minthogy a négy felső osztályban magyar
irálytan s irodalomtörténetem, a legelőbben pedig latin nyel-
vet tanítok. Hiszem, hogy december elejére, mikorra az augu-
tus végén kém ujabb karácsoni levelét, elkészülök, s ha Nagy-
ságtok a karácsoni vizsgálatra egyszerre leszek megérkez-
axonnal mehetek.

Többi tagjaitokat szívélyesen
maradok

Nagyságoknak

October 30-án 1870 Nagyszombatban

alázatos szolgája
Bodnár Zsigmond
gymn. h. tanár.

Ktt. ors. 31/70.

Nagyságos kir. Tanácsos és Elnök úr,
Mélyen Tisztelt Uram!

Kérem, de mégis bátor vagyok házi dolgozatimat Nagyságodnak és a nagy tekintetű tanárvizsgáló bizottságnak mély tisztelettel bemutatni. Késésem oka egy nem veszélyes, de kínos daganat, mely mintegy két hetig bántott és a munkára nem egyszer képtelenné tett.

Gyarló dolgozatim számára, melyeket (négy darabban) és egy 50 kros bélyegre mély alázattal ide zárok, Nagyságodnak nekem annyiszor érezteted kegyeit kérem ki.

Múlt héten nálunk országos vásár levén a kóborfélé kéziratok tulajdonosa is megjelent. Engem is megakart látogatni; de épen d. e. 11–12-ig elvárván őtet, nem találtuk egymást. Azonban fia által biztosíttatott, hogy a kéziratok legnagyobb szigorú figyelmet megküldi az Akademiának; csupán a kéziratok kipróbálás- és szemlélésére kívánt néhány hetet; ezt azonban magamra vállaltam, s remélem, hogy talán magammal is vihetem, hacsak az egész csomagot – amugy szerencsére – az Akademia vagy Nagyságod magas neve címére Pestre nem küldi. — A vallató nagyon megszívelve érzi magát Nagyságod azon szíves figyelme által, hogy a szegény fiúnak sanszt Pesttől hosszabb ideig megjövni méltóztatott.

Többire magamat Nagyságodnak és Úri vallatójának kegyeibe ajánlva mély tisztelettel maradok

Nagyságodnak

Nagyszombatban december 5-én 1870

legalázatosabb szolgája
Bodnár Zsigmond

Nagyságos Királyi Tanácsos Úr.
Mélyen tisztelt Hazafi!

Midőn magas érdemeinek méltányolásaul az egész ország megkozza tiszteletét; legyen szabad csekélységemnek is kifejezni tiszteletelő óhajtásomat, hogy a Mindenható Nagyságodat azi valódjaval egyszer hazánk díszére sokáig tartsa. A nagyszombati szigyma intézet köre is ki akarván fejezni Nagyságod iránti mély hódolatát, ezt nem tehetvén másképp, mint az ősszesen folkérni Nagyságodtól, hogy a lefeszelni tagságot és jubilaeum ünneplésére leggyesen fogadni méltóztassék.

A sárvár Sprinfeld kéziratot nagy vonagai vettem kezemhez, de fájdalom minden keresem ennek nyomán a szóró karszonalan kiszámia és egyéb feljegyzésekben a „Sobfeld" számára, találtam bennét, melyben Nagyságod nehezen kapnáthat. Ha Nagyságod jónak találja ezeket is kiküldtem, de nehezen találhat bennék valami érdekes, ami ki nem volna nyomatva. Remélem, hogy kérezitt ünnet magam és kiránduljanak és a fürgeszen levélfeljegyzésekben elkeszteszem.

Egy ügyesen és régi bajos vetésű van. Az átalam keszi-
ményezett, a várm ásott kútszer fölkarolá s más más fölállítá-
vó konvédemtől feleratában nem tudunt megegyezni. Sőt ajánl-
lott feliratu után végre ebben állapodtunt meg: „Nem e tó: te-
tetszik hirdent évszögeiben." Ebben jőtszig meg is nyugszunt.
De kurvis nem egyik pesti barátunt lárgaszám meg, ez tu-
elbeszélte, hogy Pulszkyékhoz e feliratu kinevezték. Ez elég vi-
arra, hogy a feliratu néhány ellenzője a konvédemtéhbizottsá-
hoz egy iratu intézzen, melyben a feliratu ellen erszágvilág-
előtt tiltakozznak, s legrégibb ősfeben a Magy. Akadémiához
appellálnak. s egyszersmind nyitt intézránya nyujtanak be, mely-
szerint a feliratu igy hangzanék: „A tó tetszik évszögeiben
hirdesi." S fő érvet az: Minek a tó, mikor arant mi 300
frt, ha a tó nem hirdesi a konvédet évszögeiben? Hiába mon-
dát; hogy az irat figura (liszten i tapsinosi); mind nem hasz-
nát. Már most nem tudjuk, mit csináljunk? Az elnöt fel-
szólítá Magyrágodat alázatosan megtiszem, ha lehet, méltóztas-
sék ezt, az Akadémia egyik osztálya elé terjeszteni; bár mondan-
fölet, hogy e tetszüntket az Akadémiának ügyesen tudatóssa
ottszunt.

Mindhogy Nagy-Kembarbót, elemiszeszeim s kortisjátét meg-
szabadtam szerezvén, szerem Nagyságodat méltóztassék tan-
tőpszerűsi bizonyisványomat elküldeszni. A psztgár s orvost meg
decemberben kiligészenem.

Végül tisztainatos kérve a levelemben felhozott tot al-
kalmatlanságért s magamat Nagyságod tegyszibe ajánlva
mély tiszteletszel maradok

Nagyságodnak

Nagy-Kombarban majus 9-én 1871

alázatos szolgája
Bodnár Zsigmond
szigym. tanár

165-1

Vitt. aug. 20. 1869. 166

Méltyos tisztelt Nagyságos Úr!

Van szerencsém Nagyságod parancsára idő szerint kapott kartyagyet azon alázatos kérelmem kapcsában átnyújtani, méltoztassék azt oly szivesen fogadni, mint mily örömmel ez azt megkülönni bátorkodám.

Mi engem illet, hála az Egnek, sokkal jobb egészségnek örvendek mint Pesten, emellfogva lehetséges lon, nemcsak Németország tanitó seminariumai s elemiskolai közöl többet, de ugyanilyeneket Hollandiában is meglátogatnom, melyek régóta

vallástelkezetnélküli illesük-, nemkülönben a jelen, de jelennek is talált iskolai tanerőkőzeknél fogva is igen érdekelnek.

Nem fáradékom Nagyságod türelmét hosszas levél megolvasásával igénybe venni, annál inkább nem mintán reménykedem van, a Rajna partjain augusztus végén bekövetkező kirándulásban részt venni, a midőn leszek szerencsém Nagyságodnak szóban is bővebben beszélhetni.

Midőn a Nagyságos asszonynak s a kisasszonyoknak kézcsókom jelentésére Nagyságodat alázatosan kérni bátorkodnám, – maradtam magamat Nagyságodnak mint hűséges s jóakaróinak magasztos gyermekeinek szabadba is ajánlottan

Mélyen tisztelő Nagyságodnak

alázatos szolgája

Brühlben, (Köln mell.) 1879 aug. 17-én Brhm Rezső

Mélyen tisztelt Nagyságos Úr!

Bizonyosan birtokában van Nagyságod azon levelem-
nek, melyet f. é. aug. 17-dén, Köln mellettі
Brühlből vala szerencsém küldeni. Akkor
még azon reményben valék, hogy nem sokára
személyesen tisztelghetem Nagyságodnál, hivén,
hogy Excellentiája valamely állomást adván
vissza hivand; – de miután reményemben csalat-
koztam s a jövő sem kecsegtet arra nézvest jobbal,
elhatározám magamban, hogy a Rajna partját – hol
a tanodák fémetelnek, s melyek viszonyait egy u
eléggé ismerem – elhagyom. Tervemet, melyet Excel-
lentiájának még sept. 1-jén bejelentettem – de tanul-
máte miatt választ még maig sem nyerhettem – szept.
22-dén kezdém foganatosítani, nehogy az időből ki-
fogyjam. Okt. 1-jén érkeztem Schweizba, melynek
jelenleg Baden mellettі seminariumát. Wetter-
gent tanulmányozom huzamosb időig, honnan
azonban, itt már tavasz óta hodítaló téjsommal

a schweizi tanítóknak Zuriban (okt. 9-ik) megtartandó nagy gyűlésében résztvegyenek.

Levelemnek czélja: Nagyságodat, kivolom már régóta ezen vala kegyes jó indulatját s kegyeit érezteni – alázatosan kérni, méltóztassék – miután régi szegény tanulóiról egészen megfeledkezett – Excellentiánál engem a budai seminarium igazgatói állomására annál a inkább ajánlani, mert Excellentiája, bucsu tiszteletem alkalmával ily állomást igért, s Nagyságod kérelemimet ismeri s tudja, miszerint említett állomás illőleg betöltení szednám is. Ha azonban, miután említett seminarium nov. ben már megnyittatik – elkésve volna; vagy a mi szintén fogna, nélkülöztetném talán a tsoncsit, mely kéjjel ő. jóságára nyittatik meg tanulmányok folytatásra. Nagyságodnak magas közbenjárása folytán elnyerhetni, ámbár félek, hogy a tsoncsiak euth. vallásu egyént mellőzni fognak.

Bocsánatért esdeczem, hogy Nagyságodat ily kérelemmel zavarni bátorkodom, de azon bizalom, melyet Nagyságodban – mint fiú atyjában – helyezek, továbbá azon jó indulat, melyet Nagyságod irányomba – ámbár eddigelé érdemetlen irányában – mindenkor mutatni kegyeskedett – bátorságnak s lélekre.

Curiosumként bátor vagyok Nagyságodnak jelentni, miszerint Kriegler apát úr, mint pesti elemi iskolai director, azzal fejezte be legutolsó diecsi tettét irányomban, hogy engem újból a Pécz külvárosi legutolsó (az indóháznál) iskolába deportált, azaz: oda legyen kerinte helyem, ha évi utamból visszajövök. Vala a jó czélten után a bécsi uraknak, kik gondoskodjanak arról, hogy említett igazgató úr fultankja se engem, se mást szétszetni meggyőnittetőnek.

Addón magamat kérelmemmel együtt Nagyságodnak magas kegyeibe ajánlani bátorkodnám; maradok a Nagyságos asszonynak s a kisasszonyoknak kezeit csókolva

Kelljen tisztelt Nagyságos úrnak

Baden-Nettingenben, (Helvetia) 1864. okt. 5-én

legalázatosb szolgája
Bohus Rezső
tanítóság s
okt. fő gymnasiumi tanár.

az ev. Lyceumban
Sopron $\frac{25}{III}$ 870

Nagyságos Úr

Kegyes jóltevőm!

Alolirott azon édes reménytől lelkülve irom nagyságodnak ezen levelkém, hogy kegyes megtalálni s egyszersmind szalizatos kérelmem megvalositását eszközöli. –

Multkó 27 kén adtam át gyermekemet nagyságodnak alázatos kérelmemet tisztelt irásaimmal együtt azzal, hogy a nagytiszteletü tanár-vizsgáló bizottmány engedje meg a szegénység és kemény-ellen-lét főgymnasiumok számára a tanári vizsgát letenni, s egyszersmind, s kivánatai irásbeli tolmácsa a fol-

feladatokat kitűzni, – míg pedig idővel régen úgy, hogy az iskolai évi vizsgával kis tekeresek.–

Egy általános kiselmenet mégeddig semmi valóságt sem szerzett, mely körülmény annyival is inkább szomorkatlanít, mivel nagyságod gyors volt kérdésemre oly formán válaszolni, hogy tán díj nap ellenére után választ szerzetek. – Sőtenkegyedmis egy konyja nult.–

Általános kiselmen jelenben nagyságodhoz abban kizsorbosult, kegyeskedjék ügyeset illetőleg elrendelni, hogy a kivántató engedélyt vizsgáinkhoz megszerezzem s az iskolai feladatokat mentül előbb vehessem, hogy az kellő időben azt elkészítse, az iskolai évben a pótlat is tehessem.–

Általános kiselmen míjczyper megujtsa
mondok nagyságod
alázatos kisgyőzője
Bóka Dénes
választott tanár

Kecskemét 10/VIII 870 170

Nagyságos Úr
Kegyes jó Barátom!

Azon alázatos kérelmemet bátorkodom nagyságodhoz intézni, kegyeskedjék elszenvedni, hogy multkó 16 kán benyújtott tanári vizsgám-ról szóló tanári-diplomámat megszerezhessem mentül előbb.–

Egy alázatos kérelemmel megvallom, tőrát anyival is inkább nem kétlem; mivel nagyságod még szeszen létem kor óvesz volt azt megjegyzni,– jóslatban pedig nagyságoséjem van szó.–

Azon esetben, ki nem lehetne tanári-diplomámat valami esetleges lidrány miatt

ez időben megnyerni, a Kegyes Rendjét nagyságos
egy ideiglenes bizonyítvánt számomra kérni
mely által magam igazolhassam. –

Végre alázatos kérelmem nagyságodhoz
egyébb, folyamodványomhoz mellékelt bizonyít-
ványaim elküldéséért is. –

alázatos kérelmem megnyitva
maradok nagyságod alázatos

szolgája

Bóka Péter
tanár

Vikfalva Jun. 27. 857.

172

Mélyen tisztelt Szerkesztő Úr!

Az Ujfizisen bekülde[illegible] mellett f. ha hivatlan vendég nem lennék; Maj tisztelettel ide szorom Kállay, Székely Nemzet eredetéről irt historiai értekezése Szinnyei Könyve' 66 – 67 lapjain idézett – Anviczer Turkolly Pekai kapitánya Szikszó városba küldött azon 900 évet túl élt – vetemenyem szerint eredeti levelet – melyet egy falubeli Lófő Székely ősatól örökölt levelet lidiből került kezem közé; – hogy mind egyszer kiirhoztatta azon fogdara – nem tudom nyomába jutni, – de az hogy: az irástudatlan Székely elszólitván Armalis – vagy Divisionalis levelet f. mely a Székely nél egy kor nagy kincs volt; mint valamely hatza arnyi kőtáblázot ösztökéje – figyelmére szándékban hogy: eldidi Mikhal garantiad mértek és – Vatkozzi egykori igazságszolgáltató vezéreink Gullerdo – vel homlok egyenest – a' kárhozatos istelet. – De

Tóla – gondviselésnek és kingrott.

Szám Szántóról – és a hosszas Szenvedésből
üdülésre avagy sellen tollam akarja a' legy
tatnest – s az országszívére avagy a szerelem
tüzére – siettetett utazásokra folyamodva
ajánlkozván – remegve telnek hogy a M
Igazgató Szerkesztő Ur, ha eltérő véleményem
lés benne – kiszabadhatlan Gyógyszerta
ból – hallo Gyógyszerrel Jellemére – s Uraz
valával elébem – bár csak arczkipe
Stikerzi Nemzetség látogatásával alkal
dani – ötös pedig a Nemzeti Muzeum
babörtönöktesbe Nagy tagjá lenne.

Tamiglan az kocs fáradtsága után elfe
pesülni hogy a' dunai Bécs várt délig ve
et ugyan ott nyo meg erőt 18 napig
tó fáztong alkalmatlan körülmények fo
irodatok miatt /: milyenre válaszol
akarja Az évad ifjak kopasz Stike
sem elnézernek :/ Stiak bekövetkezik
videk lakosa – elviselhetlen károl
ás' más napig is Stünni nem akar
tag külső hagyja maga ugyan –
Sokat mondhatna ö' a videk jelen változa
tot helyheztésére – de meg tellünk riki mi
addig mi megszűz hír mint kisirfa
ungfaja meg sell fordulnd közöttünk,
a' kiszenvedett utatt párttogásban
va – tlig tisztelettel örök a' hatásolaatlan
Mégis hűséttel szeretőja Ur' Wong Designa

A távirdaintézet a sürgönyök helyes és kellő időbenvaló beérkezéséről nem kezeskedik, s azon károkért, melyek a sürgönyök elvesztése, elcsonkitása vagy elkéséséből származnak nem vállal felelőséget.
A sürgönyök kézbesitése a czimállomáson, vagy annak a monarchia határain belül póstával való továbbitása, dijmentes.
A netalán utánfizetendő illetékek a czimlapon vannak feljegyezve.
Ha csonkitás gyanittatik, 24 óra alatt a sürgöny kijavitása követelhető.

Beérkezési lajstrom száma 1139

TÁVIRAT

szám.

Ha a csonkitás a távirdaintézet hibája, a kijavitás dijai megtérittetnek.
Ha a feladó a választ bérmentesitette, ezen sürgönyhöz a válaszsürgöny dijára szóló utalvány mellékeltetik.
A távirdai levelezésről szóló bővebb felvilágositás az állomásoknál betekinthető és vásárolható távirászati szabályok és dijtáblázatokból látható.
A Hughes-gépen érkezett sürgönyöknél felül rövidett alakban: a czim-állomás, feladó-állomás, szám, szószám, a feladás napja, órája és pereze van feljegyezve.

A feladás helye Pozsony 22 sz. 7 P. oszt. 19 szósz. szó jegy feland. 187 78/3 n 6. p. d. 50 Hiv. jegyz.

A mai napi megalakult Pozsonyi Toldy körnek
tiszteli kara nevében üdvözlik Nagyságodat

Botka és Vrosz
elnökök

Beérkezett 187 év 78/3 n 7 óra 10 p. d. 8 Dr. 286 dik számu vonalon; felvette Világhy

178

78. a. Nagy rovest.

121

[illegible] szám. Jegyzet: .....

Távirat.

T. Toldy Ferencz urnak

Budapesten

Lipoltszakban.

..... állomástól a küldöncznek vevény melletti kézbesités

végett átadatott 1874 évben [illegible] hó [illegible] kén [illegible] óra [illegible] perczkor dél.

176

14 November 1866

My dear old friend

I know my you will
not deny a visit unwelcome — though
you will perhaps scarcely recognise
the sign-manual of one who remembers
you as an association of the past — only
connected with his own Eastern literary &
social history — I who now is engaged in ~~conducting~~
an attempt to make your "Petőfi" better
known to the English ~~reader~~ public.
Watching with intense interest & anxiety
the progress of events — those inevitable
march towards the liberty — that is to
say the federation of your nation — I
cannot but hope that in the
greatness & glory of the Magyar name
Dr Franz Toldy
Pesth

The future foundations of the Magyar kingdom were to be laid

I send you by Post a copy of my little book. It will gratify me much to find that it awakes any interest in Hungary and if I be entitled in any of your friendship I should be glad to be favored with a sight of any remarks. I desired the Bookseller (Trübner) to send a copy to the Crown – to Kossuth – & Deak & to the Hungarian Academy for the Library

I will pay, as the early Hungarian & Polish & Turkish questions are with Kossuth, I am sure he will be interested in the extract about Stadt to Haven the Podgamniately & the Legend of the Pester Hungarian which name I have only spelt from Kossuth & know nothing else, and I am whether the Pester Land reaches from capital!

I have entered in my 75 year through my eight sails, on the which I enjoy good health. Your son remains to me. I John the merchant, esq. has made his fortune in China & is settled near Yorkshire. The Lancaster also is in London & Lewin – the present Governor of Algiers whose he sends me to Mathews of Bristol. He was in England

Edgar – the Archeologist, – who has translated Eddy, Schiller & Ossian & is doing Irish Poetry – I have two Grandchildren

I sent to your friend Mr Deák a short sketch & Portrait for which Kossuth furnished me materials. It was his hoping to expect an acknowledgment but I should be glad to know if he received it. I shall be happy to hear something more about you than I could gather from Rambling Letters in my dear School

Most faithfully Yours

John Burrow

My dear old friend.

I dare say you will not deny a visit unwelcome, though you will perhaps scarcely ~~recognise~~ recognise the sign-manual of one, who remembers you, as an association of the past, clearly mixed with his own active literary and social history — I who now is engaged in an attempt to make your Jókáy better known to the English people. We watch with intense interest and anxiety the progress of events — their inevitable march towards the liberty, that is to say the liberation of your nation. I cannot but hope that in the greatness and glory of the Magyar name the future foundations of the Magyar kingdom will be laid

I send you by post a copy of my little book, It will gratify me much to find that it raises any interest in Hungary, and if it be noticed in any of your periodicals, I should be glad to be favored with a sight of any remarks. I directed the bookseller (Trübner) to send a copy to the Hon Az Arany — and Deák, to the Hungarian Academy, to the Library, to Abbot Fáth as the early friend of Jókáy and perhaps you will kindly send over to him the enclosed, also to Deák, to Baron Eötvös, to the editor of the Pester Lloyd, whose name I know not. Will you kindly acknowledge this and learn whether the books have reached your capital!

I have enjoyed in my 75 years and though my sight
fails on this which I enjoy good health. four sons
to me 1. John the merchant who has made his fortune in
na and is settled near me 2. Fritz the barrister wh
in London 3 Lewis the present governor of Algiers,
he rates over 4 millions of he is now in England
Edgar the Kis has translated Göthe Schiller and
and something on Philosophy I have seven grand children
I send to your great man Dick a short sketch and pa
on which Kertbeny furnished me materials. He was
to expect an acknowledgment, but I should be g
to hear of he recieved it. I shall be happy to h
something new about you than I ~~would~~ could rather fo
Vambery Believe me my dear Sir ever most faithful
Yours I B.

178

My dear Friend 8 Jany 1867

Your letter gave me singular pleasure, fo
my full of old recollections & pleasing associations
A third of a century sweeps many memories away
it leaves some indelible. These perhaps the worthiest
and the best. We connect the names of friends with the
histories of nations – & I do not the wish Hungary, without
leaving a Toldy echo. Of late the Magyar question &
the Magyar Ember have in the irresistible course of events
been brought into the field of public discussion. Your
Vienna has been the principal centre of imperial diplomacy
enabling us perhaps to look more calmly to your position
In this country there is a not very clearly defined, but
a very general impression that there is something
in your national character that resembles our own –
that there are points of history – constitutional history
in both countries analogous – that the resources of
your fatherland are imperfectly developed, thanks
to a vicious legislation – that in this as in many
other matters you have grievances to redress, for which
you have nobly struggled. And we are cannot
but

Prof Dr Toldy
Pesth

but hopes that Austria's embarrassments will be Hungary's opportunity. Meanwhile many ~~[illegible]~~ a Magyar name has become among us a household word – (Many thanks to you for Deák's expression of kindness, – for which thank him) – & if Italy has won the general sympathies of our people when carrying out the great work of her redemption, be assured their sympathies are not wanting to Hungary.

You have gratified me much by the particulars you give me of your family. Mr Ash me about Lewis – he is stated near me now – he is the governor of Mysore & long & has about 1½ millions of dependents. It is one of the semi-independent States, of which Seringapatam was the former capital & Hyder Ali the ruler. Your little John is a tall fellow. He has been married since he returned from China, – he brought the small paternal property & has built upon it a beautiful house, close to mine. Mr. Lewin & Edgar have been prosperous men in their several spheres – commercial & official (abroad & at home) Frederick was high University honors, but has little ambition & is a sort of Vermeulen in his chamber, living something like a hermits life – so that I have every reason to be satisfied with my family belongings & surroundings.

I may well send back with augmented interest the compliments you pay to my literary activity – but to be busy is a necessity for me & though no longer in the high order of diplomatic influence I am not without work as a country magistrate that much good to be done and much evil to be removed. I have however lately accepted the appointment of Ambassador from the King of Siam to the European Courts & expect to visit Paris & Berlin in the Spring. If fortune should take me to Vienna I should be irresistibly moved to visit Pesth. Thanks for all your kind Deák's few words are precious, & him Vadnay & had a most cordial letter & you will kindly hand him the enclosed reply.

My translations of Petöfi are full of short-comings, imperfections & blunders. I could not hope to be literal – to do more than give the spirit of his songs, & so far as this goes I am satisfied with the general estimate of friendly opinion. My knowledge of the Magyar is very imperfect and I have availed myself – specially this Kertbeny (I wish his circumstances were more prosperous & his large christian family – has nothing been done for this wonderfully laborious man?) of such translations as have been accessible to me. At all events Petöfi's poetry & patriotism have been recognized throughout our shores – and I am still writing about him in our periodicals & preparing a second volume. I am not

mis

sent (ungrateful sinner as I am!) that I can thank you for the book you so kindly sent me through Lambert.

Encouraged by you – I hoping it will not be deemed intrusive I will send a copy of my petition to your Imperial Queen – thro' our Embassy – I will write with it a covering letter. I must leave the book bound as it was bound for our Queen, who was pleased with the present, and promised to read it. But the poetry of the Magyars has been long out of print, – or I would most cheerfully have sent it at the same time.

I am afraid my publisher has not a depôt in Vienna – tho' he has in Leipzig. I should be glad to present you with any number of copies you would like to distribute. Lady B. sends you her best thanks & thanks for your handiness.

And believe me

Mathew Lewis Jones

John Bowring

Vienna 30/68

London 114

18 Juni 1868

180

Erlauben Sie, mein ehrwürdiger alter Freund daß ich Ihnen am letzten Sonntag gerühmten und gelobten Landsmann Dr. Rud. J. Fayer empfehle – er geht nach Zolowar der Transylvanischen Heilquellen zu besuchen als Begleitung Seiner Billich & Freier Lust. Procedur. Der Herr ist überall hoch und sehr geachtet und Sie werden gewiß seine Bekanntschaft mit Vergnügen machen

Herrn D. Soldy

Secret. der Ung. Akademie

Pest

ren (unfortunate Se
you to the truth you
Encour
not to deem intruci
Petition to your Imperi
I will write with it
have the Book bound
Queen, who was pl
to read of. But the
long out of print, –
have sent it at the
I am
Depôt in Vienna – tho
glad to present you w
would like to distribu
evening I thanks fo
And b

und so wird Ihnen alle
Hochachtung von mir
und von der Unterzeichnete
Ihrer Bemühungen und
Empfehlungen von dem Springer
sein immer
John Pearson

The Devon Weekly Times.

FRIDAY, DECEMBER 28, 1866.

We have felt some shame in reading the report of a meeting, held on the 19th instant, at Manchester, Mr. J. T. Hibbert, M.P., in the chair, on "Prisons and the treatment of the prisoners." It was there stated that in our Devon County Gaol "the male prisoners are to be seen here in cages, like wild beasts, each at work upon a heap of stones; and one of the warders intimated his opinion that it cost more money to get the stones there than was got for them when they were broken. The average earnings there had not exceeded one farthing per head per day in the last five years." We have again and again called attention to the reiterated efforts of Sir JOHN BOWRING to prevent this waste of labour, but it would appear his efforts have been in vain. Perhaps these exposures coming from afar may have more effect upon our county justices than the teachings and warnings of "the prophet in his own country." It was stated that in some of the Lancashire Prisons all the cost of dietary is paid by the produce of the labour of the prisoners. In the Salford Gaol the nett earnings last year were nearly £3,000. In our Gaol they were not £50! Surely this state of things ought not to continue.

THE GREAT MAGYAR POET.—*The Working Man* (published by Cassell and Co., London) has this week a most flattering notice of Sir John Bowring's translation of Petöfi's poems. Our contemporary also gives a hitherto unpublished poem by the same author, which the hon. knight translated, and kindly sent to *The Working Man* for publication.

Kolozsvár jan. 11. 1870.
Vit. – 13.
181

Tisztelt barátom!

Hálás köszönettel írántam e munkáimban iránt tanusított figyelmedért siess tek a javitandókat visszaküldeni. Kéziratomat egy „verkannter Genie" nek adtam volt másolás végett, e minthogy a „Genie" kiváltsága a gondatlanság, nem csoda ha a kézirat oly karban van, a melyenben külde dezéssel tapasztalom hogy van. Igaz hogy nekem is megfogathatnám valaki saját orromat, azt kérdezve, hogy hát én miért nem néztem át gondosabban a másolatot? „Hagyjuk ezt! Ezek szomorú dolgok!" mint Berzsenczei L. mondá az általa elfeledett Stáczerokról Ottvárkolyi választói előtt szónokolt programmjában; hanem lépjünk a dologra.

A görög jegyzetet megkisértém kijavitni, de csaknem lehetetlennek találtam, a mint az ide visszaküldött mutatványból kitetszik. Jobbnak látám hát tisztán és kitöltetlenul még egyszer leirni e azt hiszem kömegebb lesz a szedőnek ujra kiszedni, mint az előbbit kijavitni.

kijavítni; annál is inkább hogy — szóbeli jóváhagyásod reméntében — még egy phrassal megtoldám.

Azonkívül baj van a 10) jegyzetel, melyet, minthogy szemmel mentekhez példánya házamnál nem levén, máskép nem birtam kiegészíteni, mint — figura docet.

Élj sokáig, boldogul és gyönyörködj jóra termett gyermekeidben.

Tartsd szíves emlékezetedben

Tisztelő barátod

tiszteletadó

Brassai

Kolozsváron jun. 16. 1870.

V. tt — 18.

a Digitha.

182

Tisztelt barátom!

Jun. 13dikán indított legutóbbi kérdésed, melyet 15dikén vettem, azt hiszem eddig elő tisztába van hozva. Némi türetlenségedet nem csak képzelhetem, hanem szívesen meg is bocsátom, ámbár oka nem bennem, hanem a posta járásában rejlik. Pesti levelet mi kolozsváriak ~~ed nap~~ ~~fordítva te~~ csak 4ed napra kapjuk. H. a feljebbi kérdést te bizonyosan jun. 12dikén küldted a postára, ide pedig 15dikén érkezett. De az is megtörténik gyakran, hogy az érkezés napján nem hordják el a leveleket.

Hanem engedj nekem ez alkalommal egy bizodalmas szót. – Én Pesten az 50es évtben és éveimben nyelvhasonlítás kedvért megtanultam annyira a mennyire a sanskrit nyelvet. Akárhogy pedig előttem a nyelvnek, mint csupán nyelvnek korlátolt becse van

van, mihelyt annyira juthattam, hogy a megértés nehézsége az elvezetet nem gátolta, igyekeztem megismerkedni a nevezett nyelv irodalmával is. E végre a segédeszközöket legnagyobbára pénzemmel kellett megszerezni, mert Pesten biz' akkor nagyon kevés volt, s még most is a Pulszky ajándéka után van nekem egyedül annyi a mennyi Pesten, de nem mint doublett, hanem kiegészítőleg. Így ellátva elolvastam és négy jókora Chrestomathiát, a Wilson-bhárata külön kiadott episodjait, (melyek közül kettő: egy Nalus és Bhagavadgîta) jókora könyvek. ~~A drámák köz~~ A másik négy eposnak a Rámájana-nak 3 első könyvét; a drámák közül a legjelesebb őrét, a Hitopadésát, és a számoetést tanító Lîlávatît.

Azt hiszem ezekből merithettem legalább oly és annyi ismeretet a nyelvnek a milyennel ma más

3

ggar

gyar ember dicsekedhetik.

Eredményeül közlöttem Pesten egy fordítmányt (Kandu) valamelyik hírlapban s — jeleren az igeidők alakításában — összehasonlításokat tettem, melyek a tárgyat sokképp világosítták.

Meg kszá kell vetnem, hogy számos élő emberről vehetnék bizonyságot, kiket egy s más idegen nyelv értésére tuto, cito, et jucunde segítettem. S azalatt miat tanítva nem éppen vagyok rossz hírben.

No s, hát én abban a tévedésben leledzettem, hogy egy oktatásügyi miniszternek arról, hogy valaki egy ily ritka tárgyban tanulmányokat tett, lehetne sejtelme, még egy is, ha nem volna akademia elnöke és nem ismerne személyesen. E balkiedelemben, piralva vallom meg, némi kis remény villant meg bennem midőn (a pesti egyetemnél) a szanszkrit tanszék felállításáról olvastam

a kép

a kor, hogy nézalám engem is m
szólítnak, ércznék-é erőt és bát
szóget a nevezett tanszék betöltés

De et per se nem törvény meg; nem
csak, hanem oly obscurus nevet
hallottam emlegetni, hogy az mell
zésemet még érzékenyebbé teszi.
Még is, ha pl. Mátyás Florian
tól lett volna szó, mint a kinek
közönbösen a legelső segédes
kére tanulmányaimhoz, – nem
haboznék!

Sapienti satis! – Közleményem mi
den esetre a Magyar irodalom
egyetlen egy historicusának
adatul fog szolgálni, miképp
becsülte és jutalmazta az
első, magyar ministerium az
irodalmi törekvést és culturai
kezdeményeket. Ennek ajánlk bi
zonyságául a „Rentane animis
cœlestibus ira"-nek.

Éljen boldogul, kívánja Brassai

Raum für schriftliche Mittheilungen.

„Homo homini deus est, si suum officium sciat"
Cæcilius poeta comicus.
fragm. apud Symmachum
Ep. 9. 108. (Conf. Horat. Epp. II. 1. 59.)
Kolozsvár. Maj. 30.
870.
Brassai

Die Postanstalt übernimmt keine Verantwortlichkeit für den Inhalt der Mittheilungen.

Tegnap kultusm. úgy szólt, hogy „szép" és lakhelyéi kitelepítésére „szép" és hú „szavaim" [illegible]

Raum für schriftliche Mittheilungen.

„Homo homini deus est." *)
Cæcilius comicus ap. Symmach.
epist. 9, 108.
Brassai

*) „Si suum officium sciat."

Die Postanstalt übernimmt keine Verantwortlichkeit für den Inhalt der Mittheilungen

184

Raum für schriftliche Mittheilungen.

A Pyrrhas idézete, de ki nem ire magát latházámnak (Cineashoz) szennel bátor vagyok Kelli helyre beigatni végezésül:

„Ha meg egy ütközetben megyőzzük a rómaiakat, mennyben elveszünk.
(v. vigkepp elpusztulunk)*)

*) Ἂν ἔτι μίαν μάχην Ῥωμαίους νικήσωμεν, ἀπολούμεθα παντελῶς.

Boeszmator hös a habozott alhabmatlankodásért.

Brassai

Die Postanstalt übernimmt keine Verantwortlichkeit für den Inhalt der Mittheilungen

Direction der Anstalt
Königl. Sächs. patent. Feuer-Löschmittel
Leipzig

Pest, 2. Januar 72.
Grand hôtel, 165

Ew. Magnificenz!

Ich mag nicht zu zweifeln, daß die Geschäfts-Leitung, welche sich bereits aus früherer Zeit, mit gedachtem Stoffe um einen mir besonders wohlgefallenden Antrag von Ew. Magnificenz Hochgeehrtem zu beschäftigen, stellt, den Inhalt meiner daher sich entwickelnden Vorgänge, durch einige Zeilen gütigst mitzutheilen, daß der hohe Senat seinerzeit Unterzeichnetem in seiner am 30. December v. J. gefaßten Wahrung der Interessen der Universitäts-Räume mit Rechts-Raum, Sitz und Stimme beschlossen hat, gütige Erfüllung finde.

Zu diesem Zweck möchte ich, möglichst einige Wochen zu machen, welche ich nur von, an mich adressirt, Wien aus Ihnen zugehen.

In größter Hochachtung

Ew. Magnificenz
ergebenster
Dr. Max Drucker aus Leipzig

186

Eszt. 6/2 85 187

Igen tisztelt
Nagyságos Úr!

Nem puszta kíváncsiság, hanem az illető
rezerv és ügy iránti érdekeltségem indít
arra hogy azon kérdéssel forduljak Ngs Úrhoz,
szíveskedjék egy pár sorral tudomsra adni,
mi határoztatott a február végén tartott
facultási ülésben, a Vámbéry keleti tanszékére
nézve? Nem kétkedem ugyan hogy az ügy, melyet
magában is annyi hívolna, belső ok ajánlott s
melyet Ngs Úr is oly melegen pártolt, kedvezően
ne dőlt volna el, de mégis szeretném arról
az authenticus biztosítást is hallani. Várván
tehát Ngs Urnak kegyes tudósítását maradok
teljes tisztelettel

Nagyságodnak

alázatos szolgája
Budenz

Nságos Toldy Fer.
úrnak 188

13/10 70.

A M. Akad. Könyvtár még sajnosan
nélkülözi Ngodnak nem reg megjelent
ilyszimű munkáját:

Magyar államférfiak és írók.
I. II. köt. (Ráth M.)

Tisztelettel alulírt bátorkodik, ez esetben
a M. Akad. Könyvtárt Nagyságodnak
Kegyes figyelmébe ajánlani.

Budenz J.
m. ak. alkönyvtárnok

Pest 14/5 72.

179

Mélyen tisztelt Rector úr!

Holnapután (csütörtök 16/5-án) szándékozom egy kis utóbérőt ülteni meg, annak alkalmából hogy épen az nap mint, 16-ikán ez előtt 14 évvel legelőször tettem lábamat magyar földre. Hogy most már kissebb szívvel emlékezhetem meg ez első idejövetelemről, jól tudom hogy nagy részben Nagyságodnak nemes ügyszeretetből induló kegyes pártolásának is köszönhetem, s igen boldoggá tenne Nágyd ha az említett utóbérőben, bár melyre

meg néhány egyetemi barátomat
hívtam meg, hintón méltóztatná
bármily kis időre is, répt venni
Ottre gyűlünk résztvesznek ebre, 8. ór
a Hungaria-szállodában (Kis
Déjeuner-terem, a Kaputól balra).
Bízom Nagyodnak jó szívében,
hogy nem sajnálja a kis fáradsá
melyet nekem mint legszeretett
kartársának oly nagy örömet fog
szerezni.

Mély tisztelettel

alázatos hol
dr. Budenz

190

Tekintetes Úr!

Különös tisztelt jó Uram!

Ide mellékelt 69. db. Magyar régi könyvek' czímeit bátorkodtam a' T. Úrnak el küldeni azon hozzá tétellel, hogy méltóztatna a' azokat el fogadni 100. jegyű árokon mellyekből tartozásom f. 80 – mint le hagyván a' felesleg marad f. 20 – annak idejében rendelkezném.

T. Úrnak szives válaszát ~~kérjem~~ Postán ki kérem azért jelentem hogy a' könyvek közül nehány hibás, de nagyobb része nem ezek éj, hanem jó példány is. Azon eszre, ha méltóztatna parancsolni, a' könyveket rögtön el küldöm, ellenkező esetben is a' czédulát maradjanak addig a' T. Úrnál, míg azok várni fogok. Minden esetre beszéj feleletét minnél előbb el várván, tapsztalt szívességibe ajánlott tellyes tisztelettel szőtlök

A' Tekintetes Úrnak

Kolozsv. 30. Oct. 846.

Igazatos Szolgája

Burián Pál

vratatur.

Azon eſetre, ha á Könyvecke el nem m
tóztatik fogadni, Kézem alázatossan: m
tóztassék azon egyszí

queza állani: m
ferczes tartozásomat á Tekintetes Tiszt
i tizenkét egymást felváltó Deſi vár
rak alkalmával 12 egyenlő részben l
fizethessem, mellyet alázatos Kérésemre a
midőn meg ujitnának, s ezért jó fiv
gában bizván i mély tiſztelettel tartlo

Bunán

Tekintetes Tanácsnak
Kolozsvár. 30. Oct. 846

Alázatos szolgája
Tuzson Józ

Vesztesen.

Vettem febr. 16 1848

Tekintetes Úr!

Különösen tisztelt jó Uram!

Ennel vagyon szerencsém a Könyveket Küldeni, a' mi a régiségekre illeti: azok között vagynak valóban szép példányok — vannak gyengébbek is — vannak fujdalom nehány csonkákis! ezek, s' amazok helyei, a' midőn jobb példányokra jusz tehetek, azokkal szolgálni kész vagok, s' lesznek, a' mint utolsó levelemben igértemis. A' mi a' Kőrist illeti; azt kisz akarva úgy hagytam venezianda antiquitas s' néhol talán jegyzéseis — csterum az volt a' gondolatom, a' ki meg vesi, teljésse perinde Kötteti. Továbba a' mi az Tek. Úr által ki jelelteket illeti, azok mind p. Ki vétel nélkül:) jó állapotban vannak. Bolyczárupa mikelep kapok, azonnal franco gratis küldöm, s az elébbi levelemben irtakat ezennel meg ujitom.

Már most minty egébb látva szak az az eg: hez a' Tek Úrnak hosszas vázakozásain boszantatva kizvén, azt jivyem meg is tetszinjem, mellyeis ezennel lelkemből szelekszek, a' 200. Váltó forint, ha adtam más, azt vissza kezem küldeni, de ha jól emlékezem, a' Tek. Úr más nélkül bizott meg, tehát eg Reversálisa, hogy rajtam semmi pretensiója mingyen, méltóztassék adni, azon 10 pujtól pedig ten, mellyet méltóztatott igérni, méltóztassan Budára a' Varba az Dennsnale Institutum Hungaricum Tek. László Ferenz Ügyvéd úrnak pro anno 1847. küldeni válsz 24 — és ezzel Quietantiát a' Tek. Úr Reversalissával egütt nékem ~~Debre~~ álküldeni ide Kolozsvárra a' Magyar Tudó Társaság ly utolsó Catalogusával egütt eg csomóba le pecsételve valamelly Könyvárus által, ki ide Szinthez ly közelebbül valamit küldeni fog. Már most által megek a' Tek. Úr bosz levelének utolsó czikkére, mellyben engemet méltóztat

emlékezteni egykori elö adásomra, mellynél fogva én a' M. T. Társa-
ságnak Cserbe könyveket ajálni fáradékoztam, ezen több esten-
dök eltt tett igyekezetemnek meg felelni kívánok, s ime egy régiség-
sítem is. Itt közlöm a' halotti beszédek gyüjteményét, mellyben 147
darabból áll — mind ögek, egy sincsen csonka közöttök; a' mi az
árokra illö aversionalis Calculo per 8x tisztán /19.36x pen-
zekben válaszunk a' M. T. T. Catalogusától egy 15% —
Ezen halotti beszédek' gyüjteményéröl, mellyen régiebbekkel, s ujak-
akkal szaporítani fogok, bátorkodom évrevételemet tenni: Cse-
kélységnek láttatnak azon de:
1.) Magyar Könyvek, mellyekböl a' régibb sikly ezen ezen látszik.
2.) Sokakban vagnak Genealogica Deductiók is, mellyek nem csak
a' historiát tartoznak, de mint próbák a' törvény elöttis állhatnak
3.) Hatvalaka valaki egy Magyar Akademiát szeretne felállítani fog,
vajmi nagy segítségére lennének in historia litteraria.
Az egész Magyar Gyüjteménynek Lajstromát ugy 1830. mik-
lep kisen lipsi volt, a' Tekintetes Urnak el-küldeni el nem mu-
lasztom.
Szives igyekezetére emlékeztetni, s egyszersmind alázatosan kérni
is bátorkodom, méltóztatna tekintsége szerint az Ellenszolgá-
ad Amicam gyarapítani. Kis bécsi levelei mennél elö-
ki kívánom tapasztalt szivességébe ajánlott mély tisztelettel
öröklöt
A' Tekintetes Urnak.
Kolozsv. 19= 9br 1846.

alázatos szolgája
Bursán Béla

U. I. Boldog ünnyelyt, s szerencsés uj esztendöt kívánok
sok számosakkal ki folytával.

...Tekintetes Úr! 143

Különösen tisztelt jó Uram!

folyó évi hó 8-dikáról becses levelét tegnap vettem illő tisztelettel, annak Következésében siet ek a Tekint. Urnak röviden feleln iz Azon 69 darab régiségeket, nem különben a Tek. Úr által kijelelicen (: kivéven a kihúzott S. Bo. melly el Költ:) még ma jól be pakolom, s első elő adandó alkalommal küldöm a T. Urnak azon hozzá tétellel: hogy azon 69. Bosinók között (: ha bírem a Tek. Úr, beszüleim megyogadom :) a mik rossz állapotban vannak, a mindőn jobb feldany kertemben kerül, részemről sine obligatione a T. Úr részéről pedig sine ulteriori bonificatione fel szerelni fogom nem különben titulo gratitudinis, mely szerzem, s annak idejében franco fel küldöm a T. Urnak Szent Kolyczárpuszt – és Szivertet.

A' Magyar T. Társaság számára ösvetimodokat is nem sokára közölni fogom. Most most nincs egyéb hátra, hanem a T. Urat ezen tellyes tisztelettel kérem: a mit tudna va lévő ügyemben tehet, méltóztassan tenni, küldtapaptalt szivességibe ajánlott, tellyes tisztelettel vagok

A' Tek. Urnak

Kolozsv. 15-n X-ber 846.

alázatos szolgája
Burián Béla

A'

Ő Mcz A. in finem vergentis adtam által a Könyveket egy Verschlagba jól bepakolva ide való Kereskedő Diemich Sámuel úrnak, arokból itt marad a Fejedelmi lilet, mellyébe nem fért, s a mellyen erennel Küldöm, erősen remélem, és hiszem: hog én a Tek. Úrnak rövid idő multa több kedvező dolgokat fogok tenni, addig is boldog új esztendőt több szá mosakkal kivánván tapasztalt szivességébe ajánlott tiszteletted örökös Kolozs. 26ō Xbr 1846.

alázatos szolgája
(Burian Pál

tam volt utolsó levelemben 18ō hujus
Kértem a T. Úrtól a M. T. Szőr. könyve
nek Catalogusát, ez mennél előbb nagyon o:
hajtanám valami jó (nem költségy ütön meg kapni,
tőmésztessen a legutolsót, mellyben a szepelletett ámbig meg vannak.

Vetten maj. 7 1847.

Tekintetes Úr!

K igéretemet tellyesiteni s erennel van szerencsém Bod Péter sz. Polikárpusát meg-küldeni, a' többieket a' mint az idö és Környülmények szolgálni fognak, szavamnak állani Kivánok, tapasztalt fürvességébe ajánlott, tellyes tisztelettel öröklök

Tekintetes Úrnak

Kolozsvárt 10. Jan. 1847.

alázatos szolgája
Burián Pál

Magyar Könyveim öszve irásában már jól elö haladtam, a' Catalogus ha képlesz, tüstént meg Küldöm.

Nitt. febr. 25. 1847

146

Tekintetes Titoknok Úr!
Különösen tisztelt jó Uram!

A' való Kereskedő és Spediteur Dietrich Sámuel úr által volt szerencsém a' Tekintetes Urnak küldeni 22: A'ban 1846.
1.) A' meg-rendelt Könyveket.
2.) egy 147. Fos. álló Specificatión halotti beszédekről –
Tovább 26: A'ban Heinrich János Bécsi Doctor által a' Verschlagba nem vétt, s leányomhoz utánjárt
3.) Egyedüli élet czimű Könyves. Végre igyekszem Kövekezőiben
4.) Szent Polykárpus, az való Könyv árny Fördl János úr által.
Mind ezekre méltóztatott é meg kapni, vagy sem? nem tudom; ennél fogva Kérem alázatosan: méltóztassék tudósítani az eránt, hogy ezek meg nyúghassak é szépben, s az általam alázatosan Kérteket meg küldeni, ú.m.
a.) egy Absolutoriumot, hogy a' T. Urnak semmivel sem tartozok többe.
b.) arra 24 krtól a' M. Personale Institutumtól Quiemtiás.
c.) A' M. T. Társaság Catalogusára, s ez szerint tudósítani el-fogadják e azon halotti beszédeket, vagy sem, ha nem: úgy a' Cédulákat vissza küldeni alázatosan Kérem. Jelentem végtére tsak egy tisztelettel, hogy a' Magyar Könyveim conservatiójában már annyira haladtam, hogy több mint 1200: Db. már ösze van írva, s fűzve, mikelyt kifut lépel, rögtön tudósítom a' T. Urat, addig is tapasztalt szivességébe ajánlott tsak egy tisztelettel vagok

A' Tekintetes Titoknok Úrnak
Kolozsv. 24: Februarius 1847.

alázatos szolgája
Buzian Sámuel

Felbontottam jun. 6. 47

Tekintetes Sitoknok Ur!

Különösen tisztelt jó Uram!

Egyó év Febr. 23-dikán bátorkodtam vele á T. Urat meg-kérni méltóztatna tudósítani: az általa küldötteket vette é? s á halottat befedték el-fogadják é? – továbbá kérem az Generalis Quarantainat hogy fiumi vel sem tartozót vége á nekem játszandó pénz 10 fortból á Magyar Cent. Inspectoratusnak 24 külön forint á Quarantainat – Mái napiglan sem lehettem á T. Urnak válaszára nyomni – 16 nappal ez előtt kaptam Budára á levél áznyomtól Urnak: hogy á T. Úrtól vagyon nála es Chacktel számára mi tévő légyen vele? azonnal feleltem nékie, hogy röglön küldje á gyógyszeret. Meg is kaptam tegnap á Skatulyát pecsétzel. De bámulatomra kapmultkestlen rosszolt fogvájók, s ymka gyónak voltak benne, mellyeket azonnal á fiumera vettettem – kitől ered? Nem lettem erre satisfaciót? valóban nem tudom! á gyors pecsétbüt kettő i/20-gyógyszeri fiá-zeni. Ezek ig lévén kérem alázatosan á T. Urat á nékem küldendőket méltóztassék meg-nél elébb á gyors pecsétzel küldeni, s addig is meg ez egy tbtőbene Posán tudósítani i: á Leányom hoz semmi sem: / hogy ezen szíptelidő nem á T. Úrtól jött annyival inkább hiszem, mint hogy tellyességgel semmi meg egy betűi sincs hozzá mellette.

Külföldi, kereskedési szerződésünk tárgyával
kapcsolatban ajánlott tétlegi tisztelettel örökölt

A' Tekintetes Urnak

Kolozsvár 9. Apr. 1847.

alázatos szolgája
Burián Pál

Csak azzal kérem alázatosan a' T. Urat
hogy a' leányon által küldjön, a' mit küldö
semmi bizonytalanban erősítve, ezen facti
kal és kaballákkal van tele.

Marvaczfenemt
tanácsi jegyző

118

2

1. cr.

Tekintetes Sudos Schedel
Ferenczünek a' K. Egyetem Könyv-
tár Igazgatójának, M. T. T. Tiszt-
nokának stb. stb. a' t. tellyes tisztelet

Franco.

Pesten.

V. v. 20/65

194

Ew. Hochwohlgeboren

wollen gütigst verzeihen, dass ich als der völlig unbekannte mich auf diese Weise einführe.

Die mehrjährige Beschäftigung mit dem Werke, welches aus dem nachstehenden erhellt, hat mich auch die Ehre der Kenntniß geführt, dass im Nationalmuseum der Rest eines Briefs Luthers aufbewahrt werde, den ich meiner bereits im Druck befindlichen Arbeit noch einverleiben möchte. Ich wage daher an Ew. Hochwohlgeboren, durch eine Reihe Ihrer Schriften bewogen, die ergebenste Bitte, dem fernen wissenschaftlichen Collegen Freundlichst dadurch zu neuer Pflicht zu machen, dass mir eine Abschrift jenes Briefes (auf ein Quartblatt) zukomme. Selbstverständlich bin ich gern bereit die etwa entstehenden Kosten sofort zu vergüten.

Indem ich mich gern der Hoffnung hingebe, dass Ew. Hochwohlgeboren diesem Schreiben eine freundliche Beachtung angedeihen lassen, benutze ich diese Gelegenheit zum Ausdruck der ausgezeichnetsten Hochachtung, mit der ich zeichne

Ew. Hochwohlgeboren
hochachtungsvoll ergebener
Dr Burkhardt

Weimar d 24. Nov.
1865

Zuwachs gegeben

P. P.

Der ergebenst Unterzeichnete, welcher seit einer Reihe von Jahren sich damit beschäftigt, die im Sachsen-Ernestinischen Gesammt-Archive zu Weimar vorhandenen noch nicht veröffentlichten Correspondenzen Dr. Martin Luthers mit historischen Erläuterungen herauszugeben, hat sich im Laufe seiner Studien veranlasst gesehen, seinen Plan zu erweitern und zwar:

1) Wenn auch nur in Regestenform, so doch all' diejenigen Correspondenzen Luthers (nicht einseitig nur Briefe von Luther) unter Angabe des Fundortes aufzunehmen, welche bereits gedruckt und die sich, da sie sehr zerstreut sind, nur mühsam zusammen finden lassen.

2) Alle Originalien zur Verbesserung des Textes heranzuziehen, welcher in den Arbeiten von de Wette und Bretschneider (Corp. Ref.) meist nur durch Mangel an Genauigkeit sich auszeichnet.

3) Aller Briefe von und an Luther im Original oder in Copie habhaft zu werden, welche sich im Privatbesitz, in Bibliotheken und andern Archiven befinden, und deren Text noch nicht durch den Druck bekannt geworden ist. —

Durch unausgesetzte Bemühungen und noch mehr durch bereits erfolgte freundliche Unterstützungen des gelehrten Publicums hinlänglich überzeugt, dass es bei einem so umfassenden Unternehmen nicht das Werk eines Einzelnen sein kann, eine auch nur annäherungsweise Vollständigkeit der Correspondenz Luthers zu erreichen, richtet der ergebenst Unterzeichnete an Private, geschichtliche Vereine, wie an die verehrten Vorstände und Beamten von Bibliotheken und Archiven die ergebenste Bitte, dem Unternehmen durch eine freundliche Beachtung des Gesuchs durch Angabe von Quellen, Notizen oder Abschriften förderlich sein zu wollen, indem der Herausgeber jede Notiz, erscheine sie auch noch so unbedeutend, dankbar entgegennehmen und seiner Zeit der freundlichen Unterstützung gedenken wird.

Hochachtungsvoll und ergebenst

Weimar, im Juni
1863.

Dr. Burkhardt
Grossherz Sächs. Archivar am Geh. Haupt- und Staatsarchiv etc.

Weimar. — Hof-Buchdruckerei.

Ew. Hochwohlgeboren

nke ich ganz ergebenst Ihr die Mittheilung des Briefes, u sonach seinem ursprünglichen Vaterlande wiedergegeben und unserm Archive auch einverleibt werden ist.

Ich hatte freilich nicht mehr daran gedacht, die Copie erfüllt die Sehnsucht, weil ich weiß, daß in Ihrer vielbeschäftigten Stunden, die überladen mit wissenschaftlichen Arbeiten, eine solche Anfrage, wie die meine, oft recht ungelegen kommt, indem sie das Maß der Arbeit noch erhöht.

Um so mehr danke ich Ihr die Mittheilung und die beigelegten Notizen wegen des weiter sich vorfindenden Luther-briefs. Ich erlaube mir Ew Hochwohlgeboren Güte nochmals in Anspruch zu nehmen, jedoch nur dann wenn diese Briefe wirklich nicht schon gedruckt sind.

Das vermuthe ich allerdings, denn der Brief an die Königin Maria wird der Lutauer vom 1 Januar 1526 sein, 2, der an Franz Révai (Graf v. Thurn) vom Luther u Zwinglianer Streitfrage datirt vom 7 Mai 1529. 3, der an die Geistlichen v Speyer d. d. Wittenb. Fer. 2 post Quasimodogeniti.

Kanzlei gegen

gen. (21 April) 1544. – Welches Testament ist es von
das in Toth aufbewahrt, von welchem Jahr? denn es m
deren zwei.

Wegen des Joh. Acc. Barovii Hodoeji habe ich ein
Weimar Bibl. nachgesehen, leider ist das Buch nicht vor
Jena wird es noch am ehsten haben. Unsere Bibliothek
reich an ältern u. neuern Reisewerken. Wollen Ew. Hoch
geboren dieselbe benützen, so bedarf es blos einiger Z
an dieselbe (Bibl. Dr. R. Köhler) wöchentlich mehr Be
auf mich, der Bringerschaft, (mündl. Form) gern übernehme
wird.

Indem ich Hochdieselben Dank für die mir bewiesene
Gefälligkeit, Namens der Weimar. Das Sie mit einem
Brief beehrt haben, der Hiesigerseits aufsprache, benu
ich auch diesen Anlass zum Ausdruck der ausgezei
chneten Hochachtung, mit der sich zeichnet

Ew. Hochwohlgeboren

Hochachtungsvoll ergebenst

Dr. Ruthardt

Weimar d. 27 Jan
1866.

1016

Nagyságos Tanár Úr!

van szerencsém Kérni, hogy az átszalam öröklődő elvonási ügyben ily hosszas ideig Kórházban Raktáruntban a fürdőt feljegyzés és folyamatosan mind meg s ujra azért nehány évfolyam megismétlése egészben Kell folyamodnunk. – A Kórházban levő valamint a Kórházi jelvényben is – ha itt-ott megismétlem a legrövidebb idő alatt intézni indítom. Az az szemmi esetre szem lőn tisztelettel vagy.

Magamat Nagyságod becses jóindulatába ajánlva maradtam

Nagyságos Tanár Urnak

alázatos szolgája

Kuza József

Kórházrészt 874 9/3.

Nagyságos Tanár Úr!

A levéllel egyidőleg tessen postára a S. P. füzetek rovásunkban meglevő példányait. A hiányokat ugyszólván nem pótolhattuk, mert az I. évfolyam elfogyott s az idő nem szerette vendégét találhatni. A II. évből a VII és X. füzetet küldöm, de a VIII és IX. Kel nem szolgálhatunk. A XII. ből hiányzó VI és VII füzet szintén postára van téve.

Hasonlag vagyunk a Nagyságod révén nekünk jelzés folyamán is mivel a III. évfolyamból csak is a V. füzet; a VI. ból pedig az utóbbinak sem kínálhatunk. Az V. és mivel más: éppen Révlethen levén postára teszessz.

A'mig kiírójává'nak Kötelességemnek fogom tartani la'tszólag megvetni, mi úgy hiszem a mellett un. attól vétenüli is fog. –

Tanárka vezetésemet ennyi magán, hogy az alkalmasnak v. kiadott folyóirat meglevő folyóirat úgy Nagyságodnak mint az egyetemi könyvtárnak szolgálhat. –

Magamat Nagyságod szíves jóindulatába ajánlva maradok vélytisztelettel

Nagyságos Tanár Úrnak

alázatos híve

Burza János

Sárospatak 874 évi ix.

5 3 3

123/865

202

Nagyságos Úr!

Főiskolai könyvtárigazgató Imre Sándor tanár úr előterjesztése szerint Nagyságodnak 1862 évi jan. 6 án, néj tettes Lugossy József nyugdijazott tanár úr, akkori könyvtárigazgató kezeálól méltóztatott, két magyar könyvtöredéket főiskolánk könyvtárából determinátio végett kézhez venni.—

Miután a fenálló szabályok szerint könyvtárunk könyve több éven keresztül távol nem hagyható, s miután a főiskolai könyvtár jelenleg épen rendezés alatt van: tisztelettelgesen kérjük Nagyságodat, hogyha, általunk is ismert sürü teendöi s elfoglaltatása miatt, érintett könyvtöredékek determinátioját rövid idö alatt nem végezhetné el, méltóztassék azokat visszaküldöznöi.—

Kelt Debrecen, 1865. okt. 28 án tartott tanárkari ülésünkböl:

Nagyságos Urnak

alázatos szolgái:
a debr. ref. főisk. tanárkara
nevében:

Búzás Pál
igazgató tanár.

Kovács Ferenc
tanári jegyző

2

MTAK – KÉZIRATTÁR

MAGYAR IRODALOM
LEVELEZÉS

4°

105.

TOLDY FERENC LEVÉLTÁRCAJA

L. "A-B"

1

2

VÉGÉ